

Pu Szung-ling

A TEMPLOM DÉMONA (1)

Száznyolc elbeszélés Liao-csaj furcsa históriáiból

Tokaji Zsolt fordítása

Terebess Kiadó, Budapest, 1997

A könyv borítója

Elektronikus kiadás: Terebess Ázsia E-Tár

A FORDÍTÓ ELŐSZAVA

Mint azt majd a Tisztelt olvasó maga is tapasztalni fogja, kötetünk első négy novellája stílusában meglehetősen eltér a többitől. A fordító jogán szeretnék magyarázattal szolgálni.

A szerző, Pu Szung-ling novelláit klasszikus kínai nyelven írta (ún. kuven), amely már az ő korában is (XVII-XVIII. század) régiesnek, archaizálónak számított. Mára a kizárólag irodalmi alkotások számára fenntartott nyelv rejtelmei még a kínaiak előtt is csak több éves kitartó tanulás után tárulnak fel.

A fordítás során a szerző stílusával ismerkedve merült fel bennem az az ötlet, miért is ne lehetne a magyar fordításban érzékeltetni azt a régiséget, amelyet a kínai eredeti szöveg is képvisel? Ehhez a kísérlethez a magyar nyelvű irodalom egyik legkorábbi alakjának, Heltai Gáspárnak nyelvezetét választottam. Noha a XVI. században élt Heltai nem volt Pu Szung-ling kortársa, ám munkái, mint a legközismertebb Száz fabula is hasonló nyelvi múltat idéz, akárcsak Pu Szung-ling a kínai olvasók számára. Ezt a döntésemet erősítette meg az a tény is, hogy az ő gördülékeny elbeszélő stílusa bizonyult a legmegfelelőbbnek e néhány novella hú tolmácsolására. Heltai nyelvezetén a könnyebb olvashatóság miatt kisebb változtatásokkal éltem. Ilyenek pl. a nyelvjárási sajátságok feloldása, vagy a helyenként zavarónak ható régi helyesírás kiigazítása. Mindezen változtatások ellenére igyekeztem hitelesnek tűnő, régi magyar nyelven megszólaltatni a novellákat. Több darab is elkészült eképpen lefordítva. Itt most csupán négyet mutatunk be a sikerültebbek közül.

Remélem kísérletem elnyeri az olvasó tetszését. Ám, ha netalán bárki furcsállná vagy akár rosszallaná, azért bizonyára ő is talál majd kedvére valót a nagy kínai mesélő munkáiból válogatott száznyolc novella valamelyikében.

A BORCSIMASZ

Élt hajdanán egy Lin nevezetű ember valahun Csangsanban. Testében igen kevére vala, s bolondul szerete inni. Egy szál maga, együttő helyiben egész korsó bort le bírta küldenü gigáján. Kévül a városon vala néki háromszáz holdnyi földje, annak majd felit bornak való kölessel veté be. Családja módfelett vagyonos lévén, tobzódási miatt nem főtt feje.

Midőn egy barát megszemplélé őtet, osztán mondván, hogy testibe biz' különös nyavalya veré fel fészkit.

- Nem úgy az! - tiltakozék Lin.

- Nohát, mikoron iszol, ugye nem részegülsz meg soha? - kérdé a barát.

- Nem én, soha! - felelé Lin.

- No, ez a borcsimasz*! - állapítá meg a barát.

Igen meglepődék ezen az ember s kérlelőre fogván beszédét, hogy gyógyítaná meg őtet az barát.

- Könnyű lész az! - csitítgatá a barát.

- Micsoda az orvosság? - tudakolá Lin.

A barát kedig** megmonda, hogy nem kell oda semminemű orvosság. Annakutána megparancsolá, hogy a verő napon terülne hasra, ő maga kedig kezit-lábát megköté, orcájának elejbe meg alig egy lábnyi helyre egy korsó jófajtájú bort téssen. Néminemű idő múltán

száraz szomjú gyötré Lint, magában meg azon tanakodék, mimódon jutna ihatáshoz az borból. Mikoron kedig az bornak illatja orrát megüté, rögvést vágnak tüze gerjeszkede bensejébe és igen kénylódott vala, hogy nem ihata az borból. Nem sok idő múltán olyasféle érzet fogá meg, mintha valami fincolná*** gigáját. Annakutána meg kiöklendék egy darab csimaszt a bornak kezepibe. A barát megoldá Lin kötelzetét, hogy megnézegeték a csimaszt. Az kedig alig három hüvelyknyi, vörös színezetű húsdarab vala. Olyanképpen terengett**** a borban, akár a halak. Szája meg a szemei is mind meglévén helyükön. Lin bágyén hálálkoda és némi ezüstöt kévána jutalomnak ajándékolni. A barát ezüstöt nem akarván, csupán a csimaszt kévána magának. - Hát azt meg milyen

módon használnád? - kérdé Lin.

- Ez a bornak szelleme! - okítá a barát. - Ha vizet töltenék egy korsóba és annak bensejébe tészem ezt a csimaszt, annakutána kedig egybekeverém a kettőt, mindjára a legízesebb bor válék abból.

Lin maga is megkísérlé, és lón való! No, de ez idő után oly módon megutálkoza a bortól, mint saját magának ellenségítől. Teste lassanként megaszott vala, családja is napról-napra nyomorúbbá lón. Legvégin már ételhez meg italhoz sem juték.

* borféreg, -lárva

** pedig

*** csiklandozná

**** forgolódott

A SEBZETT SZEMŰ JANG

Egy vadászember éjjel az erdőben kémlett vala a hegyek köziben. Hertelen megláta valami két láb termetnyi emberkét. Az ottan egymaga kóborla a patak partján. Néminemű idő múltán egy másik ilyen emberke érkeze. A két emberke egybetársalkoda, és kezdenek kérdeni, mi járása vagyon a másiknak.

- A sebzett szemű Janghoz menék. Ugyan nincs jól sora, sok nyomorúság találá meg - mondá az elsőnek érkezett.

- Biz' igazsága vagyon beszédednek - felelé rá a másik.

A vadász már tudta, nem emberi teremtmények azok. Ennek okáért kezde kiáltani, meg hurogni* reájuk.

A két emberke kedig mindjára elfuta.

Azon az éjjlen a vadász megejtett vala egy rókát, kinek bal szeme felett egy akkora öklelet** vala akár egy aranytallér.

* riogatni, elzavarni

** seb, heg

A MEGSZIDOTT ORV

Falumnak nyugati végiben vala egy ember, aki elorozván szomszédja kacsáját, megsüté. Még azon éjen bőre erősen kezde csiklandni. Annakutána reggel megszemlélvén, no látja, hogy egész bőrin kacsapehely növe ki. Ha csak

megérinté, akkor is fájdalom gyötré. Szörnyű módon megrémüle, de semminemű irt nem találá, mi megorvosolhatná baját. Mikoron éjjel elaluvék, álmában egy hang szólítá meg őtet:

- A te nyavalyád égből való büntetés. Ha majdan a kacsá gazdája megszid téged, bőrdön a pihe is lekopaszula. No, de a szomszéd agg embernek jámbor, békés természete vagyon. Ez okból még ha vagyonában kevesbült is meg, beszédivel soha sem pakocsála*. A tolvaj kezde hízelkedni neki, és mondá:

- Ha megszidnád az embert, ki a kacsádat eltolvajlá, még meglehet, hogy visszahozná azt.

- Hadd el! Kinek vagyon kedvére lator perentelek** után átkozódní? - felelé nevetve az agg.

Az orv*** meg addig-addig gyötrőde, míglen megvallá bűnit. Mikoron kedig az agg megszidá, az orv mindjára megjobbula.

* káromkodott, tiszteletlenül beszélt

** gazfickók

*** tolvaj

A PARÁZNA ASSZONYÁLLAT

Vala egyszer egy kufár* ember, ki házán kívől járva szerzé meg vagyonát. Dolga végett jó ideje már az utakon vándorla és nem mene haza. Ennekokáért a felesége egybetársalkoda a házuknál tartott nagy, fehér kutyával. Gyakorta avval kuszpitála** és az efféle dolgot osztán kedvük szerint cselekedék. Mikoron kedig az kufár hazatére, feleségével feküdt vala az ágyon. Az eb meg hertelen reája ronta és halálba mará az embert. Annakutána a városban híre mene, hogy a kufárné kutyával paráználkodék. Az emberek felpanaszolák aztat a magistrátusnak. Az magister kedig kézláncba vereté az asszonyt és maga elejbe parancsolá. De mivelhogy ő semminemű módon meg nem vallá bűnit, a kutyát szintén megkötötté, és kezdtenek osztán hozni azt az asszony helyibe. Mikoron az eb meglátá őtet, mindjáraást elejbe kushadék. Ottan aztán olyanformán vonogatta vala magát, mint ki nőszni*** kévána. Az asszonyállat nyakasul csak nem szóla semmi hangot, miáltal megvallná ocsmány bűnit. Ennekokáért az magister két darabant**** által felküldete őket a kancellár elejbe, hogy vizsgálná meg ő az dolgot. Az egyik darabant az asszonyt vezette vala, a másik meg az ebet. Azonközben, hogy az úton jártanak, az emberek kévánták vala látni, hogy milyenmódon kuszpitál az asszonyállat a kutyával. Valami pénzt kerítettek egybe, hogy az által hajlítanák meg az darabantokat akarásuknak. Ennekokáért a darabantok egybetaláltaták az asszonyállatot a kutyával, és megparancsolák, hogy kuszpitálnának. Az helyen kedig, minden időben, gyakorta száz meg száz ember sokasoda egybe és nézék őket. Ily módon az darabantok igen temérdek javakat szerzettek vala össze maguknak. Aztán legvégin meg az emberek a város minden ebét ízekbe mellyeszték*****.

Jaj, jaj! Ez kerek világon nem vagyon semminemű cselekedöt, mit meg ne mívelnének. Bezzeg még az ember is az lelkes állatokkal egybetársalkoda és kuszpitála vélük. De íly fertelmes bűnt csak egy asszonyállat cselekedék!

* kereskedő, kalmár

** közösül, párosodik

*** közösülni, párzani

**** őrkatona, poroszló

***** tépték, szaggatták

A FESTETT LÓ

A Lincsing-beli ifjú Cuj családja már annyira elszegényedett, hogy kerítésüket sem javíttatták. Minden reggel, mikor Cuj felkelt, egy lovat látott a harmatos fűben feküdni. Fekete-fehér foltos volt, farka úgy lobogott, mint a tűz lángnyelvei. Hamar továbbállt, de éjjel - nem tudni honnan - mindig visszatért. Cujnak volt egy jó barátja, aki Csinben viselt hivatalt. Szerette volna meglátogatni, de mivel nem volt túl jó gyalogló, befogta a lovat. Felszerszámozta, hogy azzal induljon Csinbe. Családjának meghagyta:

- Ha bárki keresné a lovat, mondjátok meg neki, hogy Csinbe vittem!

Az úton, mikor vágta fogta, egy szempillantás alatt száz mérföldet hagyott maga mögött. Éjjel aztán nem akart enni se szénát, se zabot. Cuj arra gondolt, hogy talán megbetegedett. Másnap szorosabbra fogta a kantárt, nem engedte vágatni, de a ló nyerített, tajtékzott és száguldani akart, mint előző nap. Hát újból nekiiramodtak, így aztán egyhamar Csinbe értek. Mikor belovagolt a városba, mindenki csodálta, dicsérte a lovat. Csin uralkodójának is a fülébe jutott a pompás paripa híre és mindenképpen meg akarta venni. Cuj attól félve, hogy gazdája majd keresni fogja a lovat, nem merete eladni. Fél évig maradt a városban, de nem kapott hírt hazulról, hogy bárki keresné, így hát nyolcszáz ezüstért eladta a lovat az udvarnak. Ő maga öszvérháton tért haza.

Később a király egyik hadnagyát Lincsingbe küldte valami ügyintézés miatt a lóval. Mikor a hadnagy megérkezett, szabadon engedte a lovat. Az pedig Cuj keleti szomszédjához tért be. Mihelyt a kapun belépett, nyoma veszett. A hadnagy felkutatta a ház gazdáját, de ügyet sem vetett rá, hanem rögtön a szobát kereste. A falon egy lovakat ábrázoló képtekercset pillantott meg. Az egyiket felismerte szőre színéről s farkáról, amely akár a füst, úgy gomolygott. Rögtön tudta, hogy ez a király lova. Egy festett démon. A hadnagy megvádolta a szomszéd Cenget az uralkodónál.

Annak idején, miután Cuj megkapta a ló árát, tízezerre gyarapította vagyonát. Így aztán önzetlenül ajánlott fel nyolcszáz ezüstöt Cengnek, aki a pénzt átadta a hadnagnak, aki aztán visszatért az udvarba.

A szomszéd nagyon tisztelte Cujt nemeslelkűségéért, hiszen nem tudhatta, hogy Cuj az ő lovat eladva szerezte vagyonát.

A HÚSÉGES KUTYA

Történt egyszer, hogy egy Luanbeli ember apját börtönbe vetették, s már a halálán volt. A fia kiforgatta erszéneyeit és az így összegyűlt száz ezüstrrel a városba készült, hogy közbenjárjon apja kiszabadulásáért. Mikor felült az öszvérré látta, hogy a házuknál tartott fekete kutya követi. Megszidta és hazazavarta, de mikor elindult, a kutya megint csak a nyomában maradt. Ostorral sem lehetett elkergetni. Így mentek jó néhány mérföldön keresztül. Egyszer csak leszállt az öszvérről és bevárta a kutyát, kővel megdobta, mire a kutya elkotródott. Az ember folytatta az útját, azonban a kutya megint felbukkant és az öszvér farába harapott. Gazdája dühödten ostorozni kezdte, a kutya fájdalmasan vonyított, de nem tágított. Hirtelen elájuk ugrott és most az öszvér fejét marta meg. Úgy tűnt, mintha gazdáját akarná visszatartani az úttól. Az ember szerencsétlen előjelnek tartotta, így hát még jobban feldühödött. Visszafordította öszvérét, de mikor látta, hogy kutyája már messze jár, ismét folytatta eredeti útját. Mikor a városba ért, már besötétedett. Kinyitotta a derekán viselt erszényt, hát látja, hogy az ezüstje fele eltűnt. Hideg verejték verte ki, még a lélek is majd elszállt belőle. Egész éjjel hánykolódott, mígnem arra jutott, hogy a kutya furcsa viselkedésében lehet a magyarázat. Megvárta, hogy kinyissák a kapukat és elhagyta a várost. Tüzetesen végiggondolta az útját, amelyen érkezett. Azon morfondírozott, hogy bár az északdéli útelágazásnál annyi ember nyüzsög, ahány hangya, de hátha mégis megtalálja az ezüstjét. Mikor megérkezett, leszállt az öszvérről és megpillantotta kutyája tetemét a fűben feküdni. Szőrét veríték áztatta, mintha leöntötték volna. Felemelte és a füle alatt megtalálta az elvesztett ezüstöt. Megrendült kutyája húségén és egy koporsót vásárolt neki, abban temette el. Az emberek most a Húséges Kutya Sírjának hívják azt a helyet.

A BESZÉLŐ MADÁR

Van Fenpin mesélte, hogy élt egyszer a falujában egy különleges madarat, egy fekete beót* nevelő ember. Beszélni tanította kedvencét, akivel szoros barátságban élt. Jó néhány éven keresztül mindig együtt kóboroltak. Egyszer Csiancouba vetődtek, jó messzire hazulról. Az útra szánt pénzük is elfogyott. Az ember bűnük eresztette a fejét s nem tudta mitévő legyen. Így szólt ekkor a madár:

- Miért nem adsz el engem? Vigyél a királyi udvarba, biztosan jó pénz üti majd a markod. Nem kell akkor bánatosan, nincstelenül hazatérned.

- Inkább békén tűröm a sorsomat - felelte a gazdája.

- Nem úgy van az! - szólt a madár. - Gazdám, miután megkaptad a fizetséget, gyorsan állj tovább, és várjál rám a várostól nyugatra, húsz mérföldnyire a fánál.

Az ember megfogadta a madara tanácsát, elvitte a városba, ahol egymással cseverésztek. Pillanatok alatt nagy tömeg verődött köréjük. A király egyik heréltje is felfigyelt rájuk és jelentette az uralkodónak. A király magához rendelte őket, hogy megvegye a madarat.

- Szolgád ezzel a madárral tengeti az életét, nem adhatom el - mentegetőzött az ember. A király ekkor a madarat kérdezte:

- És te szeretnéd, hogy megvegyelek?

- Hát hogyne! - rikkantott a madár.

A király nagyon megörült, ám ekkor a madár újból megszólalt:

- Tíz ezüst az áram, ami igazán nem sok értem.

A király mégjobban felderült és nyomban kifizette a pénzt. Az ember úgy tett, mint aki nagyon bánja a dolgot és távozott. A király beszédbe elegyedett a madárral, az meg illendően válaszolgatott neki. Később étkezéshez szólították. Az evést befejezve így szólt a madár:

- Fenség, szeretnék megmosakodni.

A király egy vízzel teli aranytálat rendelt. Kinyitották a kalitkáját, hogy megfürödhessen. A mosdást befejezve, felröppent az ereszre, bóbítáját fésülgette, tollait rendezgette, majd a királlyal cseverészett vég nélkül. Mikor tollai megszáradtak, fűgén szárnyra kapott és csiuvidéki kiejtéssel így rikkantott:

- Fenség, távozzom!

A király odakapta tekintetét, de már hült helyét találta. Heréltjével együtt távolba révedt tekintettel sóhajtozott utána. Tüstént kerestetni kezdték a gazdáját, de már ő is eltűnt. Később valaki Csinben jártakor látta ezt az embert a madarával Hszian piacán.

* Dél-Kínában honos, szajkószerű madár (Eulabes religiosus).

CSU APÓ

Csu vidékén, Csijiangban élt Csu apó. Ötven felett járhatott, mikor megbetegedett és meghalt. Családja gyászruhát öltött és a temetési szertartásra készülődött, ám egyszer csak sírást hallottak a koporsóból. Feltépték a tetejét s látják, hogy az öreg életre kelt. Nagy boldogan mindenfélét kérdezgettek, de az öreg csak a feleségének volt hajlandó válaszolni.

- Mikor meghaltam, nem is reméltem, hogy visszatérhetek. Miután magam mögött hagytam néhány mérföldet, arra gondoltam, hogy csupán vén testem hagytam hátra neked. Minden másokon múlik majd és nem élvezhetem már többé az életet. Így hát visszafordultam, hogy magammal vigyelek.

Az emberek úgy vélték, hogy ez a nemrég életre kelt amolyan össze-vissza beszéde, így aztán nem tulajdonítottak neki nagy jelentőséget. Az öreg azonban újból elismételte a mondottakat, mire a felesége ekként szólt:

- Ez mind rendjén is lenne, de te csak épp az imént tértél vissza az életbe. Hogy fogsz hát újból meghalni?

- Ez nagyon egyszerű - felelte a férje. - Te csak menj, készülj el!

Az öregasszony csak állt és nevetett. Erre az öreg megsürgette, az asszony pedig kiment. Nemsokára visszatért, úgy csinált, mintha eleget tett volna férje kívánságának.

- A legjobb ruhádat vedd fel! - figyelmeztette az öreg.

Az asszony azonban nem mozdult, az öreg újra és újra nógatta. Végül, mivel nem szeretett volna veszekedni férjével, engedelmeskedett. Nemsokára teljesen elkészülve együtt kiléptek. Az ismerős asszonyok nagyokat nevettek rajtuk. Csu a párnára hajtotta fejét és feleségét is maga mellé parancsolta.

- Ez az egész olyan nevetséges - mondta vonakodva az öregasszony.

Az öreg dühösen az ágyra csapott s így kiáltott:

- Mi nevetni való van a halálon?

A többiek látván, hogy az öreg milyen mérges, azt tanácsolták az asszonnak, hogy tegyen férje kedvére. Az asszony hát lefeküdt mellé, a rokonok nagy derűségére. Egyszer csak arra figyeltek fel, hogy az öregasszony arcáról lefagyott a mosoly, hamarosan szemei is lecsukódtak. Sokáig egy hangot sem hallottak, úgy tűnt, mintha mélyen aludna. Közelebb mentek, megvizsgálni. Bőre jéghideg volt és már nem is lélegzett. Ekkor már az öregember sem élt.

A CSAOCSENGI TIGRIS

Élt egyszer Csaocsengben egy öregasszony. Hetven éves is elmúlt már, s csupán egyetlen fia volt. Történt egy nap, hogy fiát felfalta egy tigris a hegyek közt. Keserű fájdalomába majd belehalt. Zokogva ment panaszt tenni az előljárónak.

- Ugyan már, hogy lehetne törvényt ülni egy tigris felett? - nevetett az előljáró.

Ám az öregasszony egyre csak sírt és jajgatott. Végül az előljáró maga is felsóhajtott és megszánya a sok évet megélt anyókat, megértve szenvedését megígérte, hogy kézre keríteti a tigrist. Ám az öregasszony lekuporodott, s addig nem volt hajlandó távozni, míg saját szemével nem látja, hogy az előljáró megtartja a szavát. Nem volt hát mit tenni, az előljáró behívatta valamennyi emberét, hogy melyikük lenne alkalmas a feladatra. Egyik poroszlója, bizonyos Li Neng lépett elő boros fővel, azt tartván magáról, hogy ő biz' képes elfogni azt a tigrist. Meg is kapta a parancsot, hogy rögvést induljon. Az öregasszony ekkor végre hazatért. No hiszen, mikor Li Neng kijózanodott és magához tért, már bánta nagyon a dolgot. Ám úgy okoskodott, hogy ez az egész csupán az előljáró ravasz fogása lehetett, hogy végre valahára megszabaduljon a sipáncodó anyókatól. Így aztán nem is törte különösebben magát a parancs végrehajtásáért.

- Azt mondad, képes vagy rá! - rivalt rá az előljáró. - Most aztán már késő bánat.

Emberünk igencsak megrettent, s könyörgött, hogy legalább vadászokat adjanak mellé. Az előljáró beleegyezett kérésébe, Li Neng pedig összegyűjtötte az összes vadászt, akit csak a környéken talált. Éjjel-nappal a hegyek s völgyek közt kuporgott lesben, remélve, hogy elcsíp egy tigrist és ezzel letudhatja kötelezettségét. Már több mint egy hónap is eltelt, ám nem járt eredménnyel. Végso elkeseredettségében betért a város keleti végén álló templomba. Leborulva imádkozott, rekedtre sírta magát. Váratlanul egy tigris bukkant fel, Li Neng nagy rémületére. Biztos volt benne, hogy menten felfalja a fenevad. A tigris belépett, ám ügyet sem vetett a poroszlóra, csak lecövekelt a kapuban.

- Ha te lennél az, aki megölte az öregasszony fiát, akkor engedd meg, hogy megköttözzelek! - kérte a tigrist. Azzal előhalászott egy kötelet, hogy a tigris nyakára hurkolja. A tigris hátrasunyta füleit, s hagyta, hogy rácsomózza. Li Neng a kötélen vezetve vitte a tigrist az előljáróságra.

- Azt a fiút te faltad fel? - kérdezte tőle az előljáró.

Erre bólintott egyet a tigris.

- A gyilkosnak fejével kell lakolnia tetteért - folytatta az előljáró -, ez a törvény. Te megölted az öregasszony egyetlen gyermekét, így hát támasz nélkül maradt hátralévő éveire. Nos, ha te gyermekeként gondoskodnál róla, elengedném büntetésed.

A tigris megint csak bólintott egyet. Ekkor aztán eloldozták, s útjára engedték. Az öregasszony dühös volt az előljáróra, amiért nem végeztette ki fia gyilkosát.

Másnap reggel, mikor az anyóka előbújt viskójából egy őz tetemét találta az ajtaja előtt. Eladta a húsát s a bőrét, ez aztán elég volt a megélhetéséhez. Ettől kezdve rendszeresen történt ehhez hasonló eset, sőt olykor aranyat és drágaságot is hozott neki a tigris. Az öregasszony egyre gazdagabb, tehetősebb lett. A tigris úgy gondoskodott róla, mint azt a tulajdon fia tette volna. Ha jött a tigris, mindig a tornácon alhatott és estig el sem moccan onnan. Békességben éltek egymással, egyikük sem tartott a másiktól. Néhány év múlva meghalt az öregasszony. A tigris fájdalomosan bömbölt mellette. Az öregasszony összegyűjtött pénzéből gazdag temetést rendeztek a rokonok. A temetési szertartás alatt a tigris végig a sír közelében rohangált le s fel. Miután szétszéledtek a vendégek, a tigris egyenest a sírhalomhoz ment, s ott mennydörögve bömbölt tovább. Nagy sokára aztán továbbállt.

A helybeliek emléket állítottak ezen a helyen a hűséges tigrisnek. Ez a történet a mai napig fennmaradt.

EGY SENHSZI-BELI URASÁG

Volt egyszer egy uraság Senhszi tartomány nyugati vidékéről. A vas-bivaly évében szerzett csinsi címet.* Ez az ember képes volt emlékezni előző életeire.

Mesélte, hogy hajdani életében magas tisztséget viselő férfiú volt, aki élete derekán halt meg. Halála után az Alvilág Fejedelmének színe előtt jelent meg, hogy számba vegye tetteit. Üstök, serpenyők, olajos kondérok sorakoztak éppen úgy, ahogy azt a földi világon mesélik. A terem keleti sarkában állványok emelkedtek, kutya-, birka-, bivaly- és lóbőrök lógtak le róluk.

A lajstromozó olvasta a neveket s büntetésképpen kiből ló lett, kiből disznó. Mindenki megnyúzva várakozott s az állványokról lekasztott bőrökbe húzták őket.

Csakhamar az uraság is sorra került és hallotta, amint az Alvilág Fejedelme ekképp dönt sorsáról:

- Ez birkának való!

A démonszolga pedig egy fehér birkabőrt kerített s felhúzta az uraság testére. Ekkor a lajstromozó közbeszólt:

- Hiszen ez megmentett egy embert a haláltól!

A fejedelem újból átvizsgálta a Sorsok Könyvét.

- Bocsássátok szabadon! - döntött végül. - Bár temérdek a bűne, e jó cselekedete által mégis megváltotta életét.

A démonszolga le akarta fejteni róla a bőrt, de az már letéphetetlenül a testére tapadt. Ekkor két démonszolga ragadta meg, vállánál húzták, mellénél nyomták, erőnek erejével próbálták leszaggatni. Pokoli kínokat állt ki, mire a bőr végre darabokban felhasadozott, de nem tudták teljesen lenyúzni. Mikor befejezték a műveletet, a vállán még egy tenyérynyi helyen megmaradt a birkabőr.

Mikor az uraság megszületett, gyapjú nőtt a hátán, ha le is vágta, mindig újránőtt.

A HÁROM HALHATATLAN

Egyszer egy tudós Nankingba igyekezvén vizsgájára, áthaladt Szucsien, és az úton három ifjú írástudóval találkozott. Beszédbe elegyedett velük, majd bort vásárolt és meginvitálta őket. Mindhárman bemutatkoztak, az elsőt Csie Csia-hengnek, a másodikat Csang Fen-linnek, a harmadikat pedig Ma Hszi-csinnek hívták. Nagy vidámság közepette iddógáltak, míg csak be nem alkonyodott. Ekkor Csie így szólt:

- Nem lenne helyénvaló, ha házigazda létünkre továbbra is a vendégünk kontójára mulatoznánk. Menjünk hát otthonunkba, nincs messze ide! Ott még fejedet is álomra hajthatod majd. Csang és Ma feltápáskodtak, s hősünket karon fogták, a szolgálknak pedig meghagyták, hogy kövessék őket. Aztán elértek a város északi végénél álló hegyhez, ahol felbukkant egy pompás épület. A kapun keresztül egy tiszta vízű patak csordogált.

Odabent valamennyi lakosztály takaros és ragyogóan tiszta volt. Behívták a szolgálkat, hogy gyűjtsanak lámpást, s rendezzék el vendégük holmiját.

- Régen az volt a szokás, hogy a barátok irodalmi versengést tartottak - szólt Ma. - Ne késlekedjünk hát, ejtsük meg mi is ezt a vetélkedést, ne szalasszuk el ezt a pompás éjszakát! Jelöljünk ki négy témát, majd mindegyikünk kihúzz egyet-egyet, s a bor lesz a tét.

Így is tettek, mindegyikük kihúzta a témáját, s az alacsony asztalka fölé görnyedve dolgozott. A második vigyázás* még le sem telt teljesen, mikor a dolgozatok elkészültek. Körbeadva vizsgálgatták egymás művét. Hősünk dolgozatát olvasva mindhárman mélyen bólogattak, látván annak elegáns és lendületes vonásait, majd ajándéku vendégük poggyászába tették saját műveiket. A házigazdák hatalmas kupákból kortyolták a remek bort, így aztán egy-kettőre alaposan felöntöttek a garatra. Hálósobáikba tértek, magárahagyván vendégüket, aki szintén elég kapatosan ruhástól, cipőstől heveredett le az ágyra. Mikor felébredt, a vörös napkorong már magasan járt. Körbepillantott, de nyoma sem volt a háznak, szolgálival együtt a hegy egyik völgyében feküdt. Nagyon meghökkent, majd egy barlangot pillantott meg, melyből egy patakocska csordogált elő.

Megbabonázva állt ott a tudós. Megvizsgálta holmiját, amelyben megtalálta három barátja írásművét. Mikor beért a városba, a helybéliektől megtudta, hogy a Három Halhatalan-barlangjának nevezik azt a helyet. A barlangban három különös lény, egy rák, egy kígyó és egy béka tanyázik. Időnként előbújnak, és a környéken kószálnak, az emberek gyakran látják is őket.

A vizsgán pedig, láss csodát, a három halhatalan témáit jelölték ki vizsgafeladatnak, így aztán hősünk lett a vizsgaelső.

A SZARVASOK FÜVE

A Nagyfalon túl, a hegyek közt temérdek szarvas tanyázik. A helybéliek agancsokat erősítenek a fejükre és a bozótban megbújva, lesben várokoznak. Az avart zörgetik, hogy összegyűljenek a szarvasok. A csordában kevés a bika, de sok a tehen. Mikor a bikák párosodnak a tehenekkel, százával, ezrével tolonganak mindenfelé. Olykor előfordul, hogy némelyik elpusztul. Ilyenkor a tehenek körbeszaglásszák és mikor meggyőződtek róla, hogy meghalt, egy részük a völgyekbe vonul. Onnan csodás füvekkel térnek vissza, melyet a halott állat nyelvére helyeznek, amitől az nyomban életre kel. Ha ilyenkor az emberek megriasztják őket, a szarvasok elmenekülnek. Az így szerzett füvekkel aztán képesek feltámasztani a holtakat.

A LEÁNYFEJ

Történt egyszer, hogy kereskedők szálltak meg egy fővárosi fogadóban. A fogadó egybe volt építve a szomszédos házzal, csak egy palánk választotta el egymástól a két épületet. A palánkon egy tál nagyságú lyuk tátongett.

Egyszer csak egy páratlan szépségű leány dugta át a fejét, haja főnixkontyba volt tűzve. Addig forgolódott, hogy egyik jádefehér válla is kibukkant. A kalmárok kísértetnek vélték, de még mielőtt elkaphták volna, visszabújt. Kisvártatva újból megjelent, de a teste a palánktól most sem látszott. Rárontottak, de ő ismét visszahúzódott. Ekkor az egyik kalmár kardot ragadott és lesben várokozott a palánk tövében. Mikor a leány átdugta a fejét, menten lesújtott kardjával. A leány feje a penge nyomán a földre hullott, vére a porba fröccsent.

A rémült kereskedők közölték az esetet a fogadóssal, aki szintén nagyon megrettent. A fejet bizonyosságul véve feljelentést tett az előjáróságon. Elfogták és kihallgatták a kereskedőket. Mindannyian csupa ostobaságot hordtak össze. Fél év telt el, de nem született ítélet. Mivel panasszal sem állt elő senki, szabadon engedték a kereskedőket, a leány fejét pedig eltemették.

A KÍSÉRTETFELESÉG

A Tajsan-beli Nie Peng-jün oly boldogan élt feleségével, mint hal a vízben. Azonban felesége váratlanul megbetegedett és meghalt. Nie bánatában majd elemészttette magát. Egyik éjjel, mikor szobájában üldögélt, a felesége nyitott be hozzá. Nie döbbenetben kérdezte:

- Hogy kerülsz te ide?

- Én már kísértetté lettem, de éreztem, hogy mennyire búsulsz utánam. Bánatod megindította az Alvilág Urát, és megengedte, hogy titkon találkozassunk. - felelte az asszony.

Nie megörült, átölelte a feleségét és az egész éjszakát együtt töltötték. Egy szemernyit sem lepődött meg a történeteken. Ettől kezdve, mikor előbújtak a csillagok és feljött a hold, mindig találkoztak. Így teltek-múltak aztán az évek.

Nie soha senkinek nem említette, hogy újra nősülne, ezért nagybátyjai és fivérei aggódni kezdtek, hogy családjának magva szakad. Azt tanácsolták, hogy vigyen asszonyt a házba. Nie beleegyezett, és kőröket küldött az egyik jóra való családhoz. Ám attól tartva, hogy kísértetfelesége megharagudhat, titokban tartotta előtte. Nemsokára az esküvő napját is kitűzték. Azonban a felesége rájött, hogy mire készül, s eképpen dorgálta meg: - A hűséged miatt dacoltam az alvilág szidalmaival. Hát most nem szegheted meg az esküdet! Vagy igaz szerelmed csak ennyi lenne?

Nie elmagyarázta, hogy csupán családjá miatt teszi, de feleségét ez sem nyugtatta meg. Elköszönt férjétől és távozott. Nie bár sajnálta őt, elhatározásán mégsem változtatott.

A nászi serleg kiürítésének éjszakáján az ifjú házasok együtt tértek az ágyba. A kísértetfeleség váratlanul szobájukban termett, felpattant az ágyra és hangosan szidalmazva ütlelni kezdte az új arát:

- Hogy képzeled, hogy az ágyamba telepedhetsz?

Erre a másik is felszökkent és verekedni kezdtek. Nie óvatosan lapult köztük és mezítelen lévén, egyik oldalon sem mert kitakarózni. Hirtelen kakas kukorékolása harsant, a kísértet pedig nyomban eltűnt. Az új feleség azt hitte, hogy Nie felesége valójában meg sem halt, őt pedig rútol rászédtek. Szégyenében fel akarta magát akasztani. Nie töviről hegyire elmesélt neki mindent, míg végre az asszony megértette, hogy kísértettel van dolguk.

Másnap éjjel, mikor a kísértet megint visszatért, az új feleség rémülten menekült előle. A kísértetasszony azonban nem háltni akart Niével, hanem körmeivel a férfi bőrét, húsát hasogatta fel. Majd mikor eltűnt, Nie az új asszonyával, a gyertya fényében némán, egy szót sem szólva bámultak egymásra. Így szenvedett Nie jó néhány éjszakán keresztül.

A közeli faluban élt egy kiváló varázsló. Őszibarackfából karókat faragott és a feleség sírjának négy sarkába szúrta. Ezután abbamaradt a kísértetjárás.

A KALMÁR FIA

Csuban élt egy kalmár, aki épp távol volt hazulról. Felesége egyedül maradt otthon, s egyik éjjel azt álmodta, hogy egy idegennel szeretkezik. Erre menten felriadt és egy aprócska férfiút csípett nyakon. Alaposan szemügyre vette. Furcsa egy teremtménynek látszott. Tudta, hogy csakis egy rókadémon lehet. Az hirtelen kitépte magát az asszony kezei közül, leszökkent az ágyról és eltűnt, pedig még az ajtó sem volt nyitva. Másnap éjjelre az asszony áthívta a szakácsnőjét, hogy maradjon ott nála. Volt az asszonynak egy tíz éves fiacskája is, aki már hozzászokott, hogy olykor máshol kell aludnia, így aztán hárman aludtak egy lakrészben. Éjfél felé járhatott, a szakácsnő és a fiúcska már mélyen aludtak, mikor a róka újból megjelent. A szakácsnő felébredt, és hallja ám, hogy gazdasszonya álmában motyog. Benyitott hozzá, mert arra gondolt, hogy talán bajban lehet. Ám ekkor elmenekült a róka.

Ettől kezdve a kalmár felesége kábán, zavarodottan viselkedett. Mikor eljött az éjjel, nem merték elfújni a lámpást. A szakácsnő figyelmeztette a fiúcskát, hogy ne aludjék túl mélyen. Késő éjjel a szakácsnő és az asszony kislánya a falnak támaszkodva mégiscsak elsundítottak. Mikorra felébredtek, az asszony már eltűnt. Azt gondolták, talán csak a dolgát végezni ment ki, de jó sokáig hiába vártak rá. Ekkor már gyanakodni kezdtek. A szakácsnő oly rémült volt, hogy nem mert a gazdasszonya keresésére indulni, így hát a gyermek lámpást gyújtva maga indult megkeresni anyját. Egy másik szobában meg is találta a mélyen alvó asszonyt. Mikor felébresztette, egyáltalán nem tűnt zavartnak, ám ettől kezdve úgy viselkedett, mint aki megkergült. Hol énekelt, hol fütyült vagy kiabálva átkozódott. Így ment ez minden áldott nap, sőt a szobájából még a szakácsnőt és a fiát is kiebudalta. A gyermek valahányszor, mikor meghallotta, hogy anyja kacarászva beszélget, felkelt és lámpást gyújtva bement hozzá. Az asszony azonban mindig dühösen leteremtette és kizavarta. A kisfiú mit sem törődött vele, és mindig valahol a közelben játszott. Mindenki nagyon bátornak tartotta, és hagyták, hadd szórakozzék a kedvére. Egy nap kőművest játszott, és egy követ állított az anyja szobájának ablaka alá. Arra felállva fülelt, de nem hallott semmit. Ha arra tévedt valaki, menten a földre vágta magát, és akárcsak egy kisgyerek óbégatni kezdett, így aztán senkinek sem akaródzott a közelébe menni.

Néhány nap múlva, mindkét ablakot zárva találta, egy kevéske fény sem szűrődött ki rajtuk. Ekkor agyaggal betapasztotta a réseket. Egész nap ezzel foglalatzkodott, erejét nem kímélve. Mikor ezzel végzett, egy konyhakést kezdett megfenni. Aki csak látta, utálkozva bolondságain, ügyet sem vetett rá. Éjfélkor aztán a kést ruhája ujjába rejtve egy tóklámpás fényénél várta, hogy anyja mikor kezd álmában beszélni. Ám az asszony

dühödten kirepült, eloltotta a lámpást, majd nagy kiabálás közepette elrejtette ajtáját. Sokáig semmi rendkívüli nem történt. Egyszer csak résnyre nyílt az ajtó és egy rókaszőrű teremtmény surrant át rajta. A fiúcska villámgyorsan lecsapott, de csak egy két hüvelyknyi darabot sikerült levágnia a farkából, amelyből még meleg vér csöpögött. Lámpásával együtt indult vissza szobájába, anyja hiába pocskondiázta, úgy tett, mintha nem is hallaná. Mikor lefeküdt, azon sajnálkozott, hogy nem sikerült pontosan eltalálnia a rókát. Azzal vigasztalta magát, hogyha nem is ölte meg, talán sikerült elvenni a kedvét attól, hogy visszaólkodjék. Másnap, a világosban követte a vérnyomokat, amelyek a szomszéd Ho asszony kertjébe vezettek. Éjjel aztán nagyon boldog volt a fiúcska, hiszen a rókának nyoma sem volt. Az anyja viszont hullaként hevert az ágyában. Nem sokkal később hazatért a kalmár. Hiába faggatta feleségét, az csak káromolta, szidalmazta őt, mintha biz' az ellensége lenne. A gyermek azonban töviről hegyire elmesélt neki mindent. Igen megrettent ekkor a kalmár és azonmód orvosért menesztett, hogy valami gyógyszerrel segítsen a feleségén. Az asszony azonban elhajította az orvosságokat és csak átkozódott tovább. Végül teába és levesbe keverve sikerült neki beadni azokat. Pár nap múlva az asszony lecsillapodott, apa és fia megnyugodhatott.

Egyik éjjel aztán, mikor felébredt a férfi, sehol sem találta feleségét. Végül fia segítségével egy másik szobában akadt rá. Az asszony ettől kezdve különc lett, nem akart férjével egy szobában aludni. Aztán egyik éjjel fogta magát és éktelen káromkodás közepette átköltözött a másik szobába. A férje azt sem tudta, mi tévő legyen. Rázárta kívülről a szoba ajtaját, és ha feleségének ki kellett mennie, maga engedte ki. Végső elkeseredésében számos ördögűző varázslatot elvégzett, imádkozott, de hiába, mert nem használtak azok semmit sem.

Egy éjjel a kisfiú elrejtőzött a szomszéd Ho asszony kertjében a bozótosban, hogy kilesse a rókát. Mikor a hold felkelt, beszéd hangjai ütötték meg a fülét. Széthajtotta a bozótot és kikukucskált. Két embert pillantott meg, akik iszogatni készültek, egy hosszú szakállú, ósdi sötétbarna ruhát viselő szolga hozta kupáikat. Nagyon halkán beszélgettek, nem lehetett tisztán érteni. Egyszer, mintha azt mondta volna az egyik:

- Fényes a hold, hozzunk hát egy flaskó itókát!

Azzal mindketten eltűntek, csak a hosszú szakállú szolga maradt ott. Levetette köpenyét, s ledőlt szundítani egy sziklakőre. A fiúcska megfigyelte, hogy kezei és lábai olyanok, mint az embereké, hátul azonban egy rókafarok csüng le a törzséről. A gyermek már szeretett volna hazamenni, ám attól félt, hogy a róka észreveszi, így aztán az egész éjjel ott kuporgott, míg csak meg nem virradt. Ekkor ismét meghallotta a két ember hangját, de nem sokkal később csörtetve eltűntek a sűrű bambuszrejteikében. Így hát a fiúcska végre hazatérhetett. Mikor apja kérdezte, hol járt, ő megmondta, hogy Hoék kertjében töltötte az éjszakát. Majd apját elkísérte a piacra, ahol egy sapkaárusnál megpillantott egy rókafarkat. Addig nyaggatta apját míg az meg nem vette neki. A kalmár az üzletével volt elfoglalva, ő meg ott játszott mellette. Az apja ügyet sem vetett rá, így aztán elcsent egy kevéske pénzt és fehérbort vásárolt rajta. Majd pedig elment az anyja fivéréhez, aki ott lakott a városban és vadászattal foglalkozott. Nagybátyját nem találta odahaza, csak a nagynénje volt otthon, aki az anyja állapota felől érdeklődött a fiúcskától.

- Az utóbbi napokban már jobban van, de nagy bánatára patkány rágta meg a ruháit. Engem küldtek, hogy kérjek valami mérget.

Az asszony kinyitott egy dobozkát és egy kevéske mérget csomagolt be neki. A fiúcska azonban keveselte azt, így mikor a nagynéni kiment, hogy valami harapnivalót hozzon neki, kinyitotta a méregdobozt és egy jó maréknyit elcsent belőle. Miután elrejtette kabátjába, nagynénje után szalad és közölte, hogy mennie kell, és már nincs ideje az evésre, mert az apja a piacon várja. Útközben elkeverte a mérget a borban. Visszaballagott a piacra, s csak éjszakára ért haza. Az apja kérdezte, hogy hol járt, ő pedig megmondta, hogy meglátogatta a bácsikáját. Nap mint nap kint volt a fiúcska a piacon, mígnem egyszer csak megpillantotta a hosszú szakállú szolgát a tömegben. Nyomába eredt, majd mellé szegődve beszédbe elegyedett vele. Mikor a fiúcska a lakhelye felől érdeklődött, azt felelte, hogy az északi faluban lakik. Ő is megkérdezte, hol lakik a kisfiú.

- Ó, én egy hegyi barlangban lakom - lódította a fiúcska. A hosszú szakállú szolga igen elcsodálkozott ezen, a gyermek pedig somolyogva így folytatta: - A családom már nemzedékek óta barlangban lakik. Mért, te talán nem?

Amaz még inkább megütközött s megtudakolta, hogy mi a legényke családneve.

- Huék* fia vagyok - felelte a fiú. - Láttalak már téged Hoék kertjében két úr társaságában. - A férfi végigmérte őt, de hitte is meg nem is, amiket a gyermek állított. Ekkor a fiúcska feljebb húzta a ruháját, amely alól előkandikált a hamis rókafarok. - Hiába vegyülünk az emberek közé, nagy bosszúságunkra ezt nem tudjuk eltűntetni - mondta panaszosan a gyermek.

- És mit keresel itt a piacon? - kérdezte a férfi.

- Apám küldött borért.

Kiderült, hogy ő is épp borért jött.

- Na, és megvetted már? - kérdezte a fiúcska.

- Szegény vagyok én ahhoz - mondta a férfi -, mindig lopnom kell.

- De hisz' az roppant fáradságos és veszedelmes lehet - mondta a fiú.
- Mi mást tehetnék, ha egyszer gazdáim rámparancsoltak?
- Kik a te gazdáid? - kérdezte a fiúcska.
- Az a két fivér, akiket magad is láttál azon az éjjelen. - mondta a férfi. - Az egyikőjüknek a falu északi végében lakó Vang asszonnyal van viszonya, a másik pedig a keleti végen lakó kalmár feleségét bolondítja. Azonban van azoknak egy kegyetlen kölkük, aki lenyeste a gazdám farkát. Tíz napig kínlódott, ma lesz a napja, hogy megint elmegy az asszonyhoz.
Majd befejezván mondandóját búcsúzni készült, hogy dolga után lásson.
- Tudok én a lopásnál könnyebben is bort keríteni neked - ajánlkozott a gyermek. - Én már megvettem a bort, hadd adjam oda neked. Nekem még maradt elég pénz az erszényemben, majd veszek azon bort.
A férfi azt sem tudta, hogy hálálkodják, de a gyermek ekként intette le:
- Ugyan, hisz' egy család vagyunk. Szóra sem érdemes ez a csekélység. Ha időm engedi, meglátogatlak, s majd iszogatunk egyet.
Átadta neki a bort, s elváltak egymástól. Éjszaka anyja nyugodtan aludt, nem volt rohama. A gyermek már tudta jól, mi történhetett. Szólt apjának, hogy nézzenek együtt utána a dolognak. A kertben meg is találták a két döglött rókát. Az egyik a fűben hevert és a szájából vér szivárgott. A borosflaskót is megtalálták. A kalmár felemelte, megrázta és abban még kotyogott egy kevés bor. Kérdőre vont a fiát, hogy miért nem mondta el neki, mire készül.
- Ravasz dögök ezek - mondta a fiúcska. - Ha elmondtam volna, biztosan megneszelik.
- A fiam egy igazi rókanyúvó hős! - örvendezett büszkén a kalmár.
Felnyalábolták a két rókát, s visszamentek. Látták, hogy az egyik rókának le van vágva a farka vége, és egy heg éktelenkedik a helyén.
Ettől kezdve megint háborítatlanul éltek, azonban az asszony lefogyott, egyre hevesebb köhögés rázta és hányt is. Nem sokkal később meghalt. Vang asszony, akit a másik róka sanyargatott, gyorsan felépült, miután a dög kimúlt. A kalmár lovagolni, íjazni taníttatta rendkívüli fiát, akiből később híres hadvezér lett.

A DÉMON NYÁLA

Egyik nap, mikor Li hanyatt fekve heverészett, arra lett figyelmes, hogy a falból egy asszony lép elő. Kócos haja olyan volt, akár a szénaboglya, előrelógva eltakarta az arcát. Li ágya elé lépett, félresimította haját és előtűnt kövér, sötét és rút ábrázata. Li rémülten menekülni próbált, de az asszony villámgyorsan az ágyán termett és jó erősen átölelte a fejét. Száját a szájára tapasztotta, nyelvével áttolta nyálát, mely olyan hideg volt, mint a jégszilánk. A nyál lefolyt a torkára. Li ugyan nem akarta lenyelni, de így nem jutott levegőhöz, hát végül mégis lenyelte. A ragacsos lé eltömte torkát. Mikor meg leszívta, újból megtelt a szája, és ha levegőt vett, megint csak lecsúszott a nyál. Így ment ez egy jó ideig, már-már alig kapott levegőt, kibírhatatlannak érezte. Egyszer csak lépések zaja hallatszott kívülről, erre a démonasszony elengedte Lít és eltűnt. Ekkor végre tele szívhatta tüdejét tiszta levegővel.
Néhány napig enni sem bírt. Azt tanácsolták, hogy nádlevest igyon, azzal hánytassák meg. Miután valami tojásszerűséget hányt, felgyógyult a betegségéből.

EMBER A FÜLBEN

Tan Csin-hszüan városunkban volt hivatalnok. Vakon hitt az életerő irányításának művészetében. A cél érdekében télen-nyáron szakadatlan gyakorlatozott több hónapon keresztül. Egyik nap éppen keresztbe vetett lábakkal elmélkedett, mikor egy légyzűmmögésszerű hangocska szólalt meg a fülében:

- Láthatod!

Szemét kinyitotta, de ekkor a hang elhallgatott. Tekintetét orra hegyére irányította, erősen összpontosított, s akárcsak az előbb, most is hallotta a hangot. Azt gondolta, hogy ez már a rég várt eredmény, s titkon nagyon boldog volt. Ekkortól kezdve valahányszor így ülve gyakorlatozott, mindig hallotta és már alig várta, hogy kifürkészhesse. Egy nap aztán mikor a halk hangocska újra megszólalt, azt mondván, hogy "láthatod", úgy érezte fülében motoszkál valami és mintha ki is csusszant volna. Megleste, és egy alig három hüvelyk magas emberkét pillantott meg. Szörnyű, félelmetes ábrázata volt, épp úgy festett, mint egy démon. Körbesétált a padlón. Tan sejtette, hogy valami különleges lényel van dolga, így hát leste tovább, mi fog történni. Ekkor azonban a szomszéd kopogtatott és bekiáltott, hogy kölcsönkérjen valamit. Mikor az emberke meghallotta,

szörnyen megrémült, ide-oda forgolódott, szaladgált, mint egy lyukát vesztett egér. Tan azt hitte, hogy még a lélek is elszáll belőle. Soha többé nem látta az emberkét. Megbolondult és szakadatlan ordította. Fél évig gyógyították, míg végre lassan javult az állapota.

A FURCSA BOSSZÚ

Történt, hogy egy embernek titkos viszonya volt a szolgájával feleségével. Így hát megölte a szolgát s asszonyát nőül vette. Két fia és egy lánya született tőle. Tizenkilenc évig semmi különös nem történt, míg nem egy hatalmas rablóhorda csapott le a városkára, alaposan kifosztottak minden egyes házat. Ehhez az emberhez egy fiatal haramia rontott be, aki pont úgy nézett ki, mint a hajdan meggyilkolt szolga. A házigazda nagyot sóhajtván csak ennyit mondott:

- Hát, jó szerencsém eddig tartott!

Erszényéből kiborította pénzét, hogy megváltsa életét. A fiatal rabló azonban ügyet sem vetett az ezüstökre, egy szót sem szólt. Felkutatott és megölt mindenkit, akit a házban talált, összesen huszonhét embert. A házigazda fejét azonban nem vágta le, így mikor a rabló elment, magához tért, de beszélni nem tudott. Három nap múlva saját kezével vetett véget életének.

A KIVÁLÓ KARD

A Ming-dinasztia uralmának* vége felé Csi környékét ellepték a haramiák. A városka helyőrségének katonái, ha elfogták, menten ki is végezték őket. A Pecsetelő-dombokon különösen sok haramia tanyázott.

Az egyik katonának volt egy rendkívül éles kardja. Úgy metszette le vele az ember fejét, hogy nyomot sem hagyott.

Egyik nap vagy egy tucat haramiát kerítettek kézre, láncra verve vezették őket a vesztőhelyre. Az egyikük, aki hallott már a katonáról, bátortalanul megszólította:

- Azt hallottam, kardod oly kiváló, hogy egyetlen csapással nyessed le a fejeket. Kérlek te végezz velem!

- Rendben - egyezett bele a katona. - Ha így bízol bennem, nem hagyhatlak cserben.

Azzal a vérpadra vezette és lesújtott kardjával. A lehasított fej a porba hullt. Néhány lépésnyit gurult előre, s közben így szólt:

- Ez biz' remek kard!

A KÍGYÓT FOGÓ SÁSKA

Egyszer egy Csang nevű ember éppen a hegyi pataknál sétált, mikor a sziklafal felől éles hang ütötte meg a fülét. Ösvényt keresett, felkapaszkodott megnézni, hogy mi lehet az. Egy hatalmas kígyót pillantott meg, tál formára tekeredve a fa lombjai közt tanyázott, s farkával a fűzfát csapkodta. Akkor a fűz egyik ága letört, a másik oldalon meg a kígyó lógott úgy, mintha fogná valami. Csang alaposan szemügyre vette, de semmit sem látott. Gyanakodva közelebb ment, s lám egy sáska volt az "ág", mely egy gally csúcsán függeszkedett. Éles csápjaival megragadta a kígyó fejét s az a szorításból képtelen volt szabadulni. Nagy sokára a kígyó kiszivedett. Csang megvizsgálta, a kígyó nyakán fel volt hasadva a bőr.

A KÍGYÓFALÓ

A Jü falubeli Vang Pu-ling szolgája, Lü Feng-ning szenvedélyesen szerette a kígyóhúst. Apró kígyókat fogdosott össze, s mintha csak hagyma lenne, mohón felfalta valamennyit. A nagyobbakat előbb arasznyira vagdosztá, úgy ette. Fogai közt ropogtatta, képéről kígyóvér csorgott. Kiváló szaglásával kiszimatolta a fal tövében tanyázó kígyókat, villámgyorsan átszökött a falon s összegyűjtötte őket. Mikor nem volt nála a kése, először leharapta a fejüket, majd a még vonagló kígyókat szájába tömte.

A TÜCSÖK

A Hszüan-tő uralkodási korszak idején* a palotában igen kedvelt szórakozás volt a tücsökviadal. Oly annyira, hogy az adót is tücsök formájában követelték a néptől. Egyszer Huajin városka előljárója, hogy elnyerje a kormányzó kegyeit, egy olyan különleges példányt küldött, melyhez hasonlót arra-felé nyugaton még csak nem is ismertek. A tücsök kiváló harcosnak bizonyult, így aztán a kormányzó elvárta, hogy rendszeresen küldjenek ebből a fajtából. Az előljáró mikor hazatért, felszólította a környék véneit, hogy gondoskodjanak a tücskök beszerzéséről. Így aztán az lett a gyakorlat, hogy egyesek kizárólag a tücskök befogásával és tartásával kezdtek foglalkozni. Egyszeriben magasra szökött az ára, különleges portékának számított. Az adóbehajtók mindig pontosan érkeztek és összegyűjtötték portánként az egy-egy tücsköt. Minden ilyen alkalommal jó néhány család tönkrement.

Élt itt az egyik falucskában egy Cseng nevű vendiák, aki már az első vizsgáján minduntalan megbukott. Az emberek bugyuta fickónak tartották. Még adóbeszedőnek is jelentkezett, de hiába próbált száz féle módon bejutni, nem sikerült. Az év végére aztán még örökölt vagyonkaja is a végére ért. Ekkor érkezett a hír a tücsökadóról. Csengnek nem volt mersze a szomszédaihoz fordulni, hiszen nem tudta volna mivel viszonzni szívességüket. Kétségbeesésébe már-már véget vetett az életének.

- Ugyan mire jó az, ha meghalsz? - teremtette le a felesége. - A legjobb lesz, ha nekiveselkedsz és keresel néhányat!

Másnap hajnalban Cseng bambuszcsővel és selyemhálóval felszerelve nekivágott, és késő estig haza sem tért. Átkutatta a falak tövét, a bokrokat, kutatott a kövek alatt és az üregekben is. Azonban még sem úgy sikerült a vadászat, ahogy eltervezte. Alig fogott kéthárom satnya példányt, azok sem voltak jók semmire. Elérkezett az adóbeszolgáltatásának ideje és Csenget száz botütéssel büntették mulasztásáért. Combjai gennyes, véres sebei miatt képtelen volt tücsökfogásra indulni. Ágynak esett s már csak a halált várta. Ekkor történt, hogy a faluba érkezett egy púpos hátú varázsló, aki képes volt jövendőt mondani. Cseng felesége összeszedte maradék pénzecskéjüket, és elment ehhez a varázslóhoz, hogy jövendőjükről kérdezze. Ifjú leányzók és ősz öregasszonyok tolongtak a kapujánál. Az asszony belépett a sötét szobába. Ott egy elválasztó függöny lógott, előtte egy asztalka állt a füstölő számára. Akik jóslatért jöttek, mind füstölőt gyújtottak és egy bronzüstbe állították, majd kétszer egymásután leborultak. Ekkor a jövendőmondó oldalt állva a semmibe révedt tekintettel válaszáért fohászzkodott. Szájával tátogott ugyan, de senki nem értette, mit mond. Mindenki izgatottan várt és fülelt. Kisvártatva egy papiros hullott elő a függöny mögül. A jövendőmondó, pedig pontosan közölte, amire kíváncsiak voltak. Cseng felesége előrefurakodott, letette a pénzt az asztalkára, s akárcsak az előtte lévők, ő is füstölőt gyújtott és leborult. Kevéssel később a függöny megremegett s kihullott egy papírfecni. Az asszony rögtön felcípte, de nem volt azon semmi írás, csak valami rajz. Középen egy templomszerű építmény állt, mögötte pedig egy kis domb. A domb lábánál egy halom furcsa kavics hevert. A kövek mögött temérdek hosszú, hegyes csápú tücsök tanyázott, mellettük pedig egy béka gubbasztott lesben, ugrásra készen. Az asszony nem tudta kibogozni a jóslat értelmét, de látván rajta a tücsköket, sietve keblébe rejtette, s haza sietett. Otthon megmutatta a rajzot a férjének. Cseng pedig így morfondírozott:

- Hm, csak nem azt a helyet akarja mutatni, ahol tücsköt foghatok?

Tüzetesen szemügyre vette, s úgy találta, hogy az épület nagyon hasonlít a falu keleti végében álló templomra. Erőt vett hát magán és feltápaszkodott. Egy botra támaszkodva elsántikált a templom mögé, ahogy azt a rajzocska jelezte. Egy bozóttal fölvert régi sírt talált ott. Körbejárta a sírt, s megpillantotta a köveket szerteszét heverve, épp úgy, ahogy az rajzolva volt. Leült a bozóttba és erősen fülelt. Úgy fürkészte a földet, mintha tűt vagy mustármagot keresne. A végére aztán annyira elfáradt, hogy hallása és látása is eltompult, de hiába, mert a legkisebb nesz sem hallatszott. Már épp feladta volna a hasztalan várakozást, mikor hirtelen egy varangyos béka ugrott elő. Cseng először ugyan megrémült, de rögtön üldözőbe vette a varangyot, amely bevette magát a sűrű bozóttba. Már-már elkapta, mikor megpillantott egy tücsköt egy jujubafa tövében kuporogni. El akarta csípni, ám az egy sziklaüregbe menekült. Fűszállal próbálta onnét előpiszkálni, de eredménytelenül. Majd a nála lévő bambuszcső segítségével vízzel töltötte fel az üreget. Erre aztán már előbújt a tücsök is. Szemrevaló, különös példánynak látszott. Mikor végre sikerült elkapnia, alaposabban szemre vételezte. Erős teste, karcsú farka, zöld nyaka és arany szárnya volt. Boldogan a bambusz kalitkába dugta s hazatért. Otthon egész háza népe gratulált sikeréhez. A többi tücsöktől külön, egy jádecsészében tartotta kedvencét. Puha rákhússal és szelíd gesztenye sárga belével kényeztette. Féltő gondnal vigyázott rá, és várta a határidőt, amikor majd be kell szolgáltatnia.

Csengnek volt egy kilenc éves fiacskája, aki egyszer kileste, mikor az apja nincs odahaza és a csésze fedőjét levéve belekukkantott. Ám hirtelen kiugrott a tücsök s sebesen megindult. Hasztalan küszködött a fiúcska, sehogy sem bírta megfogni. Mikor nagy sokára végre kezébe kaparintotta, az apró jószág lábai letörtek, törzse összehérsélt és így hamar elpusztult. A kislány rémülten zokogva közölte anyjával, hogy mi történt.

- Ebadta kölyke! - szidta az anyja. - Na várj csak, ha hazajön apád, majd agyoncsap!

A kislány könnyei záporoztak és kiszaladt a házból. Nemsokára Cseng hazatért, s mikor a felesége beszámolt neki

az otthon történeteikről, egyszeriben jeges veríték öntötte el. Dühödten fia keresésére indult, de sehol sem találta. Később megtalálták a fiúcska holttestét a kútban. Cseng dühe bánatba fordult, keservesen sóhajtozva meg akart halni. Férj és feleség egymással szemben, szótlanul ült, zsúppal fedett házukból nem szállt fel füst. Már lebukott a nap, mikor előkészítették a fiuk holttestét a temetésre. Hozzáérve a kis testhez, lám az még gyöngén lélegzett. Nosza, nagy boldogan az ágyra fektették, és fél éjszakán át élesztgették, mire magához tért. A szülők kicsit megvigasztalódtak. A gyermek továbbra is gyöngén lélegzett s aludni kívánt. Mikor Cseng tekintete az üres tücskös csészére tévedt, a fiúcska lélegzete egyszeriben elakadt és már nem nyöszörgött. Egész éjjel ki sem nyitotta szemeit, s mire a napkorong keleten előbújt, apró teste már mereven, mozdulatlan feküdt. Egyszer csak tücsök ciripelése hallatszott kívülről. Cseng hamarjában ott termett, s lám az elveszettnek hitt tücsök volt az. Boldogon vetette magát utána, ám akárhányszor megpróbálta megfogni, mindannyiszor rögtön tovaszökkent. Végre sikerült ráborítani a tenyerét, azonban úgy tűnt, hogy semmi sincs alatta. Mikor aztán felemelte a kezét, a tücsök villámgyorsan kipattant. Cseng üldözőbe vette, de a fal tövéénél nyomát vesztette. Már mindenhol kereste, mikor végre megpillantotta a falon tanyázni. Alaposan szemügyre vette, rövid, aprótestű jószágnak tűnt, fekete-vörös színezete volt. Nem is hasonlított arra, amelyiket eddig üldözött. Mivel túl satnyának találta, nem is törődött tovább vele, hanem folytatta az igazi keresését. Ám ekkor a kis jószág a falról egyenest a ruhaujjába szökkent. Így aztán közelebről is megvizsgálhatta. Csinoskának találta, jó formájú feje s nyaka volt. Fogta hát, és nagy boldogan hazavitte. Arra gondolt, hogy majd ezt szolgáltatja be adó gyanánt, de attól félve, hogy nem tartják megfelelőnek, elhatározta, hogy előbb harc közben is kipróbálja. Élt a faluban egy tücsökviadallal foglalkozó suhanc, aki egy olyan pompás tücsköt nevelt, amely valamennyi viadalból győztesen került ki. Mivel sok hasznot hajtott neki, akkora árat kért érte, hogy nem is akadt rá vevő. Mikor meglátta Cseng apró bajnokát, száját eltakarva pukkadozott a nevetéstől. Ő is elővette a sajátját, s egy bambusz kalitkába rakta. Cseng jól látta, mily hatalmas és erős példány az. Megszégyenülten állt ott, össze sem merte hasonlítani a sajátjával. A suhanc sürgette Csenget, hogy kezdjék már végre a viadalt, magában meg azt gondolta, hogy egy ilyen kis hitvány, haszontalan jószággal vívott harc, ha másra nem is, hát mókának jó lesz. Egyszerre helyezték tücskeiket a küzdőtábla. Az aprócska tücsök azonban meg sem moccan, úgy gubbasztott ott, mint valami fadarab. Nagy hangosan nevetett rajta a suhanc. Disznósörtével csiklandva próbálta bősztíteni, de az így sem mozdult. Az ifjú tücsökidomár majd eldőlt a nevetéstől. Az ő tücske már ádázul nekiesett volna ellenfelének, ha gazdája meg nem fékezi. Egyszer csak látják ám, hogy az apró tücsök megrázza magát és cirpelni kezd, majd felágaskodva ellenfelére veti magát és átrágja annak nyakát. A suhanc döbbenet szemlélt a történetek. A kis tücsök pedig szárnyait dörzsölgetve büszkén ciripelt, mint ahogy az egy igazi bajnokhoz illik. Cseng roppant boldog volt. Épp a viadal részleteit vitatták meg, mikor hirtelen egy kakas bukkant fel. Cseng nagy rémületére közelebb jött, hogy felcsípje a tücsköt. A kakas lecsapott a parányi jószágra, azonban célt tévesztett, mert a tücsök abban a szempillantásban jó pár lábbal arrébb szökkent. A kakas azonban makacsul a nyomában maradt, és addig-addig üldözte, míg végre sikerült a karmai közé kaparintania. Cseng kétségbeesésében azt sem tudta, miként segíthetne rajta. Egyszer csak azt látták, hogy a kakas a nyakát nyújtogatja, a fejét rázza, s lám az apró tücsök már a kakas taréjába csípve tartotta magát. Cseng megkönnyebbülten szedte le onnét kis védencét és rakta vissza a kalitkájába. Másnap Cseng elment az előljárához. Az előljáró viszont, mikor meglátta, mily csenevész a tücsök, dühödten szidalmazta Csenget. Cseng ekkor részletesen beszámolt a kis tücsök különös voltáról, ám az előljáró nem hitt neki. Kipróbálták hát igazi viadalban, és az aprócska bajnok valamennyi ellenfelét legyűrte. Kakással is összeugratták, s valóban az történt, amit Cseng is állított. Az előljáró megjutalmazta Csenget, a különleges tücsköt pedig felajánlotta a kormányzónak. A kormányzó oly elégedett volt vele, hogy arany kalitkában tartotta, és a kis jószág nagy megbecsülésnek örvendhetett. Elkerült aztán a császári palotában rendezett nagy viadalra is. Meg lehetett ott találni a világ valamennyi ritka, különleges harci rovarát, de nem akadt egyetlen tücsök, kabóca, vagy sáska, amely különbnek bizonyult volna Cseng tücskénél. Valahányszor lant hangját hallotta, cirpelve táncolni kezdett, így aztán még nagyobb különlegességnek számított. A császári felség is oly elégedett volt, hogy kiváló paripákat és selyemöltözékeket ajándékozott a kormányzónak. A kormányzó sem feledkezett meg az előljáróról s magas hivatali ranggal jutalmazta meg. Az előljáró pedig kinevezte Csenget a körzet tanfelügyelőjévé.

A következő évben Cseng fiacskájába visszatért a lélek, s elmesélte, hogy tücsökké változva, mily rettenthetetlen harcos lett belőle.

A kormányzó is gazdagon megjutalmazta Csenget. Pár esztendő múlva temérdek földbirtok, számtalan palota gazdájának tudhatta magát, és ezerszám legeltek ökrei, birkái. A világ egyik leggazdagabb embere vált Csengből.

* 1426-1436

A HATALMAS SKORPIÓ

Ming Peng admirális bevonult Súba, hogy megzabolazza a haramiákat. Egyszer egy különös hegyhez értek, melyen egy óriási csan-kolostor állt. Azt beszéltek, hogy itt már vagy száz éve nem élnek szerzetesek. Egy helybelinél érdeklődtek, aki közölte, hogy démonok laknak odabent, s ki bemerészkedik, az halál fia. Peng admirális megrémült ugyan, de a lesben álló haramiáktól tartva levágatta a torlaszoló gyékényt és embereivel benyomult. Az épület előtt egy fekete sas tanyázott, amely megragadta az ajtót és elrepült. Belül, a kolostorban nem találtak semmi különöset. Mikor beljebb hatoltak, egy Buddha-szentélybe értek, körbenéztek, de itt sem volt semmi szokatlan. Azonban mindenkinek, aki már bent volt, hirtelen kínzó fejfájása támadt. Az admirális is így járt, mégis továbbmentek. Kisvártatva a deszkák közül egy hatalmas, lant nagyságú skorpió mászott elő. A katonák rémülten menekültek ki, végül Ming Peng az egész kolostort lángba borította.

FÖLDRENGÉS

Kang-hszi császár uralkodásának hetedik évében* a hatodik hónap tizenhetedik napján, estefelé iszonyú rengés rázta meg a földet. Jómagam ekkor éppen Csihsziában időztem, s unokaöcsémrel iszogattam. Egyszer csak mennydörgésszerű dübörgést hallottunk, mely délkelet felől érkezett és észak-nyugat felé tartott. Mindketten elcsodálkoztunk, fogalmunk sem volt, hogy mi lehet. Hirtelen rázkódni kezdett az asztal, boroskupáink meg felborultak. A ház gerendái, tartóoszlopai nagy roppanással törtek keresztbe. Halálra váltan bámultunk egymásra, mikor világossá vált, hogy földrengés van. Azonnal kirohantunk, s láttuk ahogy a ház a többi épülettel együtt elsüllyed, majd felemelkedve visszaáll helyére. A válaszfalak irtózatossá robajjal dőltek össze. A gyerekek sírtak, az asszonyok sikoltoztak, olyan hangzavar támadt, mintha megannyi forralóüstben víz zubogna. Az emberek szédült kábaságukban fel sem bírtak állni, csak ültek, és a föld hullámain gurultak, forogtak ide-oda. A folyó is alaposan kiöntött medréből. Kacsák hápogása, kutyák ugatása hallatszott az egész városban. Kisvártatva alábbhagyott a rengés, ekkor szétnéztünk az utcákon. Meztelen nők és férfiak verődtek össze, s izgatottan tárgyalták meg a rendkívüli eseményt, egészen megfeledkezve arról, hogy ruhátlanok. Később hallottam, hogy valakinek a kútját a földrengés teljesen betemette, így az használhatatlanná vált. Egy másiknak meg a háza vett egy fél fordulatot, úgyhogy az épület addigi déli homlokzata most észak felé néz. A Csihszia-hegy ketté hasadt, és az addig sekély patakocská több mérföld széles tóvá duzzadt. Hát, ez valóban nem mindennapi, különleges esemény.

* 1668

POKOLI ÍTÉLET

Szun úr egyik szolgálja egymaga aludt szobájában. Egyszer csak megragadták és az alvilág palotájába hurcolták Jenlo király elé. Mikor az alvilág ura rápillantott, így szólt:

- Tévedtünk, ez nem az az ember!

Így hát eleresztették és visszaküldték. Mikor visszatért, olyannyira rémült volt, hogy azonnal máshová költözött. Volt egy másik szolga, névszerint Kuo An, aki látván a megürült szálláshelyet, saját ágát vitte oda. Egy harmadik szolgát, Li Lút már régóta gyilkos gyűlölet fűtötte a szolga ellen, aki eredetileg lakott a szobában. Azon az éjen tört ragadott, berontott a szobába és ledöfte az ellenségének hitt embert. Kuo An apja megtudván, hogy fia meghalt, feljelentést tett az eljáróságon. A bíró kérésére elpanaszolta:

- Fél életemen át óvtam, neveltem fiamat! Egyetlen támaszom nélkül, hogy élhetek ezentúl?

A bíró végül úgy döntött, hogy a gyilkos Li Lút vegye gyermekéül a halott fia helyébe. Az öreg bosszúsán háttal fordított és távozott.

Nem az a hihetetlen, hogy a szolga megjárta az alvilágot, hanem a bíró ítélete.

HÁROM TÖRTÉNET A FARKASRÓL

Volt egyszer egy böllér, alkonyatkor hússal megrakodva indult haza. Hirtelen egy farkas bukkant fel. Nyálcsorgatva leste a húst, lépésről lépésre követte, nyomában maradt jó néhány mérföldön át. A böllér rémülten hadonászott bárdjával. Az ordas visszahúzódott ugyan, de mikor a böllér elindult, követte tovább. A böllér tanácstalan volt, végül azt ötlötte ki magában, hogyha a farkasnak úgyis a húsról fáj a foga, akkor felkötö az egy fára, s majd hajnalban érte jön. Azzal kampóra szúrta a húst, felágaskodott és felakasztotta a fára. A levegőben himbálózott, a farkas pedig ott maradt alatta. A böllér így végre hazatérhetett. Még napkelte előtt visszatért, hogy elhozza a húst. A távolban arra lett figyelmes, mintha a fán egy akasztott ember lógna. Nagyon megdöbben, bátortalanul közelebb ment, akkor látta csak, hogy egy döglött farkas az. Nyakát nyújtogatva alaposan szemügyre vette. A bestia a fogai közt tartotta a húst, de a kampó a szápadlásába akadt, akárcsak a halnak, ami mohón nyelte le a csalt. Akkoriban jó ára volt a farkasbőrnek. Több mint tíz ezüstöt adtak érte, ami a böllérnek egy kisebb vagyont jelentett. Milyen mulatságos, hogyha horgászik a fa, a farkas vallja kárát.

*

Egy másik alkalommal történt, hogy egy böllér hazafelé tartott az éjszakában. A húst már mind eladta, rakományában csak csont maradt. Egyszer csak két farkas bukkant fel az úton s már messziről nekirontottak. A böllér rémülten csontot hajított nekik. Az egyik fenevad a csontra vetette magát, de a másik a nyomában maradt. Ennek is csontot vetett, de ekkor az előző indult meg. Mikor már az összes csont elfogyott, a két bestia egyszerre rontott rá. A böllér zavarodottan állt és rettegett, hogy semerre sem tud menekülni. A pusztába vetette tekintetét, ahol egy szántó terült el. A szántás végében egy farakást vett észre, melyet gaz vert fel, s úgy nézett ki, mint egy domb. A böllér odarohant, meghúzódott a tövében. Lerakta terhét s megragadta bárdját. A farkasok nem mertek a közelébe menni, csak lesték egymást. Nemsokára az egyik farkas továbbállt, a másik meg a böllérral szemben lekuporodott. Jó idő múlva úgy tűnt, mintha a farkas szeméi lecsukódna. A böllér tudta, hogy itt az alkalom. Villámgyorsan felpattant, lesújtott a farkas fejére, majd még néhány csapással végzett vele. Már éppen tovább akar állni, mikor hátrapillantva a másik fenevadat vette észre egy lyuk mellett kuporogni a farakásnál. Azt tervezte, hogy bekergeti a lyukba, hogy hátulról támadva végezzen vele. Mikor a farkas már félig bennjárt a lyukban és csak a fara meg a farka látszott ki, a böllér bárdjával lecsapott és megölte. A böllér rájött, hogy az első farkas csak színlelte az alvást, hogy ezzel törbe csalja áldozatukat. Egy farkas is milyen ravasz lehet. Mennyi szárnyast és más állatot csaphattak már így be. Most már azonban döglött mind a kettő.

*

Alkonyat táján egy böllért farkas üldözött. Az út mentén egy szántóvető éjszakai szállást nyújtó kunyhója állt, ide menekült be a böllér. A farkas a kunyhó szalmafalát kaparta, hogy bejusson. A böllér sebesen megragadta a fenevad mancsát úgy, hogy az képtelen volt szabadulni. A böllérnek csak egy alig arasznyi kése volt. Tanácstalan maradt hát, hogy miként végezhetne a farkassal. Végül lemetszette az ordas karmait és fújni kezdte, ahogy a disznóhólyagot szokták. Jó hosszan, teljes erejével addig fújta-fújta, amíg csak mozgott a farkas. Akkor aztán övével elkötötte a fenevad mancsát és kiment, hogy szemügyre vegye. A farkas akkorára fúvódott, mint egy ökör. Lábai hajlítani sem bírta, de még a száját is képtelen volt összecsukni. A böllér felpakolta a farkast és hazatért.

Vajon ha a mestersége nem a böllérség, akkor is képes lett volna ezt véghez vinni?

*

Mind a három történet bölléerekről szól és azt példázza, hogy mily embertelenek is ők, hiszen még a döglött farkast is felhasználják valamire.

A BOJTÁROK

Történt egyszer, hogy két gulyásbojtár a hegyeket járva talált egy farkasveremben két kölyköt. Azt tervezték, hogy felviszik őket egy-egy fára, egymástól jó messzire. Kis idő múlva visszatért az anyafarkas, izgatottan kereste kölykeit, de sehol sem találta. A fán az egyik fiú cibálni kezdte a kis farkast, mire az fültépon vonyított.

Az anyja meghallván hangját, odakapta tekintetét s dühödten rohant a fához. Bömbölve marta a fa kérget. Ekkor meg a másik bojtár nyúzta a farkaskölyköt, mire az is rémült vinnyogásba kezdett, hangja betöltötte az egész környéket. Az anyafarkas mikor megpillantotta másik kicsinyét, sebesen rohant hozzá. Ordítva ugrált a fa alatt, akárcsak az előbb. Majd kisvártatva visszarahant a másik fához, a másik kölykéhez. Jó csomószor loholt ide-oda, szakadatlan üvöltve, egy szemernyit sem kímélve magát. Lassanként kimerült, hangja is elhalkult, végül erőtlően terült el. Mikor már jó ideje meg sem moccant, a bojtárok lemerészkedtek a fáról, s megvizsgálták. A farkas már nem is lélegzett. A vad apróságoknak dűhtől lángolt tekintetük, marni, harapni akartak. Ez felmérgette a bojtárokat, betuszkolták őket az üregükbe és betömték a nyílást. Tegyük fel, hogy van egy haramia, aki vérbenforgó szemekkel kardot ragad, hogy lecsapjon valakire és kifossa. Ám akire dühös, az bezárta ajtaját és továbbállt. A gazfickó hiába üvöltözik torka szakadtából, nincs senki, aki ellene szegülne. Miért is ne tartaná akkor magát mindenkinél külön legénynek? Fogalma sincs róla, hogy olyan ez, mint a nyers, állati erő, az emberek pedig ügyet sem vetve rá csak kinevetik.

A KOLDULÓ BARÁT

Csinanban élt egy szerzetes. Senki nem tudta, honnan került oda. Mezítláb, rongyaiba burkolózva a Hibiszkusz vagy a Fényes tó fogadók környékén zsolozsmázott, koldult. Történt egyszer, hogy bort, ételt, pénzt és rizst adtak neki, de ő nem fogadta el. Mikor megkérdezték, hogy miért utasítja vissza, nem szólt semmit. Pedig egész nap nem látta senki, hogy evett vagy ivott volna. Valaki aztán ezt tanácsolta neki:

- Mester, ha nem fogadsz el se ételt, se italt, akkor miért nem koldulsz inkább a szegény hegyi falvakban, vagy a kihalt síkatorokban? Minek jössz nap mint nap erre a nyüzsgő, forgalmas helyre?

A szerzetes összekulcsolta a tenyerét, egy zsolozsmába kezdett s úgy tett, mintha nem is hallaná, amit mondanak neki. Nemsokára megint megszólították, a szerzetes kinyitotta szemét s harsányan így szólt:

- Így kell kérni!

Aztán folytatta megkezdett imáját. Jó idő elteltével kiment a fogadóból, s távozott. Egy ember a nyomába eredt, hogy kiderítse, mit akart a barát. Ő azonban csak ment és ment, nem válaszolt semmire. Már negyedjére kérdezte az ember, mire éles hangján így szólt:

- Ne akard tudni! Az öreg szerzetesnek így kell kérni.

Néhány nap múlva kiment a déli városkapuhoz, lefeküdt az útra, s úgy hevert ott, akár egy hulla. Három napig meg sem moccant. Az ottlakók attól féltek, hogy a végén még a házuk előtt fog éhen halni. Odagyűltek hát a környékeliek s arra kérték, menjen arrébb. Ha enni akar, adnak neki ételt, ha pénzt akar, hát azt is kaphat. A szerzetes csak feküdt tovább csukott szemmel és nem szólt semmit. Mikor aztán az emberek rázogatták s szólongatták, dühödten egy rövid kést rántott elő s felvágta a hasát. Benyúlt, s kivette beleit, majd a földre hajította. Ekkor aztán megszűnt tovább lélegezni. Az emberek megrémültek, jelentették az esetet az előljáróságon. Olcsó gyékénybe varrva temették el.

Később aztán a kutya kikaparták a tetemet. Az emberek, hogy megvizsgálják felállították a gyékényt, amely úgy tűnt, hogy teljesen üres. A gyékény össze volt varrva, akárcsak régen, s úgy festett, mint egy üres selyemgubó.

A KIRÁLY

Történt egyszer, hogy Hunan kormányzója hatszázezer ezüstöt bízott egyik hivatalnokára, és a fővárosba küldte. Útközben hatalmas vihar kerekedett. Mikor beesteledett nem talált egyetlen fogadót sem, ahol megszállhatott volna éjszakára. Messzebb egy ódon templomra bukkant, és bebocsátást kért. Mikor megvirradt, látja, hogy a rábízott ezüst az utolsó petáig eltűnt. Rettenetesen megrémült, jól tudta, ezért szigorú büntetés vár rá. Visszatért és beszámolt mindenről a kormányzónak. A kormányzó nem hitt a hivatalnoknak és szigorú büntetéssel fenyegetőzött. Ám a hivatalnokkal lévő kísérek is megerősítették az állítását, így aztán a kormányzó megparancsolta, hogy forduljon vissza, és kerítse elő az elveszett ezüstöt. A templom előtt egy roppant furcsa kinézetű vakot pillantott meg, aki azt hirdette magáról, hogy képes jövendőt mondani. Így hát a hivatalnok jóslatot kért tőle, a vak jövendőmondó pedig így felelt:

- Az elveszett ezüst dolgában jártok.

- Úgy van! - helyeselt a hivatalnok és elmesélte a velük történeteket. A látnok gyaloghintójába szállt, s közölte, hogy kövesse a hivatalnok. Az pedig egész kíséretével a vak látnok gyaloghintója nyomában maradt. Mikor a látnok azt mondta, hogy keletnek, ők kelet felé fordultak, mikor meg azt mondta, északnak, ők északnak

fordultak. Öt teljes napig mentek így, majd elértek a hegyek közé. Egy hatalmas várost pillantottak meg, melynek temérdek lakosa volt. Beléptek a városba, s miután jó darabig mentek, egyszer csak így szólt a látnok: - Állj! - Kiszállt gyaloghintójából, és nyugat felé mutatott. - Arra felé találsz egy magas kaput, zörgess be rajta és érdeklődj!

Majd elköszönt és továbbállt. A hivatalnok a mondottak szerint elindult, s valóban megtalálta a magas kaput. Mikor belépett rajta, egy kínaimód öltözött ember fogadta, de nem mutatkozott be. A hivatalnok elbeszélte mi járatban érkezett, az ember pedig így szólt:

- Kérlek maradj itt néhány napig, magam fogok intézkedni az ügyedben.

Ezután szállására kísérte a hivatalnokot, ételről, italról is gondoskodott. Egy nap a hivatalnok az épület mögött kószált és ott egy kerteskére bukkant. Öreg fenyők vetettek árnyékot a puha pázsitzőnyegre. Jó ideig sétálgatott a lugasban, s a kertilak körül, mikor egyszer csak egy magas pavilonra lett figyelmes. Felment a lépcsőn, s odabent a falra akasztva jó néhány nyúzott emberi bőrt talált. Mind az öt érzékszervük, szemük, orruk, fülük, szájuk és szívük megvolt. A szobában frissen vágott hús szaga terjengett. A hivatalnok szörnyű rémültében hanyatt-homlok menekült vissza a saját lakrészébe. Mikor saját bőrét már biztonságban tudhatta, azon morfondírozott, hogy hasztalan próbálna menekülni, legjobb lesz hát, ha tovább várakozik. Másnap reggel megjelent vendéglátója s közölte:

- Ma végre elmehetünk az audienciára - Majd egy tüzes paripa nyergébe pattant, a hivatalnok pedig gyalogosan követte. Aztán egy kapuhoz értek, amely valamilyen alkirály palotájába vezetett. Fekete ruhás szolgák hada sorakozott jobbról is, balról is, akik szigorúan rendre és fegyelemre intettek. A kísérfője leszállt a lováról és egy újabb kapun vezette át. Odabent egy gyöngyös süveget, hímzett övet viselő királyt pillantott meg, aki arccal délnek fordulva ült. A hivatalnok azonmód levetette magát elé a földre.

- Te vagy az a hivatalnok Hunanból? - kérdezte a király. - Miután a hivatalnok igenlően válaszolt a király így folytatta: - Itt van az ezüst. Nem látom semmi akadályát, hogy ezt a csekélységet ne fogadjam el ajándék gyanánt a kormányzótól.

- Jaj, jaj a határidő már lejárt! - zokogta a hivatalnok. - Ha visszamegyek, és elmesélem a velem történeteket, biztos büntetés vár rám. Mivel bizonyíthatnám a kormányzónak ezeket?

- Semmiség az! - nyugtatta a király, és átadott neki egy vastkos levelet. - Ha ezt megmutatod a kormányzónak, nem lesz semmi bántódásod. - A végén még kíséretet is adott mellé. A hivatalnok annyira rettegett, hogy nem mert ellenkezni. Elrakta a levelet és útra kelt. A hegyi hágók, amelyeken haladtak nem azok voltak, amelyeken idefelé érkeztek. Mikor kiértek a hegyek közül, a kísérete visszafordult. Néhány nap múlva elért a tartományi fővárosba, Csangsába és mindenről beszámolt a kormányzónak. Ám az egyetlen szavát sem hitte, s dühösen megparancsolta embereinek, hogy kössék gúzsba a hivatalnokot. Ő ekkor előhúzta a levelet ruhája rejtékéből és átnyújtotta. A kormányzó még végig sem olvasta, arca hamuszínűvé vált és megparancsolta oldozzák el a hivatalnokot.

- Ugyan semmiség az a kis ezüst. Szabad vagy - mondta a kormányzó, majd egy sürgönnyel a fővárosba küldte. Néhány napra rá a kormányzó megbetegedett és meghalt.

Annak előtte az történt ugyanis, hogy mikor egyszer a kormányzó hitvesével aludt, arra ébredtek, hogy az asszonynak mind egy szálíg eltűnt a haja. Mindenki rettenetesen megrémült, de senki sem tudta, hogy történhetett a dolog. A levélben pedig, amit a kormányzó kapott, erről az eseményről is szó volt: "Mióta hatalomra kerültél csak a pályafutásoddal törődsz, megvesztegetsz, sikkasztasz, fukarkodsz. A hatszázezer ezüstöd mind egy szálíg itt van a kincseskamrámban. Az összeharácsolt vagydonodat jó célra fogom fordítani. Hivatalnokod ártatlan, meg ne büntesd! Korábban én vettem el a feleséged haját is, aprócska figyelmeztetésnek szántam. Ha mégsem engedelmeskednél utasításaimnak, fejedet is egykettőre elvesztheted! Itt küldöm asszonyod haját is, szavaim bizonyosságául."

Miután a kormányzó meghalt, családja közzé tette a levél tartalmát. Később néhány poroszlót is kiküldtek, hogy kutassák fel azt a város, ám mindenütt áthatolhatatlan sziklafalakba ütköztek, nyoma sem volt ott útnak vagy ösvénynek.

KÍSÉRTETET FOGNI, RÓKÁT LŐNI

Li Cen-ming a Szujning-beli Li Csin-csuo előljáró fiának egyenes, félelmet nem ismerő természete volt. Hszincseben élt egy Vang Csi-ling nevezetű sógora, kinek házához számos pavilon is tartozott, ahol gyakorta furcsa dolgokat tapasztaltak.

Li elhatározta, hogy a nyári hónapokat abban a pavilonban tölti, ahol esténként a leghidegebb van. Mikor figyelmeztették, hogy ott különös dolgok folynak, ő csak nevetett, ügvet sem vetett rá, és odavitette az ágát. A házigazda engedett vendége kívánságának, de kérte, hogy legalább néhány szolgája hadd töltsen ott vele az

éjszakát. Li elutasította kérését, mondván:

- Jobb szeretnék egyedül aludni, és különben is, egész életemben nem félttem semmitől.

A házigazda füstölőt gyújtott, melyet a kandallóra állított, és megkérdezte Lít, az ágy melyik végében helyezheti el párnáját. Azután elfújta a gyertyát, becsukta az ajtót és maga is nyugovóra tért. Li már az ágyában feküdt egy ideje, mikor a hold fényében arra lett figyelmes, hogy az asztalon a teáscsésze az oldalára billen, majd szűnni nem akaró pörgésbe kezd úgy, hogy nem esett le. Li szitkozódva, nagy csörömpöléssel megállította a csészét.

Ekkor meg mintha valaki kiragadta volna helyéről a füstölőpálcát, és a levegőben lobogtatva, össze-vissza mintákat rajzolt az izzó végével. Li felpattant és így kiállt:

- Mit merészelsz te ördögfajzat?!

Azután úgy, ahogy volt, meztelenül szökkent fel az ágyról s lábával a földön matatva kereste lábbelijét, de csak az egyiket találta meg. Nem időzött tovább a másik keresésével, hanem meztéláb odasietett, ahol a füstölőt látta táncolni. Meg is találta a kandallón a helyére állítva, de már nem mozgott. Előrehajolva tapogatózott a sötét sarokban, mikor valami felpattant és az arcába csapódott. Li úgy érezte, hogy a cipője lehetett. Folytatta a keresést, de nem talált semmit. Kinyitotta az ajtót és a földszintre sietett szólani a szolgálknak, hogy gyertyákkal világítsanak neki. Azonban így sem találtak semmit, végül mindannyian visszatértek aludni.

Másnap reggel jó néhányan keresték a cipőt, még a gyékényeket is felhajtották, az ágyat is elmozdították, de mégsem akadtak a nyomára. Így hát a házigazda egy pár lábbelit ajánlott fel vendégének. Néhány nappal később, valaki egy cipőt vett észre a tetőgerendára tűzve. Mikor lekasztották, látják, hogy az Lié.

Egy másik alkalommal Li Cen-ming Csicsunban vendégeskedett Szun úrnál. A ház, melyben lakott elég tágas volt, de minden szobája üresen tátongott, így hát Li csak a felében rendezkedett be. A déli udvaron a magas pavilon mellett egy válaszfal emelkedett. Egyszer csak látta Li, hogy a pavilon ajtaja magától kinyílik, majd becsukódik, de nem törődött vele. Éppen a háziakkal beszélgetett, mikor újból kinyílt az ajtó és egy aprócska ember jelent meg és arccal északnak leült. Termete vagy három láb lehetett, zöld köpenyt és fehér harisnyát viselt. Bár mindenki mutogatott rá és bámulta őt, meg sem moccan.

- Ez egy rókadémon! - kiálltotta Li, azzal dühödten íjat és nyilakat kerített s a pavilon felé indult, hogy lelője. Az apró emberke, mikor észrevette, megvetően felkacagott, majd eltűnt. Li kardot ragadott s felszaladt a pavilonba, szitkozódva kereste, de sehol sem találta, feladta hát az üldözést és visszafordult.

A különös dolgoknak ezzel végeszakadt. Li még jó pár évig ott lakott, de minden nyugodt és háborítatlan maradt. Mikor Li fia megnősült, házában újra elkezdődött a kísértetjárás.

HA SÁRKÁNYOK JÁTSZANAK A PÓKKAL

Hszü úr Csitung előljárója volt. Házának egyik kamrájába ételt tároltak, amire gyakorta mindenféle állatka rájárt lakmározni. A maradékot pedig mindig szanaszét szórták a földön. A házbeliek állandóan csak bosszankodtak emiatt, s így titokban szemmel tartották. Egyszer azt látták, hogy egy merítőkanál nagyságú pók mászik elő. Rémulten jelentették a házigazdának. Hszü különösnek tartotta a dolgot, utasította a szolgálait, hogy vigyenek enni a póknak. A pók nagyon szelídnek mutatkozott. Ezentúl ha megéhezett, előbújt, odament az emberekhez, mikor aztán jóllakott, visszahúzódott. Egy pár évvel később, mikor az előljáró éppen iratait olvasgatta, a pók odamászott az asztala alá. Azt gondolta, talán éhes lehet, ezért hívatta szolgálait, hogy hozzanak neki valamit enni. Egyszer csak két kígyóra figyelt fel, amint a fekvő pókba marnak. A pók begörbítette rágóit, behúzta hasát, úgy nézett ki, mint aki nagyon fél. A két kígyó egy szempillantás alatt hosszúra nyúlt és megvastagodott. Hszü szörnyen megrémült, de amikor menekülni próbált, hatalmas rengés rázott meg mindent, az egész házat maga alá temetve. Nemsokára magához tért az előljáró, ám feleségét, szolgálóit, szolgálólányait, összesen hét embert halva talált. Hszü betegségbe esett, s egy hónap múlva saját kezével vetett véget életének. Az előljárót szerető, becsületes népek azon a napon, mikor koporsóját kivitték, pénzt gyűjtöttek a temetésére. Sírás hangja töltötte be ekkor az egész környéket.

A BÁBJÁTÉKOS

Po Ju-kung, a kalmár mesélte, hogy amikor a Lo-folyó torkolatánál járt, látott egy bambuszkosarat cipelő embert, aki két hatalmas kutyát vezetett. A kosárból egy lábnyi magas, fából faragott szép leány bujt elő. Kezeit mozgatta, semeit forgatta, díszes ruháskájában úgy festett, mintha eleven lenne. A mutatványos egy-egy aprócska brokát csótárt terített a kutyák hátára, azután ráparancsolta a leányt az egyikre. Mikor már biztosan ült, sebes vágásra ösztökelte a kutyákat. A leány felállt a hátukra, mintha lovaselőadás lenne. Mikor lábait a

kutyák kengyelébe vetette, azok marjukat ersztették le, mikor a hátukra állt, a farkukat tekerték össze. Mindannyian kifogástalanul mozogtak. Később a Csao Csün elhagyja a határt című darabból adott elő. Ehhez előkerült egy fából faragott legényke is. Süvegébe fácántoll volt tűzve, birkabőr-bekecses viselt. Felpattant az egyik "lóra" és üldözni kezdte a leányt. A Csao Csün szerepét játszó leány többször hátrapillantva menekült. A birkabőr-bekecses fiú ostorát lengetve üldözte épp úgy, mintha elevenek lennének.

A LÁTHATATLAN TAOISTA

A jó családból származó Han úrfi igen megkedvelte a Tan nevű taoista szerzetes ügyes mutatványát, amely abból állt, hogy vendégei körében ülve egyszer csak eltűnik. Szerette volna elsajátítani ezt a trükköt, de a szerzetes ódzkodott elárulni. Kitartóan rimánkodott neki, mire Tan így szólt:

- Szó sem lehet róla! Megőrzöm magamnak ezt a titkot. Csakis egy erkölcsi embernek lehetne megtanítani. Máskülönben avval visszaélve, még valaki tolvajlásra használná. Na persze, te uram, sohasem vetemednél erre, de netalán, ha egy szépségbe botlanál, nem átalnál-é titkon szobájába surranni? Én pedig semmi szín alatt nem segédkezhetek ilyen erkölcstelenséghez. Nem taníthatlak hát meg erre.

Han nem akaratoskodott tovább, de dühében azt ötlötte ki, hogy szolgálival elnápágotatja és így jól megleckézteti a szerzetest. Ám attól tartott, hogy Tan majd kicsúszik a kezük közül és elbújik előlük. Így hát finom hamuval behintette a környéket, arra gondolván, hogyha netán a szerzetes láthatatlanná válna, lábnyomát követve akkor is elcsíphetik. Mikor aztán arra tévedt a szerzetes, korbáccsal felfegyverkezett embereit ráuszította. A taoista egyszeriben eltűnt, de lábnyomai csakugyan jól látszottak a hamuban. Azonban az ide-oda rohangáló szolgálak csakhamar eltévedtek az össze-vissza taposott nyomok közt, és feladták az üldözést. Mikor gazdájuk magukra hagyta őket, a szerzetes ismét megjelent előttük és így szólt hozzájuk:

- Nem maradhatok sokáig, de búcsúzóul hadd vendéjeljek meg benneteket!

Azzal fogta, és ruhaujjából bort és ízletes pecsenyét húzott elő, majd egy asztalkát is odavarázsolt. Összesen még vagy tízszer húzott elő ezt-azt, mire egészen telerakta az asztalt. Addig-addig iddogáltak így, nagy vidámság közepette, mígnem mindannyian alaposan felöntöttek a garatra. Ekkor a szerzetes egytől-egyig mindent visszacsúsztatott ruhaujjába.

Han mikor hírt vett ennek a csodának, kérte a szerzetest, hogy ismétlje meg varázslatát. Tan egy várost rajzolt a falra, majd bekopogott a festett kapun, s lám az kinyílt. A szerzetes a kapun belülrre tette holmiját, s búcsút véve hantól maga is belépett. A kapu bezárult mögötte, s a szerzetes eltűnt.

Később azt hallottam, hogy Csingcsou piacterén Tan gyerekeket tanított arra, hogyan rajzoljanak kört a tenyerükbe, amit ha bárkinek az arcához vagy ruhájához érintenek, ott hagyja majd lenyomatát. Arról is értesültem, hogy egy másik alkalommal egy előkelő családnál hímtagjával egy egész flaskó forró bort felszívott.

AZ ELEFÁNTOK

Egy Kuanghszi-beli vadász íjával és nyilaival felszerelve a hegyek közé vonult. Mikor ledőlt megpihenni, álom nyomta el. Egy elefánt járt arra, ormányával felnyalábolta és magával vitte. A vadász már el volt készülve a biztos halálra, de az elefánt egy fa tövében leeresztette. Ormányát a magasba csapva trombitált, mire a csorda összegyűlt. Mindenféle elefántok tolongtak, mintha csak kérni akarnának valamit. Az elefánt, amelyik a vadászt odavitte, lefeküdt a fa alá. Előbb a fára tekintett fel, majd a vadászra úgy, mintha azt akarná, hogy a vadász felkapaszkodjon. A vadász megértette szándékát, fellépett a hátára, s onnan már az elefánt segítette tovább a magasba. Elért a fa koronáját, de még mindig nem értette, hogy mit várnak tőle. Hirtelen egy oroslán bukkant fel, az elefántok pedig mind lekushadtak. Az oroslán kiválasztott közülük egy jó kövéret, hogy arra csapjon le. Az elefántok a félelemtől remegve menekülni is képtelenek voltak, egyre csak a fára meredtek segélykérően. A vadász végre megértette, hogy mit várnak tőle. Kílótte nyilát, s az oroslán rögtön kimúlt. Az elefántok hálásan tekintettek fel rá, mintha hódolatukat akarnák kifejezni előtte. A vadász leereszkedett, az elefánt pedig ismét lefeküdt és ormányával úgy húzogatta ruháját, mintha azt akarná jelezni, hogy üljön fel a hátára. A vadász elhelyezkedett a hátán és elindultak. Egyszer csak megálltak és az elefántok egy gödröt kapartak patáikkal a földbe, ahonnan temérdek elhullajtott elefántagyar került elő. A vadász leereszkedett, összegyűjtötte és felmálházta az állatok hátára. Az elefántok elszállították rakományukat a vadászhoz, majd visszatértek a hegyekbe.

A TUNGTING-TAVI LABDARÚGÓK

A Lucsou-beli Vang Si-hszü oly erős fickó volt, hogy még a malomkövet is képes volt a magasba emelni. Ős is, akárcsak az apja, kiváló labdarugó volt. Az apja negyven túl járhatott, mikor egyszer a Tungting-tavon átkelve hajóstól elsüllyedt.

Nyolc-kilenc évre rá történhetett, hogy a fiatalabbik Vang Hunanba készült és éjjelre kikötött a Tungting-tavon. Épp a keleten magasba kúszó holdkorongban gyönyörködött, amely fényes leplet vont a tó vizére, mikor arra figyelt fel, hogy hirtelen öt ember bukkan fel a mélyből. Egy hatalmas szőnyeg volt náluk, amit mikor kiterítettek a víz felszínére, jó fél munyi területet fedett be. Étél, ital is került. Még az edények csörömpölése is hallatszott, de oly lágy, tompa hangjuk volt, hogy nem lehettek holmi közönséges cserépedények. Hárman a szőnyegen üldögéltek, a két kísérő pedig állva maradt. Az ülők közül az egyik sárga ruhát viselt, a többiek fehérbe voltak öltözve. Mindhármuk fején fekete kendő volt feltornyozva, amely hátul a vállukra lógott. Furcsa, régi holminknak tűntek, de a halvány holdvilágban Vang nem tudta formájukat tisztán kivenni. A két kísérő fekete posztóruhát viselt. Az egyik még gyermeknek látszott, de a másik egy idősebb férfi lehetett. Vang hallja egyszer, hogy így szól a sárgaruhás:

- Igazán pompás holdvilágos éjszakánk van. Fenséges lakomát csaphatunk.

Azt mondta erre az egyik fehérruhás:

- Ez az éjszaka arra emlékeztet, amikor Kuang-li királlyal ünnepeltünk a Körtevirág-szigeten.

Majd egymásnak egészséget kívánva, kiitták kupáikat. Ezt követően oly halkán beszéltek, hogy Vang szinte semmit sem értett meg. A révész a bárka fenekére kuporodott, meg sem mert moccanni, ám Vang kikukucskált és alaposabban szemügyre vette az öreg kísérőt. Úgy találta, hogy az különösmódon hasonlít az apjára, de a hangja mégsem az apjáé volt. Éjfél felé így szólt az egyik ember:

- Használjuk ki a holdfényt, rugdossunk egy kicsit a labdával!

A fiú a víz alá merült, és kisvártatva egy labdával tért vissza, amely akkora volt, hogy csak két kézzel ölelve lehetett átfogni. Úgy tűnt, mintha higannyal lett volna feltöltve, kívül-belül egyaránt ragyogott. Valamennyien felálltak, és a sárgaruhás játékra hívta az öreg kísérőt. Magasba rugták a labdát, amely szemet vakítva tündökölt. Egyszer csak süvítve messzire szállt és éppen Vang hajójába zuhant. Vang nem állhatta meg, hogy ne kérkedjen tehetségével, így hát összeszedve minden erejét kirugta a labdát. Szokatlanul könnyűnek, puhának találta, és a hatalmas rugásától kiszakadt a labda. Magasan repülve fényes ezüstsugarat húzott maga után. Olyan volt, mint egy szivárvány, s úgy süvített az égen, akár egy üstökös. Nagy csobbanással csapódott be a vízbe, majd elmerült a mélybe.

- Hé, te ott! - kiáltottak rá dühösen. - Miféle teremtmény vagy te, hogy el mered rontani a szórakozásunkat?

- Hm, nem is volt olyan rossz - mondta az öreg kísérő. - Ez bizony az én Hullócsillag-cselem.

- Te ütődött vén jármos! - szidták dühösen a fehérruhások. - Hogy mersz te itt tréfálkozni? Eredj a kölyökkel és kapjátok el azonnal azt a vakmerő fickót! Máskülönben megkóstoltatom veled a furkósbotomat.

Vangnak semmi nem jutott eszébe, hová menekülhetne, na de amúgy sem az a fickó volt ő, akinek egyhamar inába száll a bátorsága. Kardját megmarkolva felegyenesedett a bárkában. Látta, hogy a gyerkőc és az öreg közeledik felé felfegyverkezve. Hát, ahogy így méregette őket, egyszeriben felismerte apját.

- Apám, én vagyok az, a fiad! - kiáltotta felé.

No hiszen, meglepődött az öreg Vang, majd felismervén fiát, zavara is nyomban elmúlt. A gyerkőc azonban ekkor már szaladt vissza gazdáikhoz.

- Jaj fiam, rejtőzz el gyorsan - figyelmeztette az apja -, máskülönben mind itt veszünk!

De még be sem fejezhette, amit elkezdett, a három ember máris a hajóban termett. Szurokfekete képük volt, szemeik meg akkorák lehettek, mint egy-egy gránátalma. Megragadták és félrelökték az öregot. Vang meg addig-addig erőlködött, míg végre sikerült kikötnie az elszabadult bárkát. Majd kirántotta kardját és lemetszette vele egyik ellenfele karját. Erre a két fehér ruhás hanyatt-homlok menekülni kezdett, de a sárga ruhás vadul Vangra rontott. Ám ő egycsapásra lenyeste a fejét, és így nagy csobbanással harmadik ellenfele is elmerült a vízben. Vang és az apja gyorsan továbbhajóztak, egyszer azonban egy hatalmas halszáj emelkedett ki, amely olyan mély lehett, akár egy kút. Az egész tó vize háborgott, majd a szájából szélvihar tört elő, és ettől oly magas hullámok támadtak, hogy szinte a csillagokig felértek. A vihar a tavon lévő összes hajót kivetette a partra, a környékbeliek nagy rémületére. A bárkán volt két hatalmas kődarab, melyeket horgony helyett használtak. Mindegyik meglehetősen jó egy mázsa. Az ifjú Vang felkapta az egyiket és a tóba hajította, amely iszonyatos robajt hallatva merült el. Ezután rögtön a másikat is utána hajította. Ekkor végre elcsendesedtek a hullámok, kisimult a tó vize. Vang az gyanította, hogy apja talán kísértet lehet, ám az öreg így nyugtatta meg:

- Nem haltam én meg. Mikor elsüllyedtünk, tizenkilenc társamat falták fel a haldémonok, de én, hála labdarugótudományomnak, megmenekültem. Ez a három haldémon vétkezett a Sárkánykirály ellen, ezért számúzta őket ide a Tungting-tóba, ahol állandóan csak a halhólyag labdát rugdosták.

Apa és fia nagy örültek, hogy újra láthatják egymást, és tovább eveztek az éjszakában. Mikor megvirradt, a hajó padlóján egy hatalmas haluszonyt találtak, ami úgy négy-öt láb széles is meglehetett. Tudták, hogy ez csakis az a kar lehet, amelyet az ifjú Vang vágott le az éjjel.

A KORSÓBA BÚJT RÓKA

A Vang falubeli Si feleségének egy rókadémon keserítette az életét, s bár szenvedett tőle, sehogyan sem bírta elkergetni.

Az ajtó mögött egy korsót tartottak. Mikor a róka megneszelte, hogy az após közeleg, mindig ebben rejtőzött el. Az asszony kileste ezt a szokását, titokban tervet szőtt, de senkinek sem szólt róla.

Egy nap a róka ismét a korsóban bújt meg. Az asszony gyorsan betömte gyapottal a korsó száját, és egy üstbe állította. Vizet melegített, felforralta a korsót. Mikor átforrósodott, a róka kiabálni kezdett:

- Juj, nagyon forró! Ne úzz velem ilyen gonosz tréfát!

Az asszony csak hallgatott, a róka pedig egyre rémültebben kiáltozott, majd nagysokára elnémult. Az asszony kihúzta a dugaszt és belenézett a korsóba. Csak egy kupac szőrt és néhány csepp vért talált, semmi egyebet.

AZ EGÉRMUTATVÁNYOS

Egyszer Csangan piacán felbukkant egy egérmutatványos. Zsákjában, melyet hátán hordott, több mint egy tucat egér lapult. Ha megkezdte előadását, mindig nagy tömeg vette körül. Előhúzott egy aprócska faállványt, a vállára állította, pontosan úgy festett, mint egy igazi színpad. Ezután dobolni kezdett, s egy régi dalt énekelt. Az éneklés közben az egerek előbújtak a zsákból. A mutatványos álarcot adott rájuk és apró ruhácskába bújtatta őket. Gazdájuk hátán felkapaszkodtak az emelvényre, emberi formán két lábra álltak, táncoltak. Férfit, nőt, bánatot, örömet is eljátszottak pont úgy, ahogy az élő van írva.

A HELYESEN CSELEKVŐ PATKÁNY

Jang Tien mesélte, hogy egyszer két patkányra lett figyelmes. Az egyikre hirtelen egy kígyó csapott le. A másik meredten bámulta, borsnyi szemei iszonyú gyűlölettel lángoltak. Csak távolról nézte, nem mert közeledni. A kígyó teleette magát, s kezdett visszacsúszni a lyukába. Már félig bejutott, mikor a patkány nekirontott, s teljes erejével beleharapott a farkába. A kígyó megrémült, s visszafordult. A patkány villámgyorsan biztonságos helyre menekült, így a kígyó nem férhetett hozzá. Megfordult hát s újból visszahúzódott. A patkány előmerészkedett, s akárcsak az előbb, belemart a farkába. A kígyó ki-be csúszkált jó ideig, mígnem egyszer halálra marta a patkányt. Jött egy másik patkány, amelyik körbeszaglászta döglött társát és úgy vinnyogott, mintha gyászolná. A szájába kapta a tetemet és elvitte.

Jang Tien barátja Csang Li-ju azt mondta erre a történetre:

- A patkány helyesen cselekedett.

A BOSSZÚÁLLÓ JÜ CSIANG

A falunkbeli Jü Csiang apját felfalta egy farkas, mikor kint éjszakázott a szántón. Jü Csiang ekkor tizenhat éves volt. Mikor megtalálta apja lábbelijét, keserű dühébe majd behalt.

Éjjel megvárta, amíg anyja elalszik, titkon egy acél sulykot vett magához és elindult. Lefeküdt oda, ahol apja meghalt, remélve, hogy bosszút állhat érte. Nemsokára egy farkas érkezett és körbeszaglászta, Jü azonban meg sem moccant. Az ordas farkával már Jü homlokát csapkodta, comját nyalogatta, de ő csak nem mozdult. Mikor a farkas már majdnem rávetette magát, hogy átharapja a torkát, villámgyorsan felpattant s szétloccsantotta a fejét. A tetemet a bozótba rejtette. Kisvártatva egy újabb fenevad bukkant fel. Jü akárcsak az előzővel, ezzel is végzett. Fekve várakozott éjfélig, de több farkas nem került elő. A nagy várakozásban egyszer csak elszenderedett. Álmában apja szólt hozzá:

- Fiam, két bestiával már végeztél, ezzel elégtételt vettél halálomért. Ám amelyik engem megölt, az egy fehér orrú volt. Ezek közül egy sem az.

Jü felébredt, s kitartóan várta az igazit. Már megvirradt, de a farkas csak nem jött. Haza akarta cipelni a két tetemet, de attól félt, hogy anyja megijed, így hát egy kiszáradt kútba hajította őket, majd hazatért. Éjjel ismét kiment, de megint nem jött egy sem. Így ment ez vagy három-négy éjjelen át. Egyszer csak megjelent a várva-várt farkas. Lábába harapva, ide-oda rángatta jó néhány lépésnyit, s bár Jü húsát tövisek tépték, bőrét kövek hasították, ő úgy tett, mintha halott lenne. A farkas a földre lökte zsákmányát, hogy hasába marjon, ám ekkor Jü felpattant s lesújtott rá. Az ordas menten összerogyott, Jü addig csépelte, míg az ki nem múlt. Alaposan szemügyre vette, csakugyan fehér volt az orra. Nagyon megörült, hátára kapta és elindult haza. Otthon most szólt először arról, hogy mi történt. A könnyeit törölgető anyjával együtt elment a kiszáradt kúthoz, és a másik két farkas tetemét is megmutatta neki.

NÉGY TÖRTÉNET A SÁRKÁNYRÓL

Egyszer Pejcsse határában egy sárkány szállt le s bement a faluba. Nehézkes, otromba járásával bevetette magát egy helyi hatalmasság házába. Teste alig fért be az ablakon, de végül mégis csak sikerült bepréselni magát. A háziak sivalkodva az emeletre menekültek. Egy mordályt sütöttek el, mire a sárkány elmenekült. A kapu előtt pocsolyavíz gyűlt össze, ami még egy láb mély sem volt. A sárkány beletocsogott, oldalára fordulva elterült benne. Teste csupa sár lett, így valahányszor mikor minden erejét összeszedve felrugaszkodott és szárnyalni próbált, egy láb magasból mindig visszahuppant. Három napon át feküdt összetekeredve a sárban, pikkelyes páncélját teljesen ellepték a legyek. Hirtelen zivatar támadt, a sárkány pedig a mennydörgés robajával felkapott a magasba és elszállt.

* * *

Egyszer egy Fang nevű suhanc barátaival felkapaszkodott az Ökör-hegyre s ott betértek nézelődni egy kolostorba. Hirtelen a szarufáról egy sárga téglá zuhant a lábuk elé. Rajta egy aprócska kígyó feküdt összetekeredve, olyan vékony, akár egy giliszta. Egyszer csak tekeredett egyet s ujjnyi vastagrá vált, majd még egyet, s máris akkora lett, mint egy köntösöv. Mikor rájöttek, hogy sárkánnyal van dolguk, hanyatt-homlok menekültek mindannyian. Épp félúton járhattak lefelé, mikor mennydörgés hallatszott a kolostorból. Robajába még hegy s völgy is beleremegett. Az égen pajzs alakú fekete felleg jelent meg s benne egy hatalmas sárkány ágaskodott, majd eltűnt.

* * *

Történt egyszer, hogy Csangcsiuban az ifjabbik uraság birtokán egy falusi asszony haladt át a mezőn. Óriási szél kerekedett, port és homokot kavart az arcába. Egyik szemében olyan szúrást érzett, mintha kalász szála került volna bele. Dörgölte, fújta, de a fájdalom csak nem szűnt. Széthúzta szemhéjait s alaposan megvizsgálta, de az teljesen sértetlennek tűnt. Csupán szeme fehérjében fedezett fel egy vékony, vérvörös fonálszerűséget tekeregni.

- Hisz' ez egy telető sárkány! - kiáltott fel. Úgy megrémült, hogy legszívesebben meghalt volna. Egy alkalommal, mikor már több, mint három hónapja kitartóan esett, hatalmas mennydörgés hallatszott. Az asszony szeme sarka felrepedt s a sárkány eltűnt. Az asszonyt semmi bántódás nem érte.

* * *

Jüan Hszüan-sze mesélte, hogy egyszer egész Szucsou homályba borult, és mennydörgés rázta meg a vidéket. Az emberek egy sárkányt pillantottak meg a felhő széléről csüngen, ahogy pikkelyes páncéljában feszengett. Karmai közt egy emberi fejet tartott. A fejen még a szakáll és a szemöldök is tisztán kivehető volt. Nemsokára a sárkány a felhők rejtekébe húzódott s eltűnt. Később sem hallottam róla, hogy ki vesztette el a fejét.

AZ ENGEDETLEN ASSZONY

Tu Hsziao-lej Jitu város nyugati hegyénél lakott. Vak anyjával mindig tisztelettel bánt, s bár szegények voltak, nem telt el úgy egyetlen nap sem, hogy valami finomságot ne tálalt volna neki.

Egyik nap, mikor útra készült, húst adott a feleségének és meghagyta, hogy készítsen belőle gombócot az anyjának. Az engedetlen asszony a húsba ganajtúró bogarakat gyúrt. Az anyósa megérezte az orrfacsaró bűzt s nem evett belőle, hanem elrejtette és várta a fiát. Tu hazatérvén megkérdezte anyjától:

- Hát a gombóc finom volt?

Az anyja csak ingatta a fejét, majd kivezette a fiát és megmutatta neki a gombócokat. Tu feltépte s meglátta bennük a ganajtúrókat. Nagy dirrel-durral rontott rá a feleségére, hogy jól elverje, az öregasszony pedig csak rémülten hallgatta, mi történik. Tu az ágyra heveredett és csak töprengett. Mikor felesége szólt hozzá, akkor sem válaszolt. Az asszony is kedvetlenül hánykolódott az ágyban. Jó idő beletelt míg az öregasszony elaludt, s mélyen szuszogott. Ekkor Tu odaszólt a feleségének:

- Te ne aludj, várj csak, mindjárt jól elverlek!

Mikor aztán úgy találta, hogy felesége mégis elaludt, felkelt és világosságot gyújtott. Feleségét azonban sehol sem látta, csak egy disznót talált. Tüzetesen megvizsgálta és azt vette észre, hogy a disznó két hátsó lába furcsamód emberi lábba formáz. Ekkor eszébe ötlött, hogy a felesége változhatott át disznóvá.

A város előljárójának is a fülébe jutott az eset. Megköttette a disznót és közszemlére tették a város mind a négy kapujánál okulásképpen az arrajáróknak.

A REJTÉLYES HOLTTEST

Volt egyszer egy rőzsegyűjtő, aki vállára vetett botjával a piacról hazafelé jövet, egyszer csak úgy érezte, mitha valami húzná a botja végét. Hátrapillantott, és egy fej nélküli testet látott a botján függeszkedni. Rémulten hajította el, majd észvesztve csépelte, amíg el nem tűnt a test. Ezután rohant a legközelebbi faluba. Mire megérkezett, már bealkonyodott. Néhány ember fáklyákkal a földet világította, úgy tűnt, mintha keresnének valamit. Odament hát és érdeklődött, hogy mi történt. Közölték vele, hogy amikor az imént együtt üldögéltek, hirtelen egy csapzott hajú és szakállú emberi fej zuhant le közéjük a semmiből, majd egy szempillantás alatt el is tűnt. A rőzsegyűjtő is elmesélte a vele történeteket és arra jutottak, hogy egyazon emberről van szó. Azt azonban már senki sem tudta, hogy honnan pottyanhatott oda.

Később egy kosarat cipelő ember azt vette észre, hogy egy emberi fej került a kosarába. Az először meglepődött, majd faggatni kezdte. Az ember ijedtében a földre ejtette a kosarát, a fej ide-oda pörgött, majd eltűnt.

A VADLUDAK

Történt egyszer, hogy egy Tiencsin-beli, dárdával vadászó ember fogott egy vadludat. Azonban a gúnár a házáig követte őket. Vijjogva szárnyalt, majd az alkonyat beálltával elment. Másnap reggel, mikor a vadász kilépett a házból, a lúd már ott volt, kerengve hívta párját. Mikor meglátta társát, leszállt hozzá, de ekkor a vadász őt is megfogta. Észrevette, hogy a gúnár nyakát nyújtogatja le s fel, majd egy fél rúdnyi aranyat köpött ki. Az ember megértette szándékát és így szólt:

- Ezzel megváltottad a párodát.

Majd elengedte a rabul esett madarat. A két vadlúd boldognak tűnt, önfeledten keringett ide-oda. Azután szárnyra kaptak és elrepültek. A vadász lemérte az aranyat, két és fél latot nyomott.

Óh, hogy képesek az egyszerű madarak ilyen érzelmekre. Hiszen ez olyan, mint az igaz szerelem. Valamennyi bánat közül az a legkeserűbb, melyet akkor érzünk, ha szeretteinktől szakítanak el. Hát így lenne az állatoknál is?

A CSODÁS GALAMBOK

A galamboknak igen sok fajtája létezik. A legkülönlegesebbek a Sanhsziban honos "Földi csillag", a santungi "Pompás daru", a kujcsoui "Pille szárnyú", a honani "Bukó" és a csöcsiangi "Bóbitás". Ezen-kívül még van a "Csizma fejű", a "Pettyegetett", az "Óriás fehér", a "Fekete kő", a "Szerelmetes" és a "Kölyökcutya szemű". Annyiféle fajta van, hogy még felsorolni sem tudnám. Igazán csak a galambászok tudnak különbséget tenni köztük.

A Couping-beli Csang Kung-liang a galambok bolondja volt. Addig keresett-kutatott, míg be nem szerezte valamennyi fajtát, ami a Galamb Enciklopédiában szerepelt. Úgy gondozta, óvta őket, mintha tulajdon

gyermekei lennének. Ha hideg volt, fűvel, levelekkel etette, ha meleg volt, sót és magvakat adott nekik enni. A galambok szeretnek aludni, de amelyik túl sokat alszik, az szélhűdést kap és elpusztul. Csang tíz ezüstért vett Jangcsouban egy aprócska galambot, amely oly mozgékony volt, hogyha lerakták a földre, addig lépdelt volna körbe-körbe megállás nélkül, míg el nem pusztul. Így aztán egy idő múlva mindig meg kellett állítani. Csang éjszakára a többi galambja közé tette, s az sohasem hagyta aludni társait, így azok nem kaptak szélhűdést. Éjszakai Vándornak nevezte el ezt az aprócska galambot.

Egész Santung tartományban nem lehetett Csangnál nagyobb galamb-barátot találni. Ő maga is gyakorta kérkedett ezzel. Egyik éjjel dolgozószobájában üldögélt, s egyszer csak kopogtattak az ajtaján. Egy fehér ruhás ifjú érkezett hozzá, akit Csang még soha sem látott. Megkérdezte hát, kit tisztelhet benne.

- Csak egy vándor vagyok, nem számít, hogy hívnak - mondta az ifjú. - Hírét vettem csodás galambjaidnak, s fél életemet odaadnám érte, hogy láthassam őket.

Csang elővette mindenféle színű, brokát fényes tollú madarait.

- Hát, valóban nem üres fecsegés volt, amit rólad hallottam - mosolygott az idegen. - Te aztán mindent tudsz, amit a galambtartásról tudni lehet. Nekem is van egypár példányom, vetnél rájuk egy pillantást? Csang boldogan beleegyezett, s elkísérte az ifjút. Az alig hunyorgó holdfényben a város határán túl, a gazzal felvert pusztaságon gázolt árt. Csengnek erős balsejtelve támadt, ám az ifjú előremutatván így szólt:

- Még egy kis erőfeszítés, mindjárt ott vagyunk.

Néhány lépés után egy taoista-lakot pillantott meg, amelyben talán két szoba lehetett. Az ifjú karon fogva betessékelte. Odabent sötét volt, nem égett a lámpás. Az ifjú a szoba közepén állva a galambbúgást utánozta, mire két átlagos forma, hófehér galamb bújt elő. A keresztgerendára röppentek, civakodtak, majd a levegőbe bucskáztak. Mikor az ifjú karjával jelt adott, azonmód elrepültek, majd mikor a szájával csücsörítve különös hangot hallatott, két másik galamb jött elő. A nagyobbik akkora lehetett, akár egy kacsa, a kicsi viszont alig öklömnyi volt. Rendjén elhelyezkedtek, s úgy lépdeltek, mintha a darutáncot járnák. A nagyobbik nyakát kinyújtva megállt, majd szárnyait kiterjesztve körbe-körbe forgott, miközben turbékolva szökkengetett. A kicsi búgva le s fel reppent, majd a nagyobbik fejére telepedett. Szárnyaival csapkodva úgy nézett ki, akár egy fecske, amelyik épp egy pálmalevélre készül leszállni. Halk hangocskája úgy szólt, mint a gyöngye dobpergés. A nagy galamb kinyújtott nyakát mereven, mozdulatlan tartotta. Aztán hirtelen megváltozott a hangjuk. Úgy kezdtek cserregni, mintha zengőkövek csilingelnének. Majd a kicsi szárnyra kapott, a nagyobbik pedig tovább járta csábtáncát. Csang elragadtatásában szüntelen sóhajtozott. Úgy érezte magát, mint a saját nagyságától eltelt gögös folyócska, mikor az óceánhoz érve szembesül jelentéktelen voltával. Könnyörögni kezdett az ifjúnak, hogy adjon neki ebből a csodálatos fajtából. Mikor a másik elhárította kérését, addig-addig rimázkodott neki, mígnem az ifjú elhessentette a két galambot és újból előhívta az előző két hófehér madarat. Megfogta őket és e szavakkal adta oda Csangnak:

- Hát, ha annyira szeretnéd, ezek a tiéid lehetnek.

Csang kézbe vette, s vizsgálgatni kezdte őket. Tekintetük úgy ragyogott, mint a borostyánszín holdvilág. Igéző szemük közepén borsszemnyi fekete szembogár ült. Mikor szárnyaikat kiterjesztették, azok tövében a hús olyannak tetszett, mintha átlátszó kristály lenne, testükben szinte meg lehetett volna számolni a zsigereket. Csangnak szeme, szája tátva maradt, de mégsem érte be ezzel, s tovább rimázkodott, hogy láthassa a többi madarat is.

- Van még néhány galambom, amiket még nem láttál - mondta az ifjú. - De nem merném most megmutatni őket.

Épp a társalkodás végére értek, mikor Csengért fáklyás szolgálai jöttek. Az ifjú mihelyt meghallotta, kakas nagyságú fehér galambbá változott, majd szárnyra kapva eltűnt. A ház s az udvar is a szemük láttára váltak semmivé. Csupán egy aprócska sír maradt a helyén két ciprussal az oldalán. Mikor Csang döbbenetén urrá lett, hazavitte a két galambot. Odahaza aztán reptette őket, és azok újból és újból bemutatták csodás gyakorlatukat. Csang még soha sem látott ezeknél különb galambokat, féltő gonddal vigyázott is rájuk.

Két év múlva a galambpár négy fiókát költött ki. Noha Csang rokonai, ismerősei könnyörögtek értük, ő nem adott egyet sem oda.

Csang apjának volt egy magas rangú hivatalnok barátja. Egy nap meglátogatta Csangot, és azt kérdezte:

- Hány galambot tartasz?

Csang tisztelettel válaszolt, majd elbúcsúztak. Csang sejtette, hogy a hivatalnok szeretne kapni kedvenceiből, de hát nehezen szánta volna rá magát, hogy megváljon tőlük. Csakhogy, ha egy hivatalnok kéri, nem lehet holmi közönséges példánnyal szolgálni. Így aztán kiválasztott kettőt a hófehér galambok közül, s kalitkában elküldte neki ajándékát, melynek értéke nem kevesebb mint ezer ezüst volt.

Mikor legközelebb találkoztak, a felfuvalkodott hivatalnok egyetlen szóval sem köszönte meg az ajándékot.

Csang nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze:

- Hogy tetszettek a madaraim?

- Ó, igen. Jó kövérek és finomak voltak.
- Te megfőzted őket? - rémüldözött Csang.
- Természetesen - felelte a hivatalnok.
- De ezek nem közönséges galambok voltak, ez egy nagyon ritka fajta - kiabálta rémülten Csang.
- Pedig, ahogy így visszaemlékszem, az ízük nem mondhatnám, hogy különleges lett volna - mondta a hivatalnok.

Csang ekkor gyűlölködve elviharzott. Éjszaka álmában a fehér ruhás ifjú toppant be hozzá.

- Megkedveltelek, s rádbízta gyermekeimet. Hogy kótyavetyélhetted el ezeket a gyöngyszemeket? Hogy hagyhattad, hogy kondérba végezzék? Elviszem most őket - mondta, majd galambbá változott, Csang fehér galambjai pedig követték őt, s turbékolva elrepültek.

Másnap reggelre hűlt helyét találta madarainak. Elkeseredésében a többi galambját barátainak ajándékozta. Néhány nap múlva már egyetlen madara sem maradt.

ÉJSZAKAI VILÁGOSSÁG

Vándorkereskedők a déli tengereken hajóztak. Éjfél körül hajójukban olyan nagy világosság támadt, mitha fényes nappal lett volna. Feltápáskodtak, hogy megnézzék, mi történt. Egy hatalmas szörnyet pillantottak meg, mely félig kiemelkedett a vízből, így is épp akkora volt, akár egy hegy. Szemei mint két lángoló nap, sugaraikat szórták minden irányba, bevilágítva az egész környéket. Rémmel kérdezték a hajósokat, de senki nem tudta, hogy mi lehet az. Elbújtak és úgy lesték tovább. Kis idő múlva a szörny visszahúzódott a víz alá s újra sötétbe borult minden. Később, mikor kikötöttek, mindenki valami különös fényről beszélt. Az idő, amikor látták, egybeesett azzal az éjszakával, amikor ők is felfigyeltek a különös jelenségre.

A TEKNŐS

A Csin-beli Csang Lao-hsziang éppen esküvőjére készülődött. Rokonaival Csiangnanba indultak, hogy személyesen szerezzék be a nászajándékot. A Csin-hegynél kikötöttek, ahol Csang csónakba ülve partra szállt. Előtte meghagyta a többieknek, hogy a hajóban várjanak rá, de nehogy valami szagot keltsenek, mert a folyóban él egy furcsa teknős. Ha az bármiféle szagot érez, menten előbújik s felfalja a rozoga bárkákat utasaikkal együtt. Így megy ez már hosszú idő óta. Csang már messze járt, családja meg is feledkezett figyelmeztetéséről. Hajójukon pecsenyét sütöttek. Hirtelen óriási hullámok csaptak át a hajón. Az ifjú feleség, akárcsak a többiek, mind odavesztek. Csang mikor visszatért s meglátta, hogy mi történt, keserű bánatába majd belehalt. Felkapaszkodott a Csin-hegyre és betért az ottani buddhista templomba. Egy szerzetestől e furcsa teknős felől érdeklődött, hogy bosszút állhasson rajta. A szerzetes így intette őt:

- Mi itt nap mint nap a közelében élünk. Rémmel és szenvedést hoz ránk. Csakis egy szellem lenne képes megfékezni. Imádkozz hát és ne háborogj! Időnként áldozati állatot vágunk, s a felét odavetjük neki, akkor előjön, ráveti magát és felfalja, ilyenkor szabadon lehet közlekedni. Ugyan ki lenne képes elégtételt venni rajta? Csang végighallgatta, s már meg is született a terv a fejében. Kovácsokat fogadott fel, s egy akkora kemencét építtetett velük, mint a fél hegy. Abban aztán több mint száz font vasat olvasztott fel. Felderítette, hogy hol szokott tanyázni a teknős, aztán két-három markos legény nagy zubogással beöntötte a vörösen izzó olvasztott vasat az üregébe. A teknős menekülni próbált, végül sebekkel tele lekushadt. Egy szempillantás alatt hegymagas hullámok támadtak. Mikor elcsendesedett, már a teknős is kimúlt s ott lebegett a víz színén. Az utazók a szerzetesekkel együtt örvendtek, majd Csang Lao-hsziang tiszteletére egy templomot emeltek, melyben elhelyezték arcképét. Csang a víz szellemének tisztjét kapta meg.

A VADKUTYA

A Jü Csi felkelés idején* úgy mérszárolták le az embereket, mintha csak kalászt vágnának. A falubeli Li Hua-lung hazalopakodott a hegyek közül. Éjjel egy nagy hadsereg nyomult be a faluba. Li attól félt, hogy elpusztítják szülőföldjét úgy, mint egykor azok, akik botor módon lángba borították a Kun-hegyet, nem is sejtve, hogy kincset rejt. Hamarjában azt sem tudta, hová bújjon. Elterült hát a holttestek között, halottnak tetteve magát. A hadsereg már elvonult, de ő még nem mert előjönni. Egyszer csak azt látja, hogy a fejnélküli, törött karú hullák talpra állnak oly sűrűn, mint erdőben a fák. Az egyik holttest, melynek levágott feje a vállán lógott, így

szólt:

- Mi lesz majd, ha a Vadkutya fia jön?

- Mi lesz majd? - mormolták kórusban a többiek is.

Majd elterültek sorban egymás után a földön. Li a félelemtől remegve már-már feltápáskodott, mikor egy állatfejű, embertestű szörny közeledett. A hullákra vetette magát, szétharapta fejüket és agyvelejüket szívta. Li rémületében fejét egy holttest alá dugta. A szörny odaért hozzá, vállánál fogva húzta, hogy hozzájusson a fejéhez. Li erőnek erejével tartotta magát, így a fenevad nem érte el a fejét. Lehajította hát róla az őt betakaró hullát. Li szörnyen megrémült, mikor láthatóvá vált a feje. Kezeivel dereka alatt matatott, talált is egy nagy, csészeforma követ. Mikor a szörny lehajolt, hogy fejét szétharapja, Li villámgyorsan talpra szökött és nagyot kurjantva a szörny pofájához vágta a követ. A szörny felvisított, mint egy héja, száját fájdalomában eltakarva elrohant, vért köpve az úton. Li megvizsgálta a vértócsát s benne két fogat talált, lehetnek vagy négy ujjnyi hosszúak, középen hajlottak s nagyon hegyesek. Elrakta ingébe s hazatért. Megmutatta az embereknek, de senki sem tudta, hogy miféle állattól származhatnak.

A HOCSIENI IFJÚ

Egy hocsieni ifjúember dombmagas boglyába rakta össze kaszálóján a szalmát. Rokonai addig-addig hordták onnan naponta a gyújtósnak valót, mígnem egy lyuk keletkezett. Ebbe aztán egy róka költözött. Az ifjú gyakran találkozott a rókával, aki egy öregember alakjában mutatkozott előtte. Egy nap meghívta magához a fiatalembert, hogy iszogassanak egy kicsit. Ő nehezen bár, de végül ráállt, s belépett a boglyába kapart lyukba. Odabent egy elragadó kis házacskát talált. Leültek és illatos teát, kellemes bort kortyoltak. Egyszer csak elbújt a nap, azt sem lehetett megállapítani, hogy nappal van-e vagy éjszaka. Mikor a fiatalember felállt és kiment, a maga mögött hagyott dolgok a házzal együtt mind eltűntek.

Az öreg éjjelente mindig elment, s csak korán reggel tért vissza. Senki sem tudta követni őt. Mikor megkérdezték tőle, éjjelente hova jár, azt felelte, hogy barátaihoz vendégségbe. Az ifjú makacsul addig-addig kérlelte, hogy vigye őt is magával, míg végül az öreg beleegyezett. Megragadta a vállát, s oly sebesen haladtak, akár a szél. Kisvártatva egy városba értek, ahol betértek egy kocsmába. Az ifjú sok vendéget látott, akik hangos zibongás közt iszogattak. Aztán az öreg felvitte magával az emeletre s onnan nézték a vendégeket, hogy esznek-isznak. Az öreg lement köztük és asztalaikról bort, gyümölcsöt pakolt az ölébe, s felvitte a legénynek. A vendégek azonban az egészről mit sem vettek észre. Egyszer csak az ifjú egy vörös ruhás embert pillantott meg, aki előtt arany narancsok sorakoztak. Kérte az öreget, hogy hozzon neki belőlük.

- Ez egy rendes ember, lehetetlen a közelébe férkőznöm! - hártotta el a kérést az öreg.

Az ifjú elhallgatott, s magában azt gondolta:

- Ha ez a róka velem kódorog, nem vagyok egyenes ember. Mostantól arra fogok törekedni, hogy megigazuljak. Mihelyt ezt így végiggondolta, érezte, hogy nem ura többé testének. Tekintete elhomályosult s lezuhant az emeletről. Az emberek rémülten kiáltottak, szitkozódtak. A fiatalember, mikor felpillantott, látta, hogy egyáltalán nincs is emelet, csak egy gerenda. Elmesélte a történeteket a csodálkozó tömegnek, azok pedig meghányták-vetették az ügyét. Végül pénzt adtak neki, hogy hazatérhessen. Mikor az ifjú megkérdezte, mégis milyen városban van, közölték vele, hogy Jütajban, ami vagy ezer mérföldre van városától.

A KRIZANTÉMTÜNDÉR

A Suntien-beli Ma Ce-caj családjának már hosszú nemzedékek óta a krizantém nevelés volt a szenvedélye. Nem volt ez másképp hősünkkel sem. Ha hírért vette egy-egy különlegesebb fajtának, úgy érezte, rögtön meg kell szereznie. Ezer mérföldnyi út sem tudta visszariasztani.

Törént egyszer, hogy egy Nankingból érkezett vendége említést tett egy-két ritka fajtáról, melyek egy rokona tulajdonában vannak, és itt északon még csak nem is ismerik ezeket. No hiszen több se kellett Ma Ce-cájnak, összekapta holmiját s vendégével együtt azonmód Nankingba indult. Barátja mindenfelé keresgélt, érdeklődött, míg végül sikerült szert tennie két palántára. Ma Ce-caj úgy bugyolálta be azokat, mintha biz' valami kincs lenne.

A visszaúton egy ifjúra figyelt fel, aki egy számaron poroszkált egy cifra hintó mögött. Délceg termetű, csinos fickó volt. Összetalálkozván beszédbe elegyedtek. Taónak hívták az ifjút, s választékos beszéde műveltségéről tanúskodott. Majd Ma Ce-cajt útjának céljáról kérdezte, mire ő elmesélte neki, miért kelt útra.

- Hát akkor jó uram, te bizonyára a különleges virágok szerelmese vagy - mondta az ifjú.

Ezt követően pedig a krizantém nevelésének fortélyairól kezdett mesélni. Ezen igen fellelkesült Ma s megkérdezte:

- Merre visz az utad?

- A nővérem megunt már Nankingot s szeretne letelepedni a Sárga-folyó túlsó partján - felelte Tao.

Ekkor aztán Ma örvendve állt elő javaslatával:

- Bár elég szegény vagyok, de hitvány viskómban szállásra lehetek. Ha nem riaszt el egyszerű lakom, ne is gyötörjétek magatokat tovább az úton.

A Tao a hintóhoz ügetett, s közölte nővérel a hallottakat. A hintóban ülő nővére félrehúzta a függönyt s így Ma megpillanthatta a gyönyörű leányt, aki alig lehetett több, mint húsz esztendő.

- Nem számít ha nyomorúságos az a ház, de egy nagy kertre mindenképpen szükségünk van - jelentette ki a leány.

Miután Ma megnyugtatta őket a kert meglétéről, mindkettőjüket házába kísérte. A birtok déli részén volt egy parlagon heverő kert, melyen csupán egy roskadozó, három-négy helyiségből álló házikó állt. Tao így is elégedettnek látszott és be is rendezkedtek. Naponta átjártak az északi kertbe, hogy gondozták Ma Ce-caj virágait. A krizantémok már mind elszáradtak, így aztán gyökerestől kihúzták őket, s helyükbe újakat ültettek. Nem maradt ott egyetlen elpusztult virág sem. Jóllehet Ma családja nagyon szegény volt, ám mégis naponta áthívták Taóékat, hogy együtt egyenek-igyanak. Egy idő múlva szemetszúrt nekik, hogy a testvérpár házában sohasem raktak tüzet főzéshez. Ma Ce-caj felesége, Lü igen megkedvelte Tao nővérét, így aztán gyakorta ajándékozta meg néhány mérőnyi rizzsel. Tao nővérét Huang Jingnek, azaz sárga virágnak hívták. Kellemes társalkodónak bizonyult. Gyakorta meglátogatta Lüt, s ilyenkor együtt szóttek, varrogattak. Egy nap Tao így szólt Ma Ce-cájhoz:

- Barátom, te magad sem vagy gazdag, s a mi szánk és gyomrunk igényei is csak fokozzák a terhed. Nem lehet ezt tovább így folytatni. Ezért úgy gondoltam, hogy a krizantémokat eladva keresném meg a saját betevőnkre valót.

Ma udvariasan végighallgatta Taót, majd leintette:

- Barátom, téged kifinomult ízlésű, nagyraihivatott férfiúnak ismertelek meg. Azt hittem képes vagy méltósággal elviselni a szegénységet. S lám, most meg a nemes krizantémot, mint holmi közönséges portékát a piacon akarod elkótyavetyélni. Ez igazán megalázó lenne a sárga virágoknak.

- Az, hogy a saját kezem munkájával akarom eltartani magam, nem nevezhető haszonlesésnek. Így aztán ha a virágokat árulnám, az sem tűnne alávaló cselekedetnek - jegyezte meg nevetve Tao, majd így folytatta: - Az embereknek valóban nem kell mindenáron a gazdagságért törniük magukat, ám ha egyáltalán nem iparkodnak, nyomorban maradnak.

Nem szólt erre egy szót sem Ma Ce-caj, Tao pedig felállt és kiment a szobából. Ettől kezdve Tao összegyűjtötte valamennyi letört palántát, amiket Ma csak úgy eldobott, vagy amelyeket silányabbnak tartott s a házába vitte. Már nem jártak át Máékhoz, csak ha meghívták őket. Nemsokára szirmot bontottak a krizantémok. Egyszer csak Ma élénk sürgés-forgásra figyelt fel a testvérek portája előtt. Olyan nyüzsgés volt ott, mint a piacon. Furcsállva átment, hogy kilesse mi történik. Piaci árúsok végtelen sorát látta, akik a Taótól vett virágot vagy kocsin, vagy a vállukon átvett rúdon szállították el. A virágok mindegyike oly különleges fajta volt, melyeket Ma azelőtt még csak nem is látott. Írigy is lett Taóra, de sokkal inkább dühös, amiért eltitkolta előle ezeket a csodálatos fajtákat. Bezörgetett hát hozzá, hogy szemrehányást tegyen. Tao kijött, tiszteletteljesen üdvözölte s betessékelte. Ma Ce-caj felfigyelt rá, hogy az udvaron mintegy fél munyi* terület be van ültetve krizantémmal. A palántákkal dugig ültetett ágyások közt egy tenyérnyi üres hely sem látszott. A frissen lemetszett tövek helyére szemelláthatóan rögvest új palánták voltak tűzve. Az elbűvölően csodás bimbók s virágok közt egyet sem lehetett találni, amely ne valamilyen különleges, ritka fajta lett volna. Tao bement a házba, majd egy korsó borral tért vissza. Egy gyékényszőnyeget terített a virágágyás mellé s így szólt:

- Képtelen voltam megőrizni egyszerű, lemondó életem. Az elmúlt néhány nap alatt szerencsésen elengedő vagyont gyűjtöttem össze, amelyből futja borozgatásaim költségére is.

Ekkor a házból szólították, mire Tao kurtán válaszolt, majd bement. Hamarosan inycsiklandozó étkeket tálaltak, melyek pompásan voltak elkészítve.

- Nagyrabecsült nővéredet még nem jegyezték el? - kérdezte Ma beszélgetésük közben.

- Még nem érkezett el az ideje.

- Nohát, mikor lenne annak ideje? - folytatta a kérdezősködést Ma.

- Még negyvenhárom hónap - felelte Tao.

- Mit akar ez jelenteni? - tűnődött el Ma Ce-caj, ám Tao csak nevetett és válasz nélkül hagyta kérdését. Még együtt iszogattak egy darabig, majd búcsút vettek egymástól. Hősünk másnap reggel ismét felkereste barátját, s látja ám, hogy az újonnan kiültetett palánták egy lányit nőttek az éjjel. No hiszen elcsodálkozott ezen, s rimánkodva kérlelte barátját, árulná el művészetének mibenlétét.

- Aligha lehetne azt szavakkal átadni. Dehát te úgy sem ezzel keresed a kenyeredet, akkor meg mi hasznát vennéd? - kérdezte gúnyosan Tao.

Pár nap elmúltával megfogyatkoztak a kereskedők Tao háza előtt. Ekkor a megmaradt palántákat gyékénybe csavarta, összekötözte és az egészet egy kordélyra pakolva útnak indult. A következő év tavaszán tért csak vissza egy rakomány ritka virággal. Ezekkel aztán a piacra ment és tíz nap alatt valamennyit eladta. Ekkor újból visszavonult kertjébe, hogy krizantémokat neveljen. Ismét felkeresték őt azok, akik egykor tőle vettek virágot, hiszen távozta után, a következő évben kénytelenek voltak silányabb növényekkel beérni. Tao napról napra gazdagodott. Az egyik évben új házat épített, a második évben pedig egy újabb birtokot rendezett be. Most már csak úgy dolgozott, ahogy kedve tartotta. Nem fogadta meg Ma Ce-caj tanácsait. Az egykori virágágyások helyén sétáló ösvények kúsztak, sőt még egy kis nyárilakot és építtetett oda. A városon kívül vásárolt egy nagyobb földet, fallal kerítette körbe és az egészet krizantémmal ültette be. Elérkezett az ősz, s ő egy újabb rakomány virággal kelt útra. Tavasz is elmúlt már, de még mindig nem tért vissza.

Időközben Ma felesége megbetegedett és meghalt. Ma Ce-caj már eddig is erős vonzódást érzett Huang Jinghez, de most már ezt egy közvetítő révén közölte is a leánnyal. Huang Jing úgy mosolygott ajánlatán, hogy azt akár beleegyezésnek is lehetett tekinteni. Azonban testvére visszatértéig szeretett volna várni az esküvővel. Már egy kerek esztendő eltelt, ám Taónak se híre, se hamva. Ez alatt az idő alatt Huang Jing kitanította egyik szolgáját a krizantémnevelés minden csínjára-bínjára, és az már oly ügyesen csinálta, mint maga Tao. Huang Jing akkora vagyonra tett szert, hogy a környék leggazdagabb kereskedőjévé lett. A külvárosban vásárolt kétszáz mu jó minőségű földet, melyen virágokat termesztett. Háza s birtoka is egyre jobban felvirágzott. Történt egyszer, hogy egy vendég toppant be Jüe tartomány* keleti vidékéről, aki Tao levelét hozta. Abban pedig az állt, hogy a nővére bízza, egybekél-e Ma Ce-cájjal. Ma szemügyre véve a levél keltjének dátumát, felfigyelt rá, hogy az megegyezik felesége halálának napjával. Jól emlékezett még rá, hogy mit mondott neki Tao nővére házasságáról, mikor együtt borozgattak a kertben, s nagy meglepetésére azóta épp negyvenhárom hónap telt el. Ezután megmutatta a levelet Huang Jingnek és tisztelettel megkérdezte, hová küldheti a nászajándékát. A leány habozott a válasszal, hiszen már többször kérte Ma Ce-cajt költözzön át hozzá, s düledező viskóját hagyja a csudába. Ő most is elutasította a leány kérését, ám az esküvő napját azért kitűzték. Mikor Huang Jing már Ma felesége lett, házában falán egy ajtót vágtak, amely egyenesen a férje udvarába vezetett. Itt járt-kelt minden nap a szolgáló, hogy mindkét ház tennivalóit elvégezze. Ma Ce-caj szegénykezett felesége gazdagsága miatt, így aztán úgy döntött, hogy ezentúl az ő déli birtokának és felesége északi birtokának könyvelését egymástól elválasztva vezessék. Huang Jing elégedetlenkedett, hiszen az ő nagyobb birtoka a háztartási költségre fordított pénz több mint felét emésztette fel. Egy fél év telt így el, s egyszer Ma házába került valami holmi, ami eredetileg Taóéknál volt. Ma visszaküldte azt a jelentéktelen apróságot és nyomatékosan meghagyta, hogy soha többé ne kerüljön át hozzá semmi. Ennek dacára alig tíz nap múlva megint csak ráakadt házában. Ez a kellemetlen ide-oda küldözgetés jó párszor megismétlődött, míg végül Ma megelégedte a dolgot. Felesége erre csak ennyit mondott:

- Olyan vagy, mint Cseng Csung-ce, a remete, aki kiköpte az ételt, mikor megtudta, hogy azt gazdag bátyja küldte. Mit bosszankodsz hát ilyen apróságokon?

A célzás megszegényítette Ma Ce-cajt és eztán gondosan elkerült minden további beszélgetést erről a témáról, s hagyott mindent, hogy Huang Jing kedve szerint történjék. Hagyta, hogy munkásokat szerezzen, faanyagot halmozzanak fel a birtokon és a nagy építkezési tervek ellen sem volt semmi kifogása. Pár hónappal később befejeződtek az építkezések, a két birtok újból eggyé vált. Nem választotta el többé egymástól semmilyen határ. Huang Jing megmondta férjének, hogy a kapukat bezárva többé nem kereskednek krizantémokkal. Ennek ellenére továbbra is jólétnek örvendhettek. Sehogy sem hagyta ez Ma Ce-cajt nyugodni és ekként panaszkodott egyszer asszonyának:

- Kedvesem, harminc évnyi erényes életem foszlott semmivé. Azt kell látnom, hogy olyan lett az életem, akár egy élősködő, aki felesége szoknyáján csüng, hogy enni kapjon. Hát nincs már bennem egy fikarcnyi férfiúi büszkeség sem? Az emberek meggazdagodásomhoz gratulálnak, de én azt kívánom, hogy bárcsak ahhoz gratulálnának, hogy ismét szegény lettem.

- Én nem vagyok kapzsi - mondta Huang Jing -, de ha nincs elegendő vagyonkám, azt fogják mondani rólam, Tao Jüan-ming* ezer év után felbukkant utóda vagyok, aki nyomorban tengette életét, s nem is tartott családjá még száz nemzedéknyit sem. Elejét veszem hát a gúnyolódásnak. Másrészt pedig, ha egy szegény kíván meggazdagodni, azt bizony igen nehéz elérni. Ám ha ha egy gazdag kíván elszegényedni, nos nem kerül az semmibe. Az ágyam végében van minden összegyűjtött pénzünk elrejtve. Tégy vele belátásod szerint, nekem nem lesz ellenvetésem.

- Másoknak adni pénzüket, hogy ők tékozzolják el, ez még gyalázatosabb dolog lenne - mondta Ma.

- Te nem akarsz gazdag lenni, én meg nem szeretnék újból elszegényedni. Nincs mit tenni, éljünk hát külön egymástól. A szegény élje a maga tiszta életét, a gazdag meg a maga romlott világát. Ezzel nem fogjuk

megsérteni egymást.

Huang Jing meghagyta a kert közepén a férje építette kunyhót, szépséges szolgálóleányát pedig megbízta, hogy viselje gondját Mának. A férfi belenyugodott a történetekbe, ám alig egy-két nap elteltével mégis kínzó vágy gyötörte Huang Jing után. Mikor meg akarta látogatni, felesége nem fogadta. Makacs kitartását végül mégiscsak siker koronázta. Így aztán naponta átjárt feleségéhez, aki egyszer nevetve meg is jegyezte:

- Keleten étkezel, de nyugaton laksz,** a tisztességes élet nem ilyen.

Ma Ce-caj is nevetett ezen, de nem szólt rá semmit. Hanem aztán újból visszaköltözött feleségéhez és megint együtt laktak, akárcsak annak előtte.

Épp őszt volt, mikor a krizantém virágzik. Ma Ce-cájnak valami dolga végett Nankingba kellett utaznia. Ott aztán már korán reggel kilátogatott a virágpiacra. Sok-sok cserép virágot látott a kedvencei közül, ám egyszer csak az egyik üzletben olyan virágokat fedezett fel, amilyeneket annakidején Tao nevelt. Csodálkozva állt ott, míg kisvártatva a tulajdonos is előjött. S lám, csakugyan Tao volt az. Nagyon megörültek egymásnak, és elmesélték, hogy időközben mik történtek velük. Ma Ce-caj az éjszakát sógora házában töltötte. Másnap mikor a visszaútra készült így szólt hozzá Tao:

- Nanking az én otthonom, itt szeretnék családot alapítani is. Már egy kisebb vagyont is sikerült félretennem. Kérlek add át üzenetemet nővéremnek, hogy az év végén, egy rövid időre ellátogatok hozzá.

Ma Ce-caj azonban hallani sem akart holmi rövid látogatásról, s egyre csak rimázkodott neki, hogy térjenek együtt haza.

- Családom szerencsére jó módok örvendhet. Jöjj hát el hozzánk, nem kéne többé munkával törnöd magad, élvezhetnéd a pihenést.

Az üzletet Tao a segédjére bízta. Lejebbe szállították az árakat, s így pár napon belül mindent eladtak. Majd sietve összepakolta holmiját, s hajót bérelve útnak indultak északra. Mikorra hazatértek, nővére már rendbe hozatta a kis házát. Az ágy, a székek, a szőnyeg és a párnák is el voltak rendezve, mintha csak Huang Jing előre tudta volna, hogy öccse meg fog érkezni. Tao hazatérte után csupán a betanított szolga viselte a virágok gondját, csinostgatta a pavilont és a kertet. Tao naphosszat csak Ma Ce-cájjal sakkozott és borozgatott. Ma hozzáillő mennyasszonyt akart keresni számára, ám Tao visszautasította. Nővére úgy intézte, hogy hálósobájában két szolgálólány is dolgozzon. Három-négy esztendő telhetett el, amikor az egyik egy kislányt szült. Tao azonban most már mértéktelenül ivott, noha azelőtt sohasem látták őt részegen.

Történt egyszer, hogy egy Ceng nevezetű barátja toppant be Ma Ce-cájhoz, aki ugyancsak nagyívó hírében állott. Ma bemutatta őt sógorának. Ők aztán ezentúl nagy vidámság közepette állandóan versenyt ittak. Egész álló nap csak vedeltek, reggeltől másnap hajnalig, s ezalatt akár százszor is kiürítettek kupáikat. Ceng olyan részeg volt már akár a csap, ültő helyiben álomba zuhant. Tao feltápáskodott, hogy hálósobájába vonuljon, ám mikor kibotorkált a kapun, elterült a krizantémágyások közt. Ruhája lecsúszott róla, ő maga pedig ember magas krizantémmá változott. Tucatnyi ököl nagyságú virág díszlett rajta. Ma Ce-caj rémülten számolt be a történetéről feleségének. Huang Jing feldúlva ment oda, kitépte a növényt, majd a földre hajtva így kiáltott:

- Az értelmetlen ivászatotok ide vezetett!

Ezután betakarta a növényt egy kabáttal és elrángatta onnét férjét. Meghagyta neki, hogy még csak egy pillantást se vessen arra a helyre. Másnap hajnalban azonban Ma Ce-caj mégis csak kiosont, de ott már ismét Tao feküdt. Ekkor már biztos volt benne, hogy a felesége és sógora bizony krizantémtündérek. Így aztán mégjobban szerette és tisztelte Huang Jinget. Tao pedig mivelhogy önkéntelenül lelepleződött, még mértéktelenebbül ivott. Ceng most már állandó vendég volt házukban és Tao elválaszthatatlan cimborája lett. A virágok ünnepének napján* beállított hozzájuk Ceng két szolgálójával és kérte barátját, együtt ürítsék ki a magával hozott flaskó pálinkát. Egy-kettőre szárazra itták a korsót és Ma Ce-caj kénytelen volt egy újabb korsóval hozni a két részeg cimborának. Mikor ismét a fenekére néztek a poharaiknak, már annyira eláztak, hogy Cenget szolgálónak kellett a vállukon becipelniük, Tao pedig megint elterült a földön és krizantémmá változott. Sógora azonban már hozzászólt a látványhoz, így aztán nem is ijedt meg, hanem mint ahogy azt Huang Jingtől látta, ő is kitépte a virágot és feszülten figyelte, hogyan fog visszaváltozni. Hosszú idő telt el, ám a virág szirmai hervadozni kezdtek. Ma rémülten futott Huang Jinghez, hogy elmondja mi történt.

- Megölted az öcsémet! - sikoltott felesége.

Majd elrohant, hogy megnézzé a növényt. No, de annak már az egész gyökere elszáradt addigra. Huang Jing a fájdalomtól meggyötörve csípte le a növény szárát és egy cserépbe ültette. szobájába vitte és naponta gondosan öntözte. Ma Ce-caj már nagyon bánta, amit tett és iszonyatosan gyűlölte Cenget. Pár nappal később hallotta, hogy Ceng részegségében meghalt. A cserépben a virág lassanként megerősödött és a kilencedik hónapban a rövidke száron egyetlen fehér virágot bontott ki, amely borillatot árasztott magából. El is nevezték Részeg Taónak. Ha borral öntözték, mindig gazdagon virágzott.

Később, mikor Tao leánya felcseperedett, hozzáment egy előkelő családból származó ifjúhoz. Végül aztán

Huang Jing is megöregedett, de férje soha többé nem fedezett fel rajta semmi természetfelettit.

A RÓKA

A bátorságáról híres Kung apó mesélte, hogy egyszer, mikor az ágyában feküdt, egy állatszerű dolgot pillantott meg. Felkapaszkodott az ágyára, s egyszer csak érezte, hogy teste remeg, mint a nyárfalevél. Az a balsejtelme támadt, hogy talán rókadémon lehet. Megleste. A furcsa jövevény macskára hasonlított, sárga volt a szőre, jádezőld a szája. Lába felé közeledett, óvatosan lopakodott, mintha attól félne, hogy az öreg felkel. Ide-oda dörgölözve, lábához simult. Kung apó érezte, hogy lába elzsibbad, comjából pedig elszáll az erő. Mikor aztán a derekához ért, az öreg felpattant, s megragadta. Nyakánál szorította és az állat riadtan vinnyogott, nem bírta szabadulni. Kung apó hangosan kiáltozva hívta a feleségét, hogy egy övvel kösse meg az állatot a derekánál, majd kezében markolva az öv két végét, nevetve így szólt:

- Azt hallottam, hogy akár szépséggé is tudsz változni. Itt és most meg akarok győződni róla, miként változol át! Miután az öreg befejezte mondókáját, az állatka olyan vékonyra zsugorította össze derekát, akár egy furulya. Már majdnem kiszabadult. Az öreg meglepődött, majd villámgyorsan jó szorosra húzta a csomót. Akkor meg akkorára dagasztotta testét, mint egy hordó, Kung apó már képtelen volt tovább tartani. Mikor ereje meglankadt, megint összezugorodott. Az öreg attól félve, hogy megszökik, szólt a feleségének, hogy tüstént kerítsen egy kést és ölje meg. Az asszony nézett ide, nézett oda, de nem tudta, hová tűnhetett a kés. Végül az öregember vette észre az egyik sarokban, de mire fejét visszakapta, az öv már bilincsként szorult csuklóján, a rókadémónnak meg csak hűlt helyét találta.

A BESZORULT KÍGYÓ

A városombeli Kuo Seng sátrát a Keleti-hegyen verte fel, s ott összebarátkozott a birtok gazdájával. Arra járt egyszer öt-hat gyermek és bementek a birtokra. A könyves szobától délre állt az árnyékszék és egy marhahodály, közvetlen a sziklafal mellé építve. A sziklafalat mindenféle gyom, gaz verte fel. Az egyik gyermek bement az árnyékszékbe s nagy sokára jött csak ki. Kuo megkérdezte, hogy miért maradt olyan sokáig.

- Odabent egy felhő gomolyog! - hangzott a felelet.

Kuo kételkedett a gyermek állításában, s mikor a gyermekek megint bemerészkedtek, ő is bekukucskált mellettük. S lám valóban egy felleget látott, amint le s fel lebegett két-három lábnyi magasan. Egy kis idő múlva, mikor abbahagyta a mozgást, Kuo bement s alaposan körbenézett. A sziklafal egyik repedésében egy kígyót pillantott meg. Feje nagyobb volt egy tálnál, s ha levegőt vett, a magasba emelte. Kuo közölte a látottakat a házigazdával, majd együtt újra megnézték. Fáklyákkal felégették az egész sziklafalat. Mikor a kígyó kimúlt, széthasadt a szikla. A kígyó nem volt hosszú, azonban olyan vastag lehetett, akár egy szaru. Már jó sok éve elrejtőzhetett a sziklaüregekben és aztán nem bírta többé kibújni.

A SÁRKÁNYOK

A Csiaocsou-beli Vang Si-jűt messzi szigetekre küldték követségbe. Hajója már a tengeren járt, mikor egy hatalmas sárkányt pillantottak meg, amint a felhők közül a tengerbe zuhant. Több öl magas hullámokat kavarva csapódott a vízbe. Félig kiemelkedett a habok közül, fejét a magasba nyújtotta, s a hajó felé bólogott. Szempilláit bánatosan félig leeresztette. A tengerészek úgy megrémültek, hogy még az evezőikért sem mertek nyúlni.

- Ez egy esőt támasztó sárkány! - szólt az egyik hajós.

Vang kifüggesztette a császár keze írásával írt parancsát, füstölőket gyújtott, majd együtt imádkoztak. Kis idő múlva eltűnt a sárkány, s minden elcsendesedett. Mikor aztán megint nekiindultak, egy újabb sárkány bukkant fel, hasonló forma, mint az előbb. Aznap még vagy három-négy sárkány tűnt fel. Ekkor aztán a tengerészek rizst készítettek elő.

- Menjünk a Tisztavízű-árokhoz, ami nincs messze ide. Ott aztán, ha újra felbukkannának a sárkányok, a rizst beszórjuk a vízbe. De nehogy valami zajt csapjatok! - figyelmeztették az utasokat.

Nemsokára egy kristálytisza vízű helyhez értek, itt egész a fenéig le lehetett látni. A tenger fenekén sárkánycsorda tanyázott. Színesek voltak, s tálformára tekeredve, egymás mellett feküdtek. Volt olyan, amelyik ide-oda tekergőzött. Pikkelyes páncéljuk, sörényük, karmaik és agyaraik is tisztán kivehetőek voltak. Az

utasokból majd a lélek is elszállt, ijedten szorították össze szemüket. Oda sem mertek pillantani, meg sem mertek moccani. A tengerészek nem haboztak, beszórták a rizst a tengerbe. Nagy sokára azt látták, hogy a tenger habjai elsötétednek, ekkor aztán megnyugodva felsóhajtottak. Az utasok megkérdezték a tengerészeket, hogy miért kellett beszórni a rizst a tengerbe.

- A sárkányok félnek a kukacoktól, mert attól tartanak, hogy páncéljuk alá fúrják magukat. A hántolt rizs pedig kukac forma, így ha a sárkányok meglátják, menten elrejtőznek. Ilyenkor nyugodtan elhaladhatnak felettük a hajók, semmi bántódásuk nem esik.

A POJANG-TÓ ISTENE

Történt egyszer, hogy egy Csaj nevű hivatalnokot Zsaocsouba helyeztek át. Útja a Pojang-tavon vezetett keresztül. A tavon állt a tó istenének temploma. Itt megálltak, hogy megtekintsék. Bent Ting Pu-lang fából faragott szobrát találták, de egy alacsonyabb helyen ott állt még egy Csaj néven ismert isten szobra is. A hivatalnok Csaj így szólott hozzá:

- Ó, családom mellőzött védistene! Hogy tehettek téged ily méltatlanul alacsonyra?!

Azzal fogta és feljebb állította. Mikor újra hajóra szállt, hatalmas szél kerekedett, a vitorlát szaggatta s ledöntötte az árbócot. Valamennyien rémülten ordítottak, mígnem váratlan egy aprócska lélekvesztő bukkant fel. A hullámokat hasítva közeledett, s a hivatalnok hajója mellé ért. Csaj nagy sietve átkapaszkodott, majd utána egész családja. Szemügyre vették a ladikost, aki pont úgy festett, mint az a Csaj nevű isten a templomban. Nemsokára elcsendesedtek a hullámok, de hiába keresték már a hivatalnokot, családjával együtt nyomaveszett.

AZ ÁRVÍZ

Kang-hsi császár uralkodásának huszonegyedik évében* nagy szárazság dúlt. Tavasztól őszig a kiszikkadt földeken zöld fűnek nyoma sem volt. A hatodik hónap tizenharmadik napján végre kevéske eső esett, így elkezdhették palántálni a rizst. A tizennyolcadik napon nagy zápor áztatott mindent, akkor már a babot is ültethették.

Egyik nap a Kőkapu-birtokon egy öreg két ökorre lett figyelmes amint kaptatnak fel a hegyre. Összehívta a falusiakat és így szólott hozzájuk:

- Nagy víz fog ránk zúdulni, jobb lesz, ha minden család elköltözik.

Az emberek csak nevettek rajta. Nem sokkal később, egész éjjel szünni nem akaró eső verte a tájat. A földeket több láb mély víz borította. A házak, a kunyhók teljesen elmerültek. Az egyik paraszt két gyermekét hátrahagyva, feleségével idős anyját támogatva menekült egy magasabban fekvő helyre. Lepillantottak falujukra, de az már teljesen a víz birodalmává vált, így hát le is mondtak gyermekeikről. Mikor a víz visszahúzódott, a család hazatérhetett a romjaiban álló falujába. A kapun belépve látták, hogy csak egyetlen épület maradt épen. Odabent gyermekeiket találták az ágyon, ücsörögtek, nevetgélve játszadoztak, semmi bajuk nem esett. A szülőtisztelet jutalma volt mindez. Így történt a hatodik hó huszonkettedik napján.

Kang-hsi császár uralkodásának harmincnyolcadik évében** Pingjang városát földrengés rázta meg. Minden tíz ember közül hét-nyolc szörnyethalt. A városfal romokban állt, csupán a keleti falnál maradt meg épen egyetlen viskó. A ház Vang Hsziao-ce családjáé volt, akinek a neve annyit tesz, "a szülőtisztelő Vang fia". A nagy katasztrófában csak az ő utódai maradtak életben. Ki mondaná ezek után, hogy nem igazságos az Ég?

A HÁLÁS KUTYA

Volt egyszer egy kalmár, aki Vuhuban elég szép haszonra tett szert. Bérelt hajójával tartott hazafelé, mikor a parton megpillantott egy böllért, aki épp egy levágnivaló kutyát kötött ki. Áron felül megvette a jószágot és magával vitte a hajón. A hajósok annakelőtte útonállóak voltak, s mikor kilesték, hogy utasuk bizony igen vagyonos, egy nádasba érve kést rántottak, hogy megöljék. A kalmár rémülten esdekelt az életért, de végül a haramiák egy szőnyegbe csavarva a folyóba hajították. A kutya ezt látván szánalmasan nyüszítve utána ugrott a vízbe. Fogaival megragadta a csomagot, s ki tudja hány mérföldön át sodródott vele, majd jóval messzebb, egy sekély helyen partot ért. Miután kievickélt a szárazra, fájdalmas ugatásával, vonyításával fellármázta a környékbelieket. Az emberek pedig furcsálva a dolgot odamentek és kiszabadították a szőnyegbe kötözött

kereskedőt. A kalmár elmesélte, hogy mi történt vele, nyomban vissza akart térni Vuhuba, hogy kézre kerítse a haramiákat. Ám mikor újból hajóra szállt, sehol sem találta a kuttyát, s nagyon bánkódott emiatt. Még három-négy napig a városban maradt, de az árbócok erdejében nem akadt rá a rablók hajójára. Összetalálkozott egy falujabeli kereskedő barátjával, s már épp útnak indultak volna hazafelé, mikor egyszer csak felbukkant a kutya, a távolból ugatva hívta gazdáját. A kereskedő kiszállt a partra, a kutya pedig felugrott egy hajóra, s a hajó gazdájának a lábába harapott. Az pedig hiába ütlegelte, a kutya nem engedte el. Mikor a kereskedő odaért, látja ám, hogy az nem más, mint az egyik haramia. Az öltözéke és a hajója megváltozott, így nem csoda, hogy először fel sem ismerte. Nemcsak, hogy elfogta a bűnösöket, de az összes pénzét is megtalálta náluk. Ó, mily hálás tud lenni egy kutya! A világon biz' sokakat megszágyeníthetne ez az eb.

MAO TA-FU ÉS A HÁLÁS FARKASOK

A Tajhszing-beli Mao Ta-fu kelevények gyógyításával foglalkozott. Egy nap épp kezelésről tért haza, mikor egy farkas állta az útját. Az ordas a földre rakott egy bebugyolált csomagot, majd hátrébb húzódott és lekuporodott az út szélén. Mao felemelte a holmit s látja ám, hogy a vászonba jó néhány ezüstékszer van csavarva. No hiszen elcsodálkozott ezen. Ekkor a farkas pajkosan ugra-bugrálni kezdett előtte. Hirtelen rángatni kezdte köpenye szélét s vonszolta magával Maót, hogy kövesse őt. Mao látta, hogy a farkasnak nincs gonosz szándéka, így hát vele ment. Kiszáratva egy barlanghoz érkeztek, ahol egy betegen heverő farkast pillantott meg. Észrevette azt is, hogy fejbúbján egy hatalmas kelevény éktelenkedik. A seb gennyedt, üszkösödött s már a nyúvek is ellepték. Ekkor Mao megértette, mit is várnak tőle. Feltépte a sebet és alaposan kitisztította. Úgy bánt a farkassal, mint akármelyik betegével. Mikor ellátta a sebet, távozni készült. De merthogy a nap már lenyugodott a farkasok hosszan elkísérték őt. Három-négy mérföldet tehettek meg, mikor egy másik farkasfalkával találkoztak, s már-már üvöltve rájuk támadtak volna. Mao szörnyen megrémült, ám az őt védő farkasok odamentek a többiekhez, s úgy látszott, mintha meg akarnának értetni velük valamit. Erre aztán valamennyi farkas szétszéledt, és végre Mao is hazatérhetett.

Eközben a városban élő Ning Taj ezüstművest az úton kirabolták és megölték. Nem tudtak a tettes nyomára akadni. Arról viszont értesültek, hogy Mao különböző ezüstékszerek birtokába jutott, sőt még Ninget is ismerte. Így aztán elfogták és a bíróságra vezették. Mao hiába bizonygatta, hogy ő csak jóval később érkezett oda, a bíró nem hitt neki és megparancsolta, hogy verjék láncra. Mao ily nagy igazságtalansággal szemben képtelen volt megvédeni magát. Kegyelemért esedezett, s kérte, hogy legalább a farkasokat kérdezzék meg. A bíró két poroszlóval a hegyekbe küldte őt. El is érkeztek a farkasok barlangjához, ám az még üres volt. Lassan beesteledett, de a farkasok még mindig nem tértek vissza, így hát a három ember visszafordult. Félúton járhattak, mikor két farkasba botlottak. Az egyikben kelevény helye látszott. Mao rögtön felismerte és köszöntötte a farkast, majd így szólt:

- Nem régebbe jóindulatúan megajándékoztatok engem, ezért kell most igazságtalanul szenvednem. Ha nem tesztek bizonyosságot mellettem, visszatérve rablás és gyilkosság vádja miatt fejemet veszik.

A farkasok látták, hogy jötevéjük meg van kötözve ezért aztán dühödten estek a poroszlóknak. Azok előkapták kardjaikat és kaszabolták a fenevadakat. A farkasok nagy vonyítás közepette a földre huppantak, majd kétszer-háromszor hangosan felüvöltöttek. Erre aztán a hegyek közül vagy száz farkasból álló falka érkezett és bekerítették a meghökkent poroszlókat. Mielőtt nekik estek volna, rágni kezdték Mao köteleit. A poroszlók rögtön megértették mi a szándékuk, így hát maguk szabadították ki foglyukat. Ekkor aztán mindegyik farkas elvonult. Visszatérve a poroszlók jelentették a velük történeteket. El is csodálkozott ezen a bíró, de még mindig nem akarta szabadon bocsátani Maót.

Egyszer aztán, valamivel később a bíró az úton egy farkasra lett figyelmes, amely egy kopott lábbelit tartott a szájában, majd lerakta azt az út túloldalán. A bíró még csak nem is csodálkozott ezen. Ekkor aztán a farkas szájában a lábbelivel szaladt utána és elé helyezte azt. Mikor a bíró végre kézbe vette a sarut, farkas továbbállt. A bíró visszatérve embereket küldött, hogy kutassák fel a saru gazdáját. Nemsokára két farkas vezetett elé egy Je Hszin nevezetű falusit és hozták a másik lábbelit is. Megfogták a fickót és meggyőződtek róla, hogy valóban az ővé az a saru, aminek a gazdáját keresték. Ekkor azonban még mindig kételkedtek benne, hogy valóban ez a fickó ölte volna meg Ning Tajt, de miután kihallgatták, ez is bebizonyosodott. Tömlöcbe vetették Je Hszint az ezüstműves meggyilkolásáért. Később pedig a ruhái közé rejtett ezüstékszereket is megtalálták. A kézrekerített gyilkost aztán a farkasok szétépték és elvonultak.

Régebbe történt, hogy egy bábaasszony hazafelé menet egy farkasba botlott. Az ordas úgy rángatta őt ruhájánál fogva, mintha hívná valahová. Elment hát vele az asszony, s látja, hogy egy anyafarkas vajúdik, de sehogy sem bír megkölykezni. A bába ahogy csak tudott segített és miután a kicsik megszülettek, a farkasok

haza engedték őt. Másnap pedig egy leterített szarvast talált az udvarán.
Most már tudom, hogy ez a két történet összefügg.

Pu Szung-ling

A TEMPLOM DÉMONA (2)

Száznyolc elbeszélés Liao-csaj furcsa históriáiból

Tokaji Zsolt fordítása

Terebess Kiadó, Budapest, 1997

A templom démona (1)

A TÜSSZENTÉS

A Hszücsou-beli Liang Jent erős tüsszögés kínozta, sehogyan sem tudott megszabadulni bajától. Egyik nap ágyában feküdt, mikor különös viszketést érzett az orrában. Hamarjában felpattant és egy hatalmasat tüsszentett. Egy köröm nagyságú állatka hullott a padlóra, olyan forma, mint a cserépkutya a házak tetején. Megint tüsszentett és egy újabb állatka hullott ki az orrából. Négyet tüsszentett így, s egymás után négy állatka került elő. Ide-oda mászkáltak, majd mikor összetalálkoztak, egymást kezdték szaglászni. Egyszeriben az erősek felfalták a gyengébbeket. Miután pedig egy társukat elnyelték, növekedésnek indultak. Egy szempillantás alatt mind eltűntek egy kivételével, amely már akkora volt, mint egy mókus, nyelvével a szája szélét nyaldosta. Liang rémülten taposott rá. Az állatka azonban harisnyája mentén felkapaszkodott s lassan a combjához ért. Liang hiába rázta ruháját, az már úgy odatapadt, hogy nem tudott megszabadulni tőle. Liang rettentően megrémült. Megoldotta ruháját és a földre hajította. Kitapogatta az állatot, de az már a derekára tapadt. Le akarta piszkálni, de meg sem moccant, sőt még fájt is, ha hozzáért. Végül teljesen beágyazódott, patkányforma daganattá vált.

A RÉSZEG RÓKA

Élt a déli fővárosban egy boráros. Préseléskor vízzel és mindenféle szerekkel pancsolta borát, amitől még a nagyivó borisszák sem bírtak megállni néhány kupánál és így mindig a sárga földig leitták magukat. Borházának hamar híre ment, ő pedig jelentős vagyona tett szert.

Egyik reggel, mikor felkelt, a boros kádak mellett egy részegen heverő rókát talált. Lábaik összekötözte, s éppen kését kereste, mikor a róka feleszmélt és ekként könyörgött:

- Nem tettem én semmi rosszat neked! Könyörülj hát meg rajtam!

Mikor a borosgazda kioldozta, a róka perdült-fordult, s máris emberi alakot öltött.

Az utcában lakott Szun úr is, akinek az idősebbik menyét egy rókadémon sanyargatta. A gazda erről kérdezte a rókát.

- Igen, én vagyok az a rókadémon - vallotta be.

A boráros már jó ideje leskedett Szun úr fiatalabbik menyé után, aki igencsak szemrevaló teremtés volt.

Rimánkodni kezdett a rókának, hogy vinné őt is magával, ha Szunékhoz megy. A róka először elutasította a kérését, de olyan makacsul kérlelte, hogy végül ráállt. Barlangjába vezette és ott aztán egy durva szövétű kabátot kerített, majd e szavakkal nyújtotta át az embernek:

- Ezt még előző fivérem hagyta hátra. Vedd fel és indulhatsz!

A boráros magára öltötte a kabátot és hazatért. Otthon senki sem látta őt, csak akkor vált újra láthatóvá, mikor visszabújt saját gönceibe. Nagyon megörült, majd a rókával együtt elindult Szunékhoz. A falon egy hatalmas varázsjelet pillantottak meg, a rajz úgy tekergőzött, mint egy sárkány.

- Az az átkozott szerzetes! - kiáltotta rémülten a róka és azzal eltűnt.

A borosgazda tétován továbbmerészkedett, ám ekkor a falon egy összetekeredett sárkányt pillantott meg, amely fejét nyújtogatva szinte elrepült. Erre aztán már a gazda is hanyatt-homlok menekült el.

Szun úr felkeresett egy távoli országból érkezett, páratlan tudású szerzetest. A szerzetes egy varázsjelet adott neki, amit Szun úr hazavitt. Másnap maga a szerzetes is megérkezett. Egy dobogót állított fel, s arra állva

végezte varázslatait. A szomszédok is összegyűltek és nézték őt. A tömegbe elkeveredve ott állt a gazda is. Egyszerre csak elváltozott a színe és vadul elrohant. Úgy nézett ki, mint akit fogva tartanak. A kapuig jutott, ott aztán a földre bukott és rókává változott. Négy lábán még emberi ruhát viselt. A felesége hiába rimázkodott zokogva, a tömeg menten agyonverte az urát. A szerzetes megparancsolta, hogy vezessék el. Naponta adtak neki enni-inni, de az asszony pár hónap múlva végzett magával.

A FRÖCSKÖLŐ DÉMON

Szung úr a magasméltóságú tanácsos egy ütött-kopott, ódon házat bérelt. Egyik éjjel feleségénél éppen két szolgálólány serénykedett, mikor a belső udvar felől valami zajra figyeltek fel. Olyasféle hangokat hallottak, mint amikor a ruhát vízzel fröcskölik. Az asszony szólt a lányoknak, hogy néznék meg, mi történik. Ők pedig az ablakrésen kilesve egy púpos hátú öregasszonyt pillantottak meg. Ősz haja majd két láb magas kontyba volt tornyozva. Miközben izgatottan, daru-léptekkel járkált körbe-körbe az udvaron, szüntelenül vizet fröcskölt. A két leány hátraszólt az asszonynak. Erre aztán már ő is felpattant, s velük együtt leselkedett tovább kíváncsian. Hirtelen a banya az ablakhoz rontott, s vizet fröcskölt rájuk, oly erővel, hogy még az ablak papírhártyáját is beszakította. Bent a három nő menten elterült.

A házbeliek, mivel semmit sem tudtak a történetekről, a hajnal első fényeiben hiába zörgettek az asszony szobájának ajtaján, választ nem kaptak. Feltépték hát az ajtót, s odabent holtan találták a ház asszonyát két szolgálójával együtt. Az egyik lány teste, aki távolabb feküdt a másik két halottól, csurom vizes volt. Mikor felemelték és letörölték, hamarosan visszatért belé az élet. Faggatni kezdték, hogy mit látott.

Mikor Szung úr maga is megérkezett és értesült a történetekről, dühöngő fájdalomába majd belehalt. Kikérdezte a lányt, hogy pontosan hol látta eltűnni a banyát. Azon a helyen aztán egy gödröt ásott. Három láb mélyen először az ősz haj bukkant elő, majd egy holttestet emeltek ki, ami pont ügyfestett, mint éjjel a banya. Fekete, kövér arca, mintha még élt volna. Szung úr felvágta a tetemet, csontjai és húsa már elrohadtak, de egész bőrét víz áztatta.

AZ ORVOSSÁGOS SZERZETES

Egy Csinling-beli ember a városon kívül, a templom körül sétálgatott, mikor egy vándorszerzetest pillantott meg. A szerzetes a napsütésben tetvéskedett, botjára egy lopótök volt akasztva. Úgy festett, mint egy gyógyszeráros. Az ember tréfásan megszólította:

- Szerzetes! Férfiasságot növelő szered van-e?

- Van hát! - hangzott a felelet. - A gyöngét megerősíti, az aprót nagygyá teszi. Egyetlen éjszaka sem telik bele, máris érzed a hatását.

Az ember megörült és nyomban kért is belőle. A szerzetes megoldotta köpenye ujját, egy kölesszem nagyságú pirulát kotort elő és lenyelette az emberrel. Annyi idő sem telt el, hogy a rizs félig megfőne, hímtagja hirtelen megnőtt. Ruháját kiszakítva megtapogatta, a réginek jó háromszorosára duzzadt. Ezzel azonban még egyáltalán nem volt elégedett. Kileste, mikor a szerzetes otthagya a holmiját, s elcsent még két-három pirulát s mohón lenyelte. Egyszerre csak úgy érezte, hogy bőre majd szétreped, izmai meg mintha elsovadnának. Nyaka összezsugorodott, ágyéka zsáknnyira dagadt, s férfitagja egyre csak nőtt. Nagy rémültében azt sem tudta, hová legyen. Mikor a szerzetes visszatért, meglátta, hogy mi történt, dühösen rivalt rá:

- Biztos loptál az orvosságaimból!

Gyorsan előkapott egy pirulát, amivel megállította a növekedést. Az ember kioldotta ruháját, s megvizsgálta magát. Lábai egészen úgy festettek, mint a bronzüst kurta lábai. Behúzott nyakkal sántikált haza, de még a szülei sem ismertek rá. Ettől kezdve mindenre alkalmatlanná vált, naphosszat csak az út porában fetrengett. Később is sokan látták őt így.

A BESZÉLŐ SZEMEK

Csanganban élt Fang Tung, a tudós. Nagy tehetség hírében állt ugyan, de mindemellett arcátlan, a tisztességre fittyet hányó fickó volt, aki lépten-nyomon a lányok után koslatott és leszólitgatta őket.

A Tiszta Fény ünnepe* előtt egy nappal hősünk épp a városon kívül lófrált, mikor egy lefüggönyözött, himzett

napernyős kicsiny hintóra figyelt fel. A hintó mögött szolgálólányok serege haladt. Volt köztük egy igen szemrevaló teremtes, aki egy lovacskán poroszkált. Fang közelebb ment, hogy jobban lásson, s mikor a függöny résnyire szétnyílt, odabent egy fiatal leányt pillantott meg, aki oly gyönyörű volt, melyhez foghatót Fang még soha életében nem látott. Szeme belekápázott a látványba, tekintetét nem bírta levenni róla. Hol a hintó előtt, hol utána haladva követte több mérföldön át. A hintóban ülő leány egyszer csak odahívta szolgálóját, s így szólt hozzá:

- Ki az a faragatlan fickó ott, aki folyvást bebámul? Ereszd le a függönyt!

A szolgálólány leengedte a hintó függönyét, majd dühösen így fordult Fanghoz:

- Úrnőm, a halhatatlanok Hibiszkusz-

városának hetedik hercegnője, aki szüleihez igyekszik látogatóba. Nem valami falusi liba, akire holmi tudósocska meresztgetheti a szemét.

Majd felvett egy marék port és Fang szemébe dobta, aki ettől teljesen megvakult. Mire kitörölte szeméből és körbe nézhetett, a hintónak már csak hűlt helyét találta. Ijedtében hazatért hát. Érezte, hogy szeme még mindig nincs egészen rendben, így hát orvosért menesztett, hogy megvizsgálja. A szemén egy vékonyka hártya nőtt, amely másnap reggelre még jobban szétterjedt. Hiába mosta, öblítgette szemét, a hártya nőttön nőtt rajta. Néhány napra rá már olyan vastag volt, akár egy pénzérme. A jobb szemén lévő hártya csigavonalú lett. Százféle gyógyírral sem tudta orvosolni baját, keserű bánatába majd belehalt. Vétkeit is már mind megbánta, mikor arról szerzett tudomást, hogy a Kuang-ming szútra képes enyhíteni a szenvedésen. Kerített a szent szövegről egy másolatot, s felfogadott egy embert, hogy tanítsa meg neki. Kezdetben roppant unalmasnak találta, de később csakugyan megnyugodott tőle. Reggeltől estig mást sem csinált, csak keresztbe rakott lábakkal ülve az olvasóját morzsolgatta. Az esztendő végére elérte a tökéletes megnyugvás állapotát. Egyszer csak, így üldögélés közben azt hallotta, hogy bal szemében egy cérnavekony hangocska ekként szólal meg:

- Korom sötét van idebent, elviselhetetlen!

A jobb szeme meg ezt válaszolta rá:

- Nosza, sétáljunk egyet, hagyjuk itt ezt a rémes helyet!

Majd érezte, hogy mindkét orrlyukában valami izeg-mozog, és roppantmód csiklandja. Olyan volt, mintha valakik ki akarnának jutni onnét. Végül aztán ki is bújtak, és egy rövid idő múlva az orrlyukain keresztül visszaevickéltek, majd megtelepedtek a szemüregében. Így szólt ekkor az egyik szeme:

- Amióta nem láttuk a kertecskét, az orchideák mind elszáradtak.

Ugyanis hősünk nagy örömét lelte az illatozó orchideákban, és kertjében számtalan tövet nevelt belőlük.

Naponta saját maga öntözte őket, ám amióta elvesztette szeme világát, nem foglalkozott velük. De most, hogy hallott róluk, ekként korholta feleségét:

- Hogy hagyhattad elpusztulni az orchideáimat?

Mikor pedig a felesége megkérdezte, hogy honnan van neki erről tudomása, beszámolt mindenről. Az asszony rettenetesen megrémült, mert a virágok csakugyan elszáradtak. Nagyon különösnek találta a dolgot, így aztán elrejtőzött férje szobájában. Egyszer csak látja ám, hogy Fang orrából két babszemnyi emberke bújik elő, de mikor kislisszantak az ajtón, az asszony szem elől veszítette őket. Kisvártatva visszatértek, s felröppentek férje arcához. Úgy röpdöstek ott, mint a kaptárjukat kereső méhek.

Két-három napon keresztül mindez így ment, mikor egyszer a bal szem így szólt:

- Hát, nem valami kényelmes ez az állandó kerülőút. A legjobb az lenne, ha kaput vágnánk magunknak.

- Az én falam túlságosan vastag, nem lesz könnyű munka - mondta rá a másik.

- Én megpróbálom áttörni az enyémet, majd azt használjuk mindketten - mondta ismét a bal szem.

Ekkor Fang bal szemgödrébe olyan fájdalom nyilallt, mintha feszítgették, hasították volna. Ám mikor szemét kinyitotta, újra látta szobáját. Boldogan közölte a jó hírt feleségével. Az asszony tüzetesen megvizsgálta, és a hártján egy borsszem nagyságú repedést fedezett fel, amelyen át feketéllett a szembogár. Másnap reggelre teljesen eltűnt a hártya, de mikor alaposan szemügyre vették, hát abban két szemgolyót találtak. A jobb szemén a csavarodott formájú hártya továbbra is olyan maradt, mint régen. Ekkor már jól tudta Fang, hogy két szemgolyója egyetlen szemüregen osztozik. Ezután, bár fél szemére vak maradt, de a másik szemének két szemgolyójával sokkal élesebben látott, mint annakelőtte külön-külön.

Ettől kezdve mindig nagyon körültekintően viselkedett, és városszerte erényes férfiú hírében állt.

AZ ELREJTETT TETŰ

Történt egyszer, hogy egy falubeli éppen a fa alatt üldögélt, mikor elcsipett egy tetűt. Papírdarabkába csavarta és a fa odvába tömte, majd továbbállt.

Két-három évvel később ismét arra járt, s eszébe jutott, hogy mi történt. Bekukkantott a faodúba, a papiros még mindig ott volt összetekerve. Kibontotta és szemügyre vette a tetűt. Az olyan lapos volt, akár egy korpaszem. Tenyerébe helyezte, úgy nézegette tovább. Hirtelen furcsa viszketést érzett a tenyerén, a tetű pedig lassan kikerekedett. Gyorsan elhajította és hazatért.

A viszketés helye felhólyagosodott, majd még egy pár napig duzzadt, végül meghalt az ember.

A BÉKAKÓRUS

Vang Ce-szung mesélte, hogy amikor a fővárosban járt, látott egy embert a piacon egy fadobozkával. A doboznak mind a tizenkét rekeszében egy-egy béka kukolt. Mikor a mutatványos egy vékony pálcával a békák fejére koppintott, azok kuruttyoltak egyet. Miután a közönségtől beszedte a pénzt, harangjátékhoz hasonló előadásba kezdett a békák kobakján, melyben egyre tisztábban egy dallam hangjait lehetett felismerni.

A VASKÖPENY MESTERE

A muszlim Sa tökéletesen elsajátította a harci művészetek "vasköpeny" ágának gyakorlatait. Ha ujjait összeszorította s teljes erejével lesújtott, akár egy ökör nyakát is képes volt eltörni. Ha előredőfött, ujjai lyukat vertek az ökör oldalába.

Ez a Sa egyszer Csiu Peng-szan úrfi házában időzött. Felakasztottak egy gerendát a két végénél fogva úgy, hogy az a levegőben lógott. Majd hívtak két jó erőben lévő szolgát, akik hátrahúzták a gerendát, és jó erősen Sának lendítették. Ő lemeztelenített hasával törte szét, a gerenda nagyot roppanva hasadt ketté s repült messze. A bemutató végén Sa a heréit is szabaddá tette és egy kőlapra eresztette, majd egy furkósbottal hatalmasat sóztak rá, de meg sem kottyant neki.

Sa mindezek dacára szörnyen félt a késtől.

A KŐEVŐ

A Hszincseng-beli Vang Csin-ven házában szolgált egy lovászfű, akit szintén Vangnak hívtak. A fiú ifjan elvonult a Lao-hegyre, hogy a Taót gyakorolja. Sok idő telt el, de nem élt főtt étellekkel, csupán fenyőmagokkal és puhára főtt fehér, meszes kövekkel táplálkozott. Lassanként egész testét szőr borította be.

Hosszú évek múltán idős anyjára gondolva hazatért falujába. Lassanként újra hozzászokott a főtt ételekhez, de azért még köveket is eszegetett, akárcsak régen. A nap felé tartva vizsgálta, s így képes volt megállapítani, hogy melyik kő édes, melyik keserű, savanyú vagy sós, mintha csak vadkrumpli lenne.

Az anyja halála után újból visszatért a Lao-hegyre. Azóta már vagy tizenhét-tizennyolc év is eltelhetett.

A CSODÁLATOS KŐ

Suntienben élt Hszing Jün-fej, aki oly nagyon kedvelte az ásványokat, hogy komoly summát is hajlandó volt áldozni egy-egy különlegesebb példányért.

Történt egyszer, hogy a folyó halászáinak hálójában megakadt valami. Mikor kihúzták, egy lábnyi átmérőjű követ találtak benne. Csipkézett oldalaival, éleivel olyannak tetszett, mint a csoportban álló sziklacsúcsok. Hősünk roppant boldog lett, gyűjteménye legritkább darabjaként bánt vele; szantálfából alapzatot készítettett számára és íróasztala szélére helyezte. Mikor odakint esőre állt, a kő minden üregében, hasadékában felhők kezdtek gomolyogni. Messziről úgy tűnt, mintha a rések gypjával lettek volna betömve.

Egyszer egy igen befolyásos ember érkezett hozzá, aki kapujában esdekelt, hogy megnézhesse a követ. Mikor aztán megpillantotta, jól megtermett szolgájának megparancsolta, hogy vegye el, majd a kővel együtt mindketten ellovagoltak. Hszing egészen odavolt bánatában, azt sem tudta, mi tévő lehetne. Ezen közben a követ cipelő szolga a folyóparthoz ért, és a hídon megállt szusszanni egy keveset. Egyszeriben kicsúszott a kő a kezéből s belezuhant a folyóba. Gazdája dühödten megkorbácsolta, majd víz alá merülni jól tudó legényeket fogadott fel. Azonban hiába keresték azt százféle módon is, sehol sem találták. Végül egy hirdetményt tettek ki, hogy a kő megtalálójára magas jutalomban részesül. Ettől kezdve minden áldott nap ellepték a folyót a kőre

vadászok, de egy sem lelte meg.

Egyszer Hszing maga is arra tévedt, ahol köve a folyóba veszett. Búsan járkált a parton, mikor hirtelen arra lett figyelmes, hogy kitisztul a víz, s megpillantotta drága holmiját a folyó fenékén. Nagy boldogan azonmód lehányta magáról ruháit és a folyóba ugrott. Átöelve kihozta a követ, melyen még a szantálfa talpazat is megvolt. Hazavitte, de nem merte megmutatni a mohó tekintetű népeknek. Kitakarította a belső szobát, s oda rejtette el kincsét.

Egy nap egy öregember zörgetett kapuján és kérte, hadd nézhesse meg a követ. Hszing azt füllentette, hogy már rég elvesztette azt.

- No, hát akkor nem a belső szobában van? - somolygott az öreg.

Ekkor Hszing betessékelte és bevallotta, hogy az imént nem mondott igazat. Beléptek a belső szobába, ahol valóban ott állt a kő az asztalon. Hszing úgy meg volt rettenve, hogy egy mukkot sem bírt kinyögni. Az öreg kézbe vette a követ és így szólt:

- Ez családom ősi ereklyéje. Már jó ideje elveszettnek hittem. Hogy kerülhetett ide? Könyörgöm add vissza nekem!

Hszing zavarában azt sem tudta, mit felelhetne, s váltig állította, hogy a kőnek igenis ő a gazdája.

- Ha valóban a tiéd, akkor ezt miféle meggyőző bizonyítékkal tudod igazolni? - nevetett az öreg.

Mikor aztán Hszing semmit sem tudott felelni, az öreg ekként folytatta:

- Akkor most megmutatom neked, hogy én milyen alaposan ismerem ezt a követ. Összesen kilencvenkét üreg van rajta, s a legnagyobbikban az a felirat olvasható, hogy "A mennyek csodás köve".

Hszing alaposan megvizsgálta, s a mondott üregben valóban megtalálta a kölesszem nagyságú, aprócska írásjegyeket. Ezután még számos üreget szemrevételezett, s minden valóban úgy volt, ahogy azt az öregember mondta. Ennek ellenére még mindig nem akaródzott neki átadni a követ.

- Hát illendő dolog mások holmiját elorozni? - nevetett az öreg. Majd összekulcsolt kézzel elköszönt s távozott. Hszing a kapun kívülig kísérte, majd visszatért házába, ám odabent már csak hűlt helyét találta követnek.

Rettenetesen megrémült s rögtön az öregemberre gyanakodott. Nyomban utána eredt, aki mivel lassan bandukolt, még nem járt túl messze. Elkapta az öreg köpenyének az ujját s követelte vissza a követ.

- Milyen furcsa - szólt az öreg -, tán azt gondolod, hogy azt az egy láb széles követ a ruhám ujjába rejtettem?

Ám Hszing már jól tudta, hogy valami szellemmel van dolga, így aztán makacsul otthonáig visszatuszkolta az öreget, s térden állva rimázkodott neki a kőért.

- A tiéd vagy az enyém az a kő? - kérdezte az öreg.

- Természetesen a tiéd - válaszolta Hszing -, de könyörgöm, engedd át nekem!

- Rendben van - szólt az öreg. - A kő már ott is van a helyén.

Hszing beviharzott a szobába s a követ már valóban ott találta.

- Az égalatti kincse azzal marad, ki féltő gonddal vigyázza. Ez a kő képes kiválsztani a maga gazdáját. Én is örülök, hogy veled akar maradni, csak hogy figyelmeztetnem kell téged, hogyha idő előtt kerülne földi halandóhoz, nagy veszedelmet hozna rá. Jobb lenne hát, ha most magammal vinném, s csak három év múlva ajándékoznám neked. Ám ha mégis azt akarod, hogy már most itt maradjon, akkor életéveidnek száma hárommal kurtább lesz. Ez az ára, hogy összhangba kerülj vele. Nos még így is akarod?

- Igen, akarom - vágta rá Hszing.

Ekkor az öreg ujjával bezárt három üreget. Úgy engedett a kő keze érintésének, mintha agyag lett volna. Mikor ezt a műveletet befejezte, így szólt:

- A kő üregeinek száma éveid számát jelöli.

Majd elbúcsúzott és indulni készült. Hszing erősen marasztalta s a végén azt kérte, legalább a nevét árulja el, de az egy szót sem szólva távozott.

Egy évre rá, mikor Hszing távol volt hazulról, betört a házába egy tolvaj, s csak a követ vitte el, minden egyebet otthagyt. Hszing bánatába majd belehalt. Feljelentést is tett, de hiába, nem akadtak a tolvaj nyomára.

Néhány évvel később betért egy templomba, ahol egy ásványárusra figyelt fel. Portékája közt felismerte a saját követ is. Már nyúlt volna érte, mondván, hogy az az övé, de az árus nem adta oda neki. Így aztán a kővel együtt elmentek a bíróságra.

- Ki, mivel tudja bizonyítani, hogy a kő az ő tulajdona? - kérdezte a bíró.

Az árus meg tudta mondani a kő üregeinek számát, és Hszing minden egyéb kérdésére is helyesen megfelelt.

Ekkor Hszing felhívta a figyelmüket a felírásra és megmutatta az ujjnyomokat a három lezárt üregen. Ez elég is volt a bizonyításhoz. A bíró deresre húzással fenyegette meg az árust, mire az bevallotta, hogy a követ hús ezüstért vette a piacon. Így aztán szabadon engedték, Hszing pedig hazavihette a követ. Selyembe bugyolálta és szekrénye mélyén őrizte. Időnként elővette, hogy gyönyörködjek benne. Ilyen alkalmakkor előbb mindig füstölőt égetett előtte, s csak utána bugyolálta ki.

Történt egyszer, hogy egy magas rangú hivatalnok száz ezüstöt kínált érte.

- Tízezer ezüstért sem adnám! - mondta neki Hszing.

A hivatalnok megdühödött és koholt vádak alapján börtönbe vettette Hszinget, és mindenét elzalogosíttatta. Ezt követően pedig Hszing fiától próbálta kicsikarni a követ. A fiú beszámolt erről a börtönben ülő apjának, aki azt mondta:

- Inkább temessenek el élve, mintsem hogy megváljak attól a kőtől.

Ennek ellenére a felesége és a fia arra az elhatározásra jutottak, hogy odaajándékozzák a követ a hivatalnoknak. Mikor Hszinget hazaengedték és megtudta, mi történt féltett kincsével, feleségét pocskondiázta, fiát pedig jól elcsépelte dühében. Bánatában meg akart halni. Ám hála háznépe gondoskodásának végül mégis csak életben maradt.

Egy éjjel azt álmodta, hogy egy előkelő férfi érkezik hozzá és így szólítja meg:

- Mennyei Kő vagyok. Ne emészd tovább magad! Önszántamból hagytalak magadra egy időre, de a következő esztendő nyolcadik hónapjának huszadik napján, hajnalban a Hajtaj kapunál vásárolj meg két füzér pénzért. Hszing jobb kedvre derült ettől az álmotól, s türelmesen várta a megjelölt napot.

Eközben a hivatalnok házában a kőnek valamennyi csodálatos tulajdonsága megszűnt. Nem is tartották hát többé olyan nagy becsben. A következő évben a hivatalnok zsarnokoskodása miatt kegyvesztett lett, így hát végzett magával.

Hszing a megadott időben ott volt a Hajtaj kapunál. A hivatalnok egyik családtagja árulta a követ. Hszing két füzér pénzért megvette és hazatért.

Később, mikor Hszing már nyolcvankilenc éves lett, előkészítette a temetéséhez szükséges kellékeket és meghagyta fiának, hogy a követ vele együtt temessék el. Mikor meghalt, fia Hszing óhaja szerint a követ is a sírba helyezte.

Fél évre rá rablók törték fel a sírt és elvitték a követ. Hszing fia hiába próbálta kézre keríteni a tetteseket. Két-három nappal később épp úton volt szolgálival, amikor két lélekvesztve rohanó emberre figyelt fel. Egyszer csak megtorpantak, és a semmibe meredt tekintettel, mintha csak kísértetet látnának, gyorsan leborultak és ekként rimázkodtak:

- Ó, nagyságos Hszing úr, kegyelmezz nekünk! Mi vittük el a kövedet és adtuk el négy uncia ezüstért.

Hszing fia embereivel elfogatta és a bíróságra vitette őket. Ott aztán azonnal bevallották bűnüket, és mikor a kőről kérdezték őket, kiderült, hogy azt egy Kuan nevezetű embernek adták el. Behoztatták a követ a bíróságra. A bírónak pedig annyira megtetszett, hogy mindenáron szert akart rá tenni. Megparancsolta, hogy vigyék a kincseskamrájába. Ám a szolga kezéből egyszer csak kicsúszott a kő, és a teremben lévő nagy réműletére száz darabra tört a padlón. A bíró megbotoztatta a két rablót, majd szélnek eresztette őket. Hszing fia összeszedte a kő darabkáit, s visszatemette azokat apja sírjába.

A HEGYI VÁROS

A "Hegyi város" környékünk nyolc látványosságának egyike, ám bár van úgy, hogy évekig látni sem lehet.

Történt egyszer, hogy Szun Jü-nien úrfi cimboráival a kilátóban iszogatott, mikor egyszer csak arra figyeltek fel, hogy a hegy tetején egy magányos pagoda emelkedik, amely oly magas volt, hogy a kék égbe fúródott.

Zavarodottan tekingettek egymásra az emberek, hisz' úgy tudták, hogy a közelben nincs semmiféle kolostor. Kisvártatva látják ám, hogy gomba mód bújnak elő a palota épületek nefritzöld cserepes, magas tetőgerincei.

Ekkor döbbsentek rá, hogy ez a Hegyi város. Aztán hirtelen egy magas, lőrészekkel ellátott falra figyeltek fel, amely hat-hét mérföld hosszan kígyózott. Nyilvánvalóan a városfal lehetett. Azon belül megszámlálhatatlan torony-, csarnok-, üzletszerű építmény öltött egyre élesebb körvonalat. Váratlanul hatalmas szélvihar

kerekedett, és sűrű porfelhő burkolta homályba a várost. Mikor a szél elcsendesedett, az ég pedig kitisztult, csak egyetlen magas torony állt a város helyén, melynek teteje a fellegetek karcolta. Öt emeletének ablakai

mind nyitva tátongtak, s a túloldalról rajtuk átvilágító fényes ég olyanná tette azokat, mintha egy sorba rendeződött öt fényes pontocska lenne. Az emeletek egyre csak szaporodtak, s így a fény egyre halványabb és halványabb lett.

Mire a torony nyolc emeletessé nőtt, az emeletek már csak olyanoknak látszottak, akár egy-egy csillag. Még tovább magasodott a torony, s a teteje már a homályba veszett. Ekkor már megszámlálhatatlan sok emelete volt. Sürgő-forgó emberek jöttek-mentek a toronyban. Voltak, akik a korlátnak dőlve

támaszkodtak, voltak olyanok is, akik csak álldogáltak, de nem lehetett köztük két egyformát találni. Nemsokára zsuorodni kezdett az épület, s már a csúcsát is látni lehetett. Aztán akkora lett, mint egy közönséges torony,

majd még tovább zsuorodott lakóháznyira, ökölnyire, babszemnyire és legvégül eltűnt.

Hallottam arról is, hogy a korán útonlávók láttak a hegyen mindenféle lakhelyet, üzletet, amelyek semmiben sem különböztek a mi világunkbeli dolgoktól. Ezért nevezik még úgy is ezt tüneményt, hogy a "Kísértetváros".

AZ IFJÚ LI ÉS A SZERZETES

A Sangho-beli ifjú Li kedvelte a Tao tanítását. Falujuktól jó egy mérföldnyire állt egy remetekunyhó. Ide épített magának egy amolyan "szellemi-lak"-ot. Három helyiség volt benne. Itt aztán keresztbe vetett lábbal üldögélve elmélkedett. Ha vándor érkezett, akár fekete köpenyes buddhista, akár sárga süveges Taó-követő, megvendégelte valamennyit. Így hát mindig szívesen keresték fel és éjszakáztak nála. Li beszélgetett velük és önzetlenül ellátta őket mindennel.

Egy nap erősen havazott, a dermesztő hidegben egy öreg szerzetes toppant be tarisznyájával és bebocsájtást kért éjszakára. Beszéde elbűvölte Lít. Reggel készülődött volna tovább, de Li olyan kitartóan marasztalta, hogy egy pár napig még maradt.

Történt, hogy Línek valami dolga végett el kellett menni hazulról. A szerzetes lelkére kötötte, hogy hamar térjen vissza. Li arra gondolt, hogy talán el akar búcsúzni tőle. Csak kakaskorékolás idején tért vissza. Bezörgetett a kapun, de nem jött válasz. Átkapaszkodott a falon és egy gyertya hunyorgó fényét látta az ablakban. Kíváncsi lett, hogy mi történhet odabent, hát lopva bekukkantott. A szobában a szerzetes éppen pakolta össze holmiját. A gyertyatartó állványhoz pedig egy girhes számár volt kikötve. Li alaposan szemügyre vette, de az egyáltalán nem úgy festett, mint egy igazi számár, inkább hasonlított azokra az áldozati kellékekre, amiket temetéskor használnak. Fülét, farkát időnként megrántotta, még a szuszogását is hallani lehetett. A szerzetes - befejezve a csomagolást - kitérte a kaput és szamarát vezetve elindult, Li meg titkon a nyomukban maradt. Egy széles tóhoz érkeztek. A szerzetes kikötötte a szamarat egy tóparti fához, ő maga meztelenre vetkőzött, besétált a vízbe és lemosakodott. A fürdést befejezve felöltözött, majd szamarát is bevezette a vízbe és azt is lemosta. Felmálházta, a hátára pattant és sebes vágtaiba kezdett. Li utána kiáltott, a szerzetes pedig kezeit összekulcsolta, így fejezte ki háláját. De már olyan messze járt, hogy hangja nem jutott el Líhez. Ezt a történetet Li egyik barátja mesélte el, aki maga is járt a házában. Ott egy tábla volt kiakasztva, a következő felirattal: "Halálváró-lak".

MUTATVÁNY ÉS SZEMFÉNYVESZTÉS

Volt egyszer egy ember, aki a mutatványához egy csöbröt használt. A csöbörnek nem volt alja s üres belsejébe egy pintes edényt lehetett állítani. Vagyis teljesen úgy festett, mint egy közöséges mutatványos. Két gyékényt terített a földre, majd a pintes edényt a csöbörbe helyezte. Az egészet megforgatta s mikor kivette, az már rizzsel volt teli. Kiöntötte a gyékényre és újból elvégezte a mutatványt. Egy pillanat alatt megtelt mind a két gyékény. Ezután sorban visszaöntötte a rizst s a csöbröt a pinttel úgy kapta a magasba, mintha csak üres volna. Csodálkozott is a sokadalom.

* * *

Li C sien-tien a jencseni cseréppiacon kószált, egy hatalmas korsót akart megvenni. Alkudozott a fazekassal, de nem tudtak megegyezni, így hát hazament.

Azon az éjszakán a még az égetőkemencében maradt, több mint hatvan korsó szőrén-szálán eltűnt. A fazekas megdöbben s rögtön Líre gyanakodott. Felkereste és kérdezgetni kezdte, de ő nem akart tudni semmiről. A fazekas kitartóan faggatta tovább, ekkor Li így szólt:

- Kiszedtem helyetted a korsókat, egy sem sérült meg. Ott vannak a Vezércsillag torony lábánál, vagy nem? A fazekas felkerekedett, hogy meggyőződjön róla, s a korsók valóban egytől-egyig mind ott voltak. A torony Jencsentől délre, a hegy lábánál állt, a piactól vagy három mérföldnyire. A fazekas a szállításhoz embereket fogadott fel, de így is csak három nap alatt végeztek.

A TEMPLOM DÉMONA

Vang Csi-hou hivatalnok nagybátyja házában időzött. Egyik nap egy asszony lépett be szobájába. Sötét, kövér képű rútság volt. Mosolyogva közeledett és az ágyára telepedett. Incelkedni kezdett, de Vang ellenállt, otthagya hát a férfit.

Ezután valahányszor az ágyában feküdt, az asszony mindig eljött hozzá, de Vang nem csábult el. Az asszony feldühödött és pofon csapta Vangot, de az nem fájt annyira, mint amekkorát csattant. Ezután övét a

keresztgerendára erősítette és Vangot is odarángatta, hogy felkösse. Vang önkéntelen a gerenda alá állt, és úgy tartotta nyakát, mintha fel lenne akasztva. Az emberek csak azt látták, hogy Vang egyenesen függ a levegőben, lába nem érinti a padlót és nem bír meghalni.

Ekkortól kezdve Vangot betegség szállta meg, s egyszer így kiállt fel:

- Együtt fogunk a folyóba ugrani!

A folyóra meredt és vadul nekiiramodott. Csak úgy tudták megállítani, hogy erővel rángatták vissza. Így ment ez vagy százszor, már szinte minden nap. Sem varázslat, sem orvosság nem segített a baján.

Egyik nap Vang arra lett figyelmes, hogy egy katona kinyitja a zárat és belép a szobába, majd dühösen az asszonyra förmed:

- Hogy merészelsz háborgatni egy ilyen tisztességes, jóra való embert?!

Azzal egy kötelet vetett az asszony nyakába s az ablak rácsai közt távozott vele. Alig hogy kiértek, az asszony elvesztette emberi alakját. Szeme villámokat szórt, vérvörös szája rizsescsésze nagyságúra nyílt. Vangnak eszébe ötlött, hogy ez a Városisten templomát őrző négy cserépdémon közül az egyik. Ezután betegsége is elmúlt.

A SÓLYOM- ÉS A TIGRISISTEN

A tartományi székhelyen, a Keleti-hegy templomának déli falánál, a nagy kapu két oldalán állnak azok a jó ölnyi magas istenszobrok, melyeket mindenki csak a "Sólyom- és Tigrisisten" néven ismer. Félelmetes, kegyetlen ábrázatuk van.

A templom taoista szerzetese minden reggel a kakaskukorékolással ébred, füstölőt gyújt és imádkozik. Egyszer egy tolvaj jó előre elrejtőzött a tornácon s mikor a szerzetes felkelt, beosont a hálókamrába. A szobában nem volt semmi értékes holmi csak a gyékényszőnyeg alatt talált háromszáz rézpénzt. A pénzt ruhájába rejtette, becsukta az ajtót és ellillant. Felkapaszkodott az Ezer Buddha hegyre és dél felé vette útját. Éppen leereszkedett a hegyről, mikor arra lett figyelmes, hogy egy óriási ember közeleg a hegy felől, bal vállán egy sólyommal. Mikor az úton összetalálkoztak, a tolvaj közelebb ment, hogy szemügyre vegye. Bronzszínű ábrázatával különös módon hasonlított a szoborra, melyet a templom kapujában gyakorta látott. Rémülten, a félelemtől remegve lábaihoz borult.

- Hová mész a lopott pénzzel? - kérdezte tőle az istenség.

Ekkor a tolvaj még jobban megrémült s homlokával a földet verte. Az istenség pedig megragadta és visszavitte a tolvajt a templomba. Ott aztán kiborította vele a lopott pénzt, letérdeltette és úgy őrizte. A szerzetes mikor befejezte az oktatást és megpillantotta őket, nagyon meghökkent. A tolvaj sorra bevallott mindent, a szerzetes meg elrakta pénzét, majd szabadon engedte.

A HOLLÓVÁ VÁLT JÜ ZSUNG

Jü Zsung Hunan tartományban élt, de akitől a történetet hallottam már nem emlékezett rá, hogy pontosan merre felé.

Ennek a Jü Zsungnak roppant szegény volt a családja. Történt egyszer, hogy sikertelen vizsgájáról útban hazafelé minden pénze elfogyott. Koldulni szégyelt volna, így hát korgó gyomorral betért Vu Vangnak* a templomába. Az isten szobra előtt előadta bűjait, és leborulva fohászzkodott hozzá. Imája után ledőlt megpihenni az előcsarnokba, ám abban a pillanatban egy ember toppant be, aki térdre vágta magát Vu Vang szobra előtt és így szólt hozzá:

- Felső, feketeruhásaid közt eggyel kevesebb van. Nem lehetne, hogy ővéle egészítsd ki sereged?

- Dehogynem - mondta az isten és átnyújtott neki egy öltözék fekete ruhát. A jövevény belebújtatta Jü Zsungot a ruhába, s lám, máris hollóvá változott. Széttérjesztette szárnyait, s kirepült a templomból. Mihelyt megpillantotta holló társait, közük csapódott. Együtt aztán egy hajó árbócára telepedtek, és elkapdosták azokat a húsdarabkákat, amiket a hajó utasai dobáltak fel nekik. Jü Zsung a többieket utánozva egykettőre megtönte hasát, és egy fa tetejére telepedett ejtőzni.

Két-három nap múlva Vu Vang megsajnálta a társtalan Jü Zsungot, és a csinos kis hollóleányt Csu Csinget, azaz Zöldbambuszt adta mellé párjául. Zöldbambusszal nagy szerelemben, boldogan éltek. A leány mindig vigyázott rá, mikor Jü Zsung ételmezt szerzett. Ám hiába intette párját állandóan óvatosságra, Jü Zsung nem hallgatott rá. Így aztán egy nap egy katona eltalálta őt golyóbisijával. Szerencséjére Zöldbambusz ott volt vele, s így kimenekíthette párját a katona kezei közül. A hollócsapat anyira feldühödött, hogy szárnyaikkal hullámokat

támasztottak és elsüllyesztették a katonát a csónakjával együtt. Zöldbambusz hiába táplálta párját, Jü Zsung sebei oly súlyosak voltak, hogy estére meghalt.

Hirtelen, mintha álomból riadt volna, megint ott találta magát a templomban fekvé. Akik arra jártak csak azt látták, hogy egy halott fekszik bent, de senki sem tudta, hogy ki lehet ő. Mikor megérintették, érezték, hogy még nem hűlt ki egészen, így aztán vártak még egy darabig. Mikor pedig Jü Zsung váratlanul feléledt, alaposan kikérdezték, ki ő, mi ő, majd pénzt adtak össze és hazaküldték.

Három évvel később megint arra tévedt, és betért a templomba, hogy hódoljon Vu Vang előtt. A templom bejáratánál húsáldozatot mutatott be, s hívta a hollókat, hogy szálljanak le és fogyasszák el az áldozatul szánt húst. Majd így szólt hozzájuk:

- Ha köztetek lenne Zöldbambusz, maradjon itt!

De miután a hollók befejezték az evést, mind tovarepültek. Jü Zsung ekkor megint visszatért a templomba és Vu Vangnak birkát áldozva párjáért könyörgött. Az éjszakát bárkájában töltötte. Épp a gyertyafényben üldögélt, mikor az asztala előtt hirtelen mintha egy madár suhant, és szállt volna le. Mikor odament, hogy utánajárjon, hát egy húsz év forma csodálatos leányt talált ott.

- Semmi bántódásod nem esett, amióta elváltunk? - kérdezte tőle a leány.

Jü rémülten kérdezgette, hogy ki ő, mire a leány így felelt:

- Hát már is emlékszel Zöldbambuszra?

Jü Zsung immár boldogan faggatni kezdte kedvesét, hogy mi járatban van.

- Én most már a Han-folyó tündére vagyok. Hollótársaimtól tudom, hogy mennyire vágyódsz utánam. Eljöttem hát, hogy újra láthassalak.

Jü Zsung még boldogabb lett, és úgy örültek egymásnak, mint a hosszú ideje elvált férj és feleség, akik ismét együtt lehetnek. Később kiderült, hogy Jü Zsung délre akar menni, ám a leány nyugatra hívta. Sehogyan sem tudták eldönteni, hogy mi legyen. Másnap hajnalban, mikor Jü Zsung még csak ébredezett, a leány már fenn volt. Jü kinyitotta a szemeit s egy előkelő teremben találta magát, melyet két hatalmas gyertya világított be. Látván, hogy nem saját bárkájában van, rémülten pattant fel és azt kérdezte:

- Hol vagyok?

- Hanjangban - felelte a leány. - Az én otthonom a te otthonod is, mi keresnivalód lenne hát délen?

Mikor megpirkadt, szolgálólányok serege lépett be, és bort helyeztek az ágy végében álló alacsony asztalkára. Miközben együtt kortyolgatták a bort, Jü Zsung azt kérdezte:

- Hol vannak az én szolgálóm?

- A hajódon maradtak - válaszolta Zöldbambusz.

Jü ekkor azon kezdett aggódalmaskodni, hogy a hajós nem fog rá ilyen sokat várni.

- Semmi baj! - nyugtatta leány. - Magam is a gondodat tudom viselni.

Ezek után átbeszélgették a nappalt és az éjszakát, oly boldogok voltak, hogy megfeledkeztek Jü Zsung hazatéréséről.

Mikor a hajó gazdája felébredt, döbbenet állapította meg, hogy a Han-folyón horgonyzik. Faggatni kezdte Jü Zsung szolgálóit, de azok sem tudtak semmit, hogy mi történt és hová tűnt gazdájuk. A hajós meg úgy gondolta, hogy már amúgy is oda az üzlet, jobb lesz hát továbbállni. Ám sehogyan sem bírta felhúzni a horgonyt, így hát kénytelen-kelletlen maradnia kellett.

Két hónap telhetett el, mikor Jü Zsungnak eszébe jutott a hazatérés.

- Ha itt maradok, elszakadom családomtól. De ha már amúgy is férjnek, feleségnek tekintjük egymást, úgy lenne illendő, ha velem jönnél és meglátogatnád családomat.

- Szó sem lehet róla - tiltakozott Zöldbambusz. - Nem tudnék veled menni, mert hát neked már van otthon egy feleséged. Mi lenne ott velem? Az lesz a legjobb, ha én itt maradok, neked pedig itt lesz a második családod.

Jü Zsung azonban azon kezdett aggódni, hogy a nagy távolság miatt nem tud majd elég gyakran eljönni.

Zöldbambusz ekkor egy fekete ruhát vett elő, és e szavakkal nyújtotta át Jünek:

- Itt a régi öltözéked. Bármikor, ha rám gondolsz, vedd fel, és elhoz majd hozzám!

Ezek után nagy búcsúlakomát ültek. Jü Zsungnak igencsak a fejébe szállt a bor, így hát lefeküdt aludni. Mikor felébredt, megint a bárkáján találta magát. Körbenézett, de már nem a Han-folyón, hanem a Tungting-tavon volt, ahol eredetileg horgonyzott. A bárka gazdája és a szolgálói döbbenet tudakolták, hol, merre járt, de Jü maga is oly annyira meg volt zavarodva, hogy képtelen volt elmondani. A párnája mellett egy batyut talált. Kibontotta és benne a Zöldbambusztól kapott ruha, harisnya és lábbeli volt. A fekete öltözéken kívül talált még egy hímzett övet is, amely arannyal volt gazdagon díszítve. Elindult délre. A hajóút végén bőkezűen megjutalmazta a bárka gazdáját, és gyalog folytatta útját hazafelé.

Már néhány hónapja, hogy odahaza volt, de gondolatai egyre többször Zöldbambuszhoz szálltak. Elővette hát titokban a fekete öltözéket és magára öltötte. Két oldalán egyszeriben szárnyak nőttek, melyeket meglebbentve a magasba kapott. Alig telt bele pár óra, máris elérte a Han-folyót. A magasba kerengve

kisvártatva egy aprócska, magányos szigetet pillantott meg. Zöldbambusz szolgálólányai már a távolból észrevették, és így kiáltottak:

- Az uraság megérkezett!

Erre Zöldbambusz is előjött, és utasítása szerint a szolgálók elkezdtek megszabadítani Jü Zsungot az öltözékétől. Majd miután testéről a toll lekopaszult, a leány kézen fogva őt, bekísérte a házba.

- Boldog pillanatra érkezted! - mondta Zöldbambusz. - Nemsokára világra jön a kicsink.

- Na és a méhedből vagy tojásból fog születni? - tréfálkozott Jü Zsung.

Néhány nap elteltével csodák csodájára Zöldbambusz egy hatalmas tojásszerű dolgot szült. Mikor az a valami felrepedt, egy fiúcska bújt elő belőle, Jü Zsung nagy boldogságára. A Han-csan nevet adták neki, ami azt jelenti, hogy a "Han-folyó szülötte". Három napra rá a folyó valamennyi tündére gazdag ajándékokkal érkezett hozzájuk, hogy gratuláljanak fiacskájukhoz. Káprázatosan szép leány volt mind, a legöregebbek sem lehettek harminc évesnél idősebbek. Beléptek a hálószobába, hüvelykujjukkal megnyomták a kicsi orrát, és azt mondták neki:

- Legyen hosszú életed!

- Hát ők meg kik voltak? - kérdezte Jü Zsung miután távoztak a látogatók.

- Ők mind a társaim, szintén tündérlányok - felelte Zöldbambusz.

Néhány hónappal később Zöldbambusz hazaküldte férjét. Egy bárkába ültette, amely vitorla és evező nélkül magától siklott a folyón. A hajóútja végén, a parton már egy ember várta lóval, s egészen hazáig kísérte őt. Így utaztatott ettől fogva ide-oda a két otthona közt. Néhány esztendő múlva Han-csan egyre bájosabb fiúcska lett. Jü Zsung mindennél jobban szerette.

Jü első felesége gyermektelen volt, s egyre csak azért sóvárgott, hogy láthassa a kis Han-csant. Jü Zsung továbbította kérését Zöldbambusznak, aki összekészíttette fiuk holmiját és elengedte férjével a másik asszonyhoz. Megegyeztek, hogy három hónap múlva visszatérnek. Jü Zsung első felesége azonban olyannyira megszerette a fiúcskát, mintha a sajátja lett volna, és már tíz hónap is elmúlt, de nem tudta elengedni magától. Egyszer aztán egyik napról a másikra Han-csan megbetegedett és meghalt. Jü felesége keserves fájdalomában majd utána halt. Jü Zsung elhívatta Zöldbambuszt és közölte vele a fájdalmas hírt. Az asszony belépett a szobába, és lám Han-csan békésen szunyókált az ágyában. Jü Zsung nagy boldogan faggatni kedte Zöldbambuszt a történetekről, és ő így válaszolt neki:

- Túl sokáig halasztottad az időpontot, amiben megállapodtunk, s én már oly nagyon epekedtem gyermekem után, hogy magamhoz szólítottam.

Jü Zsung elmondta neki, hogy első felesége annyira megszerette Han-csant, s kérlelte hadd maradjon még ott egy kicsit.

- Ha majd ismét gyermekem születik, Han-csan újra eljöhet hozzá - ígérte meg neki Zöldbambusz.

Néhány esztendő múlva Zöldbambusz ikreket szült, egy kisfiút és egy kislányt. A fiúcskát Han-sengnek, a kislányt pedig Jü-pejnek nevezték el. Han-csan ekkor apjával visszatért az első feleséghez. Ezután még háromszor-négyszer utazgattak ide-oda. Már annyira kényelmetlennek találták az örökös utazást, hogy végleg Hanjangba költöztek.

Han-csan még csak tizenkét éves volt, mikor sikerrel letette az első hivatalnoki vizsgát. Zöldbambusz úgy gondolta, hogy az emberek közt nem akadna méltó pár fia számára, így aztán maga indult, hogy keressen egyet. Egy Cse-niang nevű tündérlányt hozott feleségül Han-csannak.

Később aztán, mikor meghalt Jü elsőfelesége, mind a három gyermek anyjuknak kijáró tisztelettel gyászolta meg. A temetés után Han-csan Hunanban maradt, ám a másik két gyermek apjukkal visszatért Hanjangba, és örökre ottmaradtak.

AZ APRÓ KONTY

Egy csangساني ember éppen lakásában tétlenkedett, mikor egy alacsony termetű látogató toppant be hozzá. Mivel jó sokáig beszélgettek és mégsem tudott meg semmit az életéről, erős gyanúja támadt.

- Még három nap és szomszédok leszünk - közölte a vendég.

Négy-öt nap telhetett el, mikor újból felbukkant a kis ember.

- Na, mostmár szomszédok lettünk, kora este költöztem ide - mondta.

Kérdezgette, mégis hol lakik, de nem kapott pontos választ. Csupán annyit ért el, hogy az apró ember ujjával észak felé bökött. Ekkortól kezdve nap mint nap eljött hozzá, s mindenféle holmit ajándékozott neki. Volt úgy, hogy fukarkodott és nem adta oda, amit hozott, de akkor is úgy tett, mintha ott felejtette volna. Az emberek azt gyanították, hogy rókadémon.

A falu északi végében volt egy ódon sír, megközelíthetetlen, veszélyekkel teli. Gondolták, hogy csakis itt lakhat

az emberke. Harci bárdokkal felszerelve mentek a sírhoz, s lesben hallgatóztak, de sokáig nem történt semmi szokatlan. Éjjel az első őrségváltás felé járhatott, mikor úgy hallották, mintha a sírgödörben ezrével pusmogának az emberek. Csendben, mozdulatlan várakoztak jó darabig, aztán egyszer csak alig egy lábnyi magas emberkék bújtak elő sorban. Se szeri se számuk, annyian voltak. Az emberek nagy kiáltozással rájuk vetették magukat, és oly szaporán csépeltek őket, hogy fegyvereik majd tüzet fogtak. Az apróságok egy szempillantás alatt szétszaladtak a szélrózsa minden irányába. Csak egyetlen apró, diónyi konty maradt hátra, rajta egy arannyal áttört fátyol. Megszagolták, de az hihetetlen bűzt árasztott.

A HATALMAS PATKÁNY

A Van-li korszak idején* élt egy patkány a palotában. Akkora volt, akár egy macska és szörnyű károkat okozott. Mindenfelé kihírdették, hogy kerítsenek egy olyan macskát, amely végezni tud vele. A patkány azonban mindet felfalta.

Egyszer egy különös országból hoztak egy kiváló, hófehér szőrű oroszlán-macskát. Beeresztették a patkány uralta terembe, rázárták az ajtót és lesték, hogy mi történik. A macska jó ideig csak kuporgott, míg végül a patkány előmerészkedett a lyukából. Mihelyt megpillantotta a macskát, dühödten nekirontott, ám az kitért előle és az asztalra szökkent. A patkány meg utána, de a macska ekkor leugrott. Ezt csinálták nem kevesebb, mint százszor.

Mindenki gyávának tartotta a macskát, amiért nem képes szembeszállni a patkánnyal. A patkány egyre erőtlenebbül ugrott, lassanként teljesen kimerült és úgy lihegett, mint aki már nem sokáig bírja szuflával. A földre kuporodott, hogy pihenjen egy keveset. A macska nyomban rávetette magát, karmait nyakába vágta, torkát harapta. Ide-oda rángatták egymást. Ádázul küzdöttek, hangos nyávogás és vinnyogás közepette. Az emberek feltépték az ajtót, gyorsan körbepillantottak. A patkány már szétroncsolt koponyával feküdt. Ekkor értették meg, hogy a macska nem gyávaságból tért ki a harc elől, hanem kivárta, míg ellenfele ellustul. Mikor a patkány támadott, ő visszahúzódott, de mikor az hátrált, akkor rontott neki. Ezt a taktikát használta.

Hej, be sok derék kardforgató mit sem különbözik ettől a patkánytól!

A SKORPIÓKERESKEDŐ

Délen egy kereskedő, aki skorpiókat szállított, évente felkereste Lincsút, ahol rengeteg skorpiót vásárolt össze. A földművesek fafogóikkal felszerelve a hegyekbe vonultak, átkutatták a lyukakat, elmozdították a köveket, így fogták a skorpiókat.

Egy esztendő múlva a kereskedő ismét visszatért. Éppen a vendégfogadóban időzött, mikor úgy érezte, hogy szíve erősen kalapálni kezd, az ijedségtől meg a haja is majd az égnek áll. Rémulten mondta a fogadósnak:
- Sok életet oltottam már ki és most megjelent előttem a Skorpiódémon, aki meg fog ölni. Könyörgök tüstént bújtsd el!

A fogadós körbepillantott a szobában és egy óriási üstön akadt meg a tekintete. Szólt a kereskedőnek, hogy kuporodjon le, majd beborította az üsttel. Kiszáratva egy ember rontott be a szobába, kese hajú, ádáz rúttság.

- Hol a déli kereskedő? - rivallt rá a fogadósra.

- Már elment - válaszolta neki.

A jövevény hármat szippantott a szoba levegőjéből, majd kiviharzott.

- Na, szerencsére nem történt semmi vész - mondta a fogadós, azzal levette az üstöt a kereskedőről és látja ám, hogy csak egy véres tócsa van a helyén.

AZ ÓRIÁSKÍGYÓ

A Hutien falubeli Hu fivérek rőzsét gyűjtöttek, mélyen bennjártak már egy sejtelmes völgyben. Hirtelen egy óriáskígyó bukkant fel, s az elől haladó idősebb fiút kezdte elnyelni. Öccse első rémületében menekülni akart, de látván, hogy testvére szenved, iszonyú dühvel felkapta a favágó szekercét és lecsapott a kígyó fejére. Bár a kígyó megsebesült, mégsem hagyta abba a falást. A fivérnek már az egész fejét lenyelte, de a válla megakadt. Öccse izgalomban azt sem tudta, mitévő legyen. Megragadta bátyja lábait, s úgy rángatta. Addig-addig ráncigálta, míg végül kiszabadította testvérét. A sebekkel teli óriáskígyó pedig visszavonult. Megvizsgálta sérült testvérét, az orra és a füle teljesen eltorzult, majd hirtelen lélegzete is elállt. Hátára vette, s úgy vitte haza. Az

úton bátyja csak alig több, mint egy tucatszor vett lélegzetet. Fél évig gondosan ápolták, míg végül meggyógyult. Most egész arca, szeme sebhelyes, az orra és a fülei helyén pedig csak lyuk tátong.

CSANG-TING, A RÓKAFELESEG

A Tajsan-beli Si Taj-pu szeretett varázslatokkal foglalatoskodni. Talákozott egyszer egy taoista szerzetessel, aki felfigyelvén eszességére, tanítványául fogadta. Kibontott egy könyvtokot, és két kötetet vett elő. Az egyikre az volt írva "Rókaűzés", a másikkra pedig, hogy "Kísértetűzés". Ez utóbbit e szavak kíséretében adta át Sinek:

- Becsüld meg ezt a könyvet, s lesz ruhád, ételed és szép feleséged!

Si megkérdezte a nevét. A szerzetes közölte, hogy ő a Jüanti templombeli Vang Csi-cseng Kajfengből. Si még egynéhány napot ott töltött nála, és a szerzetes varázsfogásokra taníttatta. Így aztán Si járatos lett az amulettek és varázslatok dolgaiban, kapujában tolongtak a népek, akik ajándékaik fejében segítségéért könyörögtek.

Egyszer egy Veng nevű öregember állított be hozzá, s kérte, hogy Si nézné meg a démon kísértette leányát, aki már-már a végét járja. Si azonban hallván, hogy mily komoly a betegsége, nem fogadta el az ajándékait, hanem azonmód indult is az öreggel. Tíz mérföldet tehettek meg, amikor egy hegyi faluba értek, s ott beléptek az öregember takaros házába. Odabent megpillantotta a fátyolfüggöny mögött fekvő leányt. A szolgálólány felemelte a függönyt. Tizennégy-tizenöt éves lehetett a hosszú betegségtől meggyötört, ágyban fekvő leány. Mikor megérintette, hogy megvizsgálja, a leány hirtelen kinyitotta szemeit s így szólt:

- Á, jó doktor érkezett!

Családja igen megörült ennek, hiszen ahogy mondták, már jó egynéhány napja szavát sem vették. Si kiment a leány szobájából és az apját kérdezte a betegség tüneteiről.

- Fényes nappal egy legény szokott jönni hozzá - kezdte az öreg -, mellé fekszik, meg is fogja, majd egyszeriben köddé válik és eltűnik. Ám nemsokára megint felbukkan. Gyanítom, hogy valami kísértet lehet.

- Ha csakugyan kísértet, azzal könnyen elbánok - mondta Si. - De ha rókadémon, akkor tehetetlen vagyok.

- Dehogyan róka, biztos nem róka az! - bizonygatta az öreg.

Si előkészítette varázsamulejtjét s ott éjszakázott a házban. Éjféltajt egy jól öltözött ifjú jelent meg. Si sejtette, hogy ő lehet az, akit a házigazda is látott. Felkelt és kérdezgetni kezdte.

- Kísértet vagyok - felelte az ifjú. - Veng apó családjában azonban mindenki rókadémon. Azért járok ide, mert igen megkedveltem az öreg Hung-ting nevű leányát. Na de egyébként is, ha kísértet háborgatja a rókadémont, miért lenne az nektek ártalmatokra? Mért hagyta hát ott az embereket, hogy rókákat végy a pártfogásodba? Ennek a leánynak van egy páratlan szépségű nővére, Csang-ting. Magam is tisztelettel adózom szüzi erénye előtt. Azt javaslom neked, hogy csak akkor segíts nekik, ha hozzád adják Csang-tinget. Ha így lesz, akkor megígérem, hogy engem nem látsz többé.

Si beleegyezett, az ifjú pedig eltűnt és nem is bukkant fel többé. A leányka is egykettőre magához tért. Másnap reggel az öreg nagyboldogan újságolta az örömhírt Sinek, aki maga is belépett a leány szobájába, hogy saját szemével meggyőződjön róla. Elégette az előző napi amulettet, és leült megvizsgálni a leánykát. A hímes függöny mögött egy tündérszép leányt pillantott meg. Tudta jól, hogy ez csakis Csang-ting lehet. Befejezván a vizsgálatot vizet kért és behintette vele a betegágy függönyét. Csang-ting a fényes tálat Sinek ajándékozta. Si hamar kiverte fejéből, hogy rókákkal van dolga. Ezután arra hivatkozva, hogy még receptet kell írnia hazatért. Eközben az egyre vadabb kísértet Veng otthonában Csang-ting kivételével már valamennyi fiatal asszonyt és ártatlan szüzet megbecstelenített. Veng apó elküldte egyik szolgáját egy lóval Siért, ám ő betegsége hivatkozván nem ment. Másnap az öreg maga kereste fel. Si botra támaszkodva bicegett ki hozzá, úgy tett, mintha fájna a lába. Az öreg üdvözölte és megkérdezte, mi történt vele.

- Ez az aglegények nyavalyája - felelte Si. - Valamelyik éjjel cselédlányom megbotlott s leforrázott, mindkét lábam felhólyagosodott.

- Mért nem házasodsz meg? - kérdezte az öreg.

- Megtenném én, ha olyan jó családból való leányt találnék, mint a tiéd, öregapám.

Az öreg egy szót sem szólva távozott.

- Ha jobban leszek elmegyek hozzád! - kiáltott utána Si. - Ne aggódj, biztos menni fogok.

Pár nap múlva az öreg ismét elment, de Si még mindig sántikálva fogadta. Az öregember újból és újból hosszasan érdeklődött egészsége felől, majd végül azt mondta:

- Meghánytam vetettem a dolgot az asszonnyal. Ha elűzöd azt a kísértetet és családomban újra nyugalom lesz, tizenhét esztendősd leányom, Csang-ting kezét boldogan neked adjuk.

Si örömeben a földig hajolt előtte, s így szólt:

- Ha ily nagy jóindulattal viseltetsz velem, mindent megteszek, hogy legyűrjem betegségem. Nyomban lóra pattant s elment Venggel. Si mikor belépett a kísértet járta házba, attól tartott, hogy még meggondolják magukat a háziak, íghát hívatta az öreg Veng feleségét. Az öregasszony előbújt, és így szólt: - Uram, mért kételkedsz a szavunkban? - Ígéretük zálogául Csang-ting arany hajtűjét neki ajándékozta, melyet Si mélyen meghajolva köszönt meg. Ezután az egész háznépet behívatta, s ördögűző varázsformulát mormolt. Egyedül Csang-tinget nem látta sehol. Írt egy varázsígét, és meghagyta a családnak, hogy feltétlen adják oda a leánynak. Egész éjjel csend honolt a házban, híre, hamva se volt a kísértetnek. Csak Hung-ting sóhajtozott nagyokat a betegágyában, de miután Si behintette szentelt vízzel, menten elszállt róla a nyavalya. Si indulni készült, de az öreg ott marasztalta, és este fenséges lakomát adott a tiszteletére. Éjfélkor Si épp lefekvéshez készülődött, mikor türelmetlenül kopogtattak az ajtaján. Felkelt, hogy megnézze ki az, s lám Csang-ting surrant be szobájába.

- A családom meg akar ölni! - lihegte a leány. - Gyorsan menekülj el innét! - Majd sarkon fordult s eltűnt. Si sápadtan reszketett félelmében. Átugrott a falon s futott ahogy a lába bírta. A távolban valami tűz fényét pillantotta meg, gyorsan odarohant. Helybéliek voltak, akik épp vadásztak. Nagyon megörült nekik, s hozzájuk csapódva tért haza. Szívében harag tombolt, ám nem tudta, miként állhatna bosszút. Arra gondolt, hogy elmegey Kajfengbe mesteréhez, de nem hagyhatta otthon édesapját, aki már régóta betegeskedett. Éjjel-nappal törte a fejét, de semmi okos nem jutott eszébe, amivel előbbre jutott volna. Egy nap aztán két gyaloghintó állt meg az ajtajánál. Veng felesége és Csang-ting érkezett hozzá.

- Mért nem jöttél el hozzánk, azóta, hogy akkor éjszaka oly sietve távoztál? - kérdezte az öregasszony. Si mihelyst Csang-tingre pillantott, minden gyűlölete és dühe egyszeriben tovaszállt, s felháborodásának sem adott hangot. Így aztán az öregasszony utasítása szerint az ifjú pár leborult egymással szemben megpecsételve ezzel házasságukat. Si menyegzői lakomát is kívánt volna tartani, de az öregasszony ekként hátrította el: - Nincs időm, hogy veletek mulassak. Ha az a tökkelütött vén uram bármi ostobaságra is készült ellened, remélem legalább Csang-ting kedvéért hajlandó vagy elfeledni! Sok boldogságot kívánok nektek, gyermekeim! - Majd visszazállt a hintóba s távozott.

Az történt ugyanis, hogy az öregasszonynak nem volt tudomása Si meggyilkolásának tervéről. S mikor megtudta, hogy férje gonoszsága űzte el Sit, nem nyugodhatott, éjjel-nappal pörölt vele emiatt. Csang-ting könnyeit nyelve enni sem akart. Az öregasszony pedig megmakacsolta magát, s Veng akaratának ellenére elvitte a leányát az ifjú ördögűzőhöz. Végül az egész történetet Si az ifjú feleségétől tudta meg.

Két-három hónap múltán az öreg Veng üzent a lányának, hogy menjen haza látogatóba. Si attól tartott, hogy az öreg majd nem engedi vissza hozzá, megtiltotta Csang-tingnek, hogy elmenjen szülei házába. Ekkortól kezdve Csang-ting gyakran sirdogált. Egy esztendő múlva egy fiúcskát szült, akinek a Huaj-er nevet adták. Szoptatós dajkát hoztak mellé, ám a kicsi anyyira sírt, hogy éjjelente az anyjával aludt.

Egy nap Veng gyaloghintót küldött hozzájuk, azzal az üzenettel, hogy felesége epekedve várja, hogy láthassa leányát. Csang-ting olyannyira aggódott anyjáért, hogy Si sehogyan sem tudta lebeszélni az utazásról. A gyermeket is magával akarta vinni, de azt már Si nem engedte. Mikor elbúcsúztak, Csang-ting megígérte, hogy egy hónap múlva hazatér. Már egy fél éve oda volt, de egyetlen sor üzenet sem érkezett tőle. Si embereket küldött, hogy tudják meg, mi történt. Azt találták, hogy a ház már régóta üresen áll.

Két év elmúltával Si már minden reményét feladta. A kislány minden éjjel anyyira sírt anyja után, hogy Si szíve majd belehasadt. Mikor idős apja meghalt, anyyira beteg lett, hogy még a részvétlátogatásra érkezett ismerősöket, barátokat sem tudta fogadni. Épp alétan feküdt az ágyában, mikor asszonyisírásra riadt fel. Felpillantott s a gyászruhába öltözött Csang-ting lépett be szobájába. Si keserű fájdalommal egyszeriben eltűnt. A szolgálók hangosan sivalkodtak örömben. Mikor Csang-tingnek felszáradtak könnyei, megérintette jó urát, aki lassacskán újra magához tért. Azt hitte, hogy meghalt, s kérdezte a körötte állóktól, hogy már az alvilágban vannak-e?

- Nem dehogy - nyugtatta meg a felesége. - Szüleim szófogadó lánya vagyok, nem szegülhettem szembe apám akaratával. Három évi távolmaradásommal fájdalmat okoztam neked. Most, hogy keletről visszaköltöztünk, hallottam, hogy apád elhunyt. Apám akaratának engedelmeskedtem, mikor tőled elszakadtam, de nem tudtam szótfogadni most, hogy elhunyt apósom előtt kell részvétellel adóznom. Anyám tudja, hogy itt vagyok, de apám nem. - Mikor befejezte, gyermekét magához ölelve, könnyeivel küszködve azt mondta: - Azért mert apámnak engedelmeskedtem, gyermekem elvesztette anyját.

A gyermek is sírásban tört ki, az egész szoba könnyeiktől ázott. Majd Csang-ting felállt, és nekilátott, hogy előkészítse családi kötelezettségeit. Apósa koporsója előtt étel-, italáldozatot mutatott be. Si megvigasztalódott ugyan, de a hosszú betegeskedés anyyira legyengítette, hogy nem bírta kikelni az ágyból. Csang-tingnek kellett fogadni sógorát is, aki részvétlátogatásra érkezett. A szertartások befejezték Si végre egy botra támaszkodva talpra állt, és ott tudott lenni a temetésen. A temetés után Csang-ting közölte, hogy ideje hazatérnie, mert különben apja megszidja. Végül aztán férje könnyörgése, s gyermeke könnyei mégis maradásra bírták.

Kevéssel később jött a hír, hogy anyja megbetegedett.

- Én eljöttem hozzád apád miatt - mondta Csang-ting -, ugye te is hazaengedsz az anyám kedvéért?

Si beleegyezett, Csang-ting pedig rábízta gyermekét a dajkára, majd könnyeit hullatva elindult. Eltelt néhány év, Si és fia is elfelejtették már őt. Egy szép nap aztán nyílik az ajtó, és Csang-ting libbent be rajta. Si döbbenetesen kérdezgette, hogy-hogy visszatért. A leány az ágyra ülve szuszogva mondta:

- Szobámból csak alig egy fél mérföldnyire láthattam el, de most egy nap és egy éjszaka alatt ezer mérföldet tettem meg. Nagyon ki vagyok merülve.

Tovább is faggatta volna feleségét, ám nem tudta szóra bírni. Végül Si addig-addig erősködött, mígnem az asszony sírva belefogott:

- Nem szívesen beszélnék most, de a kedvéért nem bánom, elmondom. Néhány éve történt, hogy elköltöztünk Sanhsziba, egy bizonyos Csao úr házába. Házigazdánk a legnagyobb körültekintéssel látott vendégül bennünket. Húgocskám Hung-ting feleségül ment a fiához, aki később korhelységével boldogtalanná tette őt. Mikor egyszer eljött, és beszámolt erről apámnak, ő ott marasztalta és egy félévig vissza sem engedte a férjéhez. Az ifjú Csao annyira feldühödött, hogy valahonnét egy gonosz varázslót kerített, aki rabul ejtette apám lelkét, őt magát pedig bilincsbe verve elhurcolta. Rémült családom immár szerteszét szóródott széles e világban.

Si nem állhatta meg, hogy el ne mosolyodjon, mire a felesége dühösen csattant fel:

- Még ha gonosz is volt veled, akkor is csak az apám! Jó néhány évig együtt éltünk, de szerelmünket sohasem árnyékolta be veszekedés. Most, hogy családom tönkrement és szétszóródott a szélrózsa minden irányába, ha apámat nem is sajnálok, legalább velem lehetnél kíméletes. Csak mosolyogsz bánatomon, nincs hozzám egyetlen vigasztaló szavad sem. Ó, mily könyörtelen vagy! - Azzal sarkon fordult s elment. Si utána sietett, hogy bocsánatot kérjen, de sehol sem találta őt. Már nagyon megbánta, amit tett, és attól félt, hogy örökre elveszítette feleségét.

Két-három nap múlva anyósa és Csang-ting állított be hozzá. Si boldogan fogadta őket. Anya és lánya a földre borult előtte, Si pedig zavartan kérdezte, mi járatban vannak. Mindketten sírva fakadtak, és Csang-ting így szólt:

- Legutóbb dühösen távoztam, de most megalázkodva esdeklem segítségédért. Ó, mily szegény!

- Apósom ugyan nem emberi lény - mondta Si -, de anyósom kedvességét, és a te szerelmedet soha nem feledhetem. Az, hogy felderültem, hallván a benneteket ért sorscsapásról, csupán gyarló emberi természetem miatt történt. Miért nem tudtál hát egy csöppnyi türelemmel viseltetni?

- Útközben anyámmal találkoztam - mondta Csang-ting -, s ő mondta, hogy csakis a te mestered szabadíthatja ki apámat.

- Ha így van, akkor könnyű dolgunk lesz. - nyugtatta meg Si. - Ha apád nem térne vissza, te búsúlsz majd utána, ám ha visszatér, félő, hogy férjed és fiad lesz keserű bánkódásra kárthatatva.

Ám felesége megesküdtött, hogy mostantól örökre vele marad. Si rögvest összepakolt, s útnak indult Kajfengbe. A diplomát is megtalálta, és szerencséjére mestere is épp akkor érkezett vissza, s megkérdezte tanítványától, hogy miért jött. Si megpillantott a konyhában egy vén rókát, amelynek a két mellső lába gúzsba volt kötve.

- Ezért a fogatlan szörnyért jöttem! - bökött rá nevetve Si.

Ám a taoista nem akarta odaadni a rókát, mondván, hogy fene egy ravasz jószág az. Ám Si addig-addig rimázkodott érte, míg végül a mester ráállt. Si elmesélte az öreg Veng dolgait, mire a vén róka szégyenkezve a kemence sarkához somfordált.

- Még nem teljesen vetkezte le alattomoságát! - nevetett a taoista.

Si felállt és elvezette a rókát. Odakint, mikor késével elvágta a köteleit, a róka fájdalomában fogait csikorgatta. Si megrángatta jól a lábait, s közben ekként gúnyolódott:

- Mi az öreg, kínlódsz?

Annak meg szemei dühödten szikráztak, s mikor szabadon tudhatta magát, megrázta farkát és elillant. Így aztán Si is hazaindult. Az öreg három teljes nappal hamarabb érkezett haza, mint Si. A felesége meghagyta leányának, hogy maradjon és várja meg urát. Mikor aztán ő is hazaért, Csang-ting a lába elé borulva köszönte meg segítségét.

- Ha még mindig a férjednek tekintesz, semmi szükség a hálakódásra - mondta Si.

- Családom ismét visszaköltözött a régi házba - mondta Csang-ting. - Itt van a közelben, szinte át lehetne hozzájuk kiáltani. Három napra hazamennék, megbízol bennem?

- Gyermekünk alig a születése után elveszítette anyját, de mégsem halt bele. Én is sokáig éltem özvegyként, mégis megszoktam valahogy. Én nem vagyok afféle, mint az ifjú Csao, kedvességgel tettem jóvá, hogy megbántottalak. Ha mégsem térnél vissza, az hűtlenséged mutatná, s bármilyen közel is laknál, soha át nem mennék. Miért kételkednék hát benned?

Csang-ting másnap elment, de két nap múlva már visszajött. Si meg is kérdezte, hogy-hogy ily korán megérkezett.

- Apám még mindig gyűlöl téged, amiért Kajfengben gúnyt űztél belőle. Nem bírtam már tovább hallgatni a

folytonos zsörtölődést, igyekeztem hát vissza hozzád.
Csang-ting ezután nem járkált át ide-oda, és Si sem találkozott soha többé apósával.

A BŰNHŐDŐ SZERZETES

Történt, hogy egy Csang nevű ember váratlanul meghalt. Lelkét pedig két démonszolga ragadta meg és az alvilág királyának színe elé vezették. A király átvizsgálta a Sorsok Könyvét, s kiderült, hogy szolgálai tévedésből hurcolták el. Így hát szabadon bocsájtották, hogy visszatérhessen az életbe. Visszafelé az úton titokban kérlelni kezdte az őt kísérő démonszolgát, hogy hadd nézhessen körbe odalent. A démon végigvezette a pokol kilenc bugyrán. Megmutatott neki mindent egytől-egyig, a Török-hegyét, a Kard-erdőt s a szenvedések összes többi formáját. Végül elérkeztek oda, ahol egy szerzetes a combján fúrt lyukon átfűzött zsinóron függött fejjel lefelé. Fájdalmasan ordított, hogy szenvedéseinek lenne már vége. Csang mikor közelebből is szemügyre vette, hát látja, hogy az tulajdon öccse. Rémulten kérdezte a démont:

- Mit vétett, hogy itt bűnhődik?

- Szerzetesnek állt, mégis temérdek ezüstöt harácsolts össze, hogy aztán az egészet italozásra és kicsapongásaira fordítsa. Ezért kínozzuk őt addig, míg bűneit meg nem bánja. - felelte a démon.

Mikor aztán Csang életre kelt, első gondolata az volt, hogy öccse azóta talán már meg is halt. Felkerekedett, hogy utánajárjon a dolognak. Elindult a Boldog Öröm kolostorba, ahol öccse akkoriban lakott. Mikor belépett a kapun, máris meghallotta fájdalmas üvöltözését. A szobájában látta, hogy testvére combján egy seb éktelenkedik, s körülötte mindent gennyes vér borít. Lábánál fogva volt felakasztva, pont úgy, ahogy már az alvilágban is látta. Döbbenetén kérdezte, hogy miért bánnak így öccsével.

- Ily módon felfüggesztve fájdalmai valamelyest enyhülnek bensejében! - felelték a szerzetesek.

Akkor Csang elmesélte, hogy mit látott odalent az alvilágban. A szerzetesek pedig nagy rémulten böjti fogadalmat tettek, s fél éven át buzgón zsolozsmázva könyörögtek társuk jobbulásáért. Mikor aztán Csang öccse felgyógyult, derék, önmegettartóztató szerzetes vált belőle.

A SÁRKÁNYFI

Poji vidékén egy Vang nevű előkelő ember korán reggel a szántóföldeket járta. Egyszer a szántó végén egy kisleányt húzott ki a földből. Négy-öt éves lehetett, bájos arcú, vidám, értelmes beszédű. Hazavitte magával, tulajdon gyermekeként bánt vele. Négy-öt esztendő múlva egy szerzetes állított be Vanghoz. A gyermek mihelyt megpillantotta, eltűnt, mint a kámfor.

- Ez a gyermek a Huasan-tó ötszáz kis sárkánya közül az egyik, aki titkon szökött ide - közölte a szerzetes, azzal egy alamizsnás csészét húzott elő és vizet töltött bele. A vízben egy apró fehér kígyó tekergőzött. Aztán a szerzetes ruhája ujjába csúsztatta a csészét és távozott.

A MENNYDÖRGÉS URA

Egy Haocsou-beli asszonyság éppen szobájában üldögélt, mikor eleredt az eső és minden sötétbe borult. Egyszer csak a Mennydörgés Urát pillantotta meg, amint a buzogányát markolva, szárnyait rázva betoppant a szobájába. Szörnyű rémületében, kapkodva kását töltött egy csészébe, azzal kínálta őt. A Mennydörgés Urát mocskok borította. Úgy festett, mint akit karddal, szekercével szabdaltak össze. Megpördült s menekülni kezdett. Teljes erejével száguldott, de nem jutott messze. Az udvaron elterült és felbődült, mint valami bivaly. Az égen felhők gyűltek, oly alacsonyan, hogy az ereszt súrolták. A felhők közül mintha lónyerítés hangzott volna a Mennydörgés Urának bődulására válaszul. Nemsokára hevesen záporozni kezdett s a Mennydörgés Urának testéről teljesen lemosta a förtelmes szenny. Majd mennydörögve elszárnyalt.

A SZERENCSECSILLAG

A Jüncseng-beli Csang Csi-jü ágyában feküdt, de még nem aludt. Hirtelen fényesség borította el a szobáját. Döbbenetén nézett körbe és egy kezében ecsetet tartó kísértetet látott, aki pont úgy nézett ki, mint a

Szerencsecsillag-isten. Izgatottan felpattant, leborulva hódolt előtte, ám ekkor a villágosság megszűnt. Csang ekkortól kezdve elbizakodottá vált, azt hitte, hogy ez már sikeres vizsgájának jó előjele. Ennek ellenére később a vizsgáján kudarcot vallott, sőt családja is hanyatlásnak indult. Rokonai sorban meghaltak, csak ő maradt egyedül életben.

Hogy lehet az, hogy a Szerencsecsillag valakinek nem boldogságot, hanem szenvedést hoz? Különös.

A MÉREGKEVERŐ HEGYI SZELLEM

Egy Jangcsou-beli ember egyik éjjel azt álmodta, hogy a hegy szelleme szól hozzá felháborodott hangon. Tekintetét felemelve egy embert látott, aki a szellem mellett szolgált. Sokat hánykolódott, majd rosszul ébredt. Reggel felkereste a hegyi kolostort s ott csöndes imát mormolt. Mikor kilépett, egy gyógyszerárust pillantott meg. Pontosan úgy festett, mint akit álmában látott. Faggatni kezdte s megtudta, hogy ő egy vándordoktor. Mikor hazatért hirtelen megbetegedett. Egy embert szalasztott, hogy tisztelettel hívja el ezt az orvost. A doktor el is jött és előírta a gyógymódot, gyógyszert is adott hozzá. A beteg este bevette és még az éjjel meghalt.

Úgy mesélik, hogy Jenlo király és a Keleti Hegyek Ura naponta elküldenek mintegy tizennyolcezer férfit és nőt, szétszéledve az egész világban, hogy vajákos gyógyításukat izzék. "Lélekrabló követek"-nek nevezik őket.

Mielőtt gyógyszert fogadsz el, alaposan vizsgáld meg, hogy kitől kapod!

AZ ISZÁKOS TEKNŐS

Lintaóban élt Feng úr, akinek utónevére már nem emlékezett az, akitől a történetet hallottam. Feng egy elszegényedett nemesi család sarja volt.

Volt egyszer egy ember, aki teknősök befogásával foglalkozott. Ha bárkinek tartozott, és nem tudta megadni, mindig egy teknőst ajándékozott hitelezőjének. Egy nap Feng is kapott tőle egy teknőst, melynek homlokát fehér folt díszítette. Feng igen különösnek találta az állatot, így hát szabadon ersztette. Később történt, hogy vejétől hazatérőben a Heng-folyó partján járt, mikor bealkonyodott. Egyszer csak egy ide-oda dülöngélő részeg alakra figyelt fel, akit két-három szolga kísért. Már a távolból észrevette Fenget.

- Hé kás, ki vagy te?

- Vándor vagyok - felelte kényszeredetten Feng.

- No lám, hát nincs neked tisztességes neved, hogy Vándornak nevezed magad? - kérdezte dühösen a fickó.

Feng azonban nem válaszolt, s már sietve továbbállt volna, de a másik megragadta ruhaujját, s nem engedte egy tapodtat sem tovább. Feng orrát iszonyú borszag csapta meg. Sehogyan sem bírt kibontakozni a fickó kezei közül.

- Ki a csuda vagy te? - kérdezte Feng.

- Nantu volt előljárója vagyok. De mért akarod tudni?

- A világ szegényei a magadfajta előljárók, ám örömmel hallok, hogy te csak a volt előljáró vagy, így hát a jelenlegi előljáró majd oltalmat nyújt az útonlévő vándoroknak.

A részeg fickó dühödten, vadul nekiesett Fengnek, ő azonban rákiáltott, hogy ő bíz' ez és ez a Feng, aki nem túri, hogy bárki emberfia kezét emeljen rá. Mikor ezeket meghallotta a részeg fickó, dűhe egyszeriben örömmel változott, s térdre rogyott a lábai elé.

- Ó jótevőm, bocsáss meg nekem!

Majd feltápáskodott és kiadta az utasítást a szolgálóinak, hogy siessenek előre és készítsék elő a vendég fogadását. Fengbe karolva néhány mérföldet tehettek meg, mikor egy aprócska faluba értek. A faluban egy takaros ház állt, amely arról tanúskodott, hogy előkelő család lakja. Mikor a házigazda kezdett kijózanodni, Feng megkérdezte tőle a nevét.

- Ne rémülj meg attól, amit most mondani fogok neked. Én, bizony a Tiao-folyó nyolcadik fejedelme vagyok. Az imént barátaimmal borozgattam odakint, s alaposan becsicscentettem, ezért voltam veled olyan goromba.

Kérlek borítsunk rá fátlyat!

Feng már tudta, hogy a másik nem hús-vér teremtmény, de látván, mily kedves és szívélyes, egy csöppet sem félt. Kisvártatva bőséges lakomát tálaltak, s vígan iszogattak. A nyolcadik fejedelem gyors egymásutánban ürítette ki a boroskupákat. Feng attól tartott, hogy ha házigazdája megint felönt majd a garatra, ismét dühöngeni kezd, így hát részegnek tettetve magát aludni kívánt.

- Kérlek, ne félj attól, hogy megint gorombáskodni kezdek! - nyugtatta meg a nyolcadik fejedelem. - Noha a

nagyivók mind azt állítják, hogy nem emlékeznek rá, ha az előző éjjel megbántottak valakit, de én azt mondom, hogy tízből kilenc esetben szándékosan, alattomból tették ezt. Jóllehet, tisztességben én nem mérhetem magamat hozzád, de nem vetemedném még egyszer arra, hogy megsértselek. Mért tartasz hát még mindig tőlem?

Feng ekkor visszaült a helyére, s azt kérdezte:

- Ha mindezekkel tisztában vagy, miért nem változol meg?

- Mikor még előljáró voltam, még ennél is többet vedeltem, csakhogy a császárnál kegyvesztett lettem, és haragjában ide száműzött. Már több mint tíz esztendeje, hogy próbálok megváltozni, na de megöregedtem, és most már képtelen vagyok rendbe szedni nyomorult életem. Nem tudok megálljt parancsolni magamnak. Épp ezért tisztelettel hallgatom, mit tanácsolsz nekem.

Miközben hosszasan társalogtak, egyszer csak távoli harangszó ütötte meg a fülük. A fejedelem felállt, s megfogva Feng karját így szólt:

- Nem maradhatunk tovább együtt, de adok neked valamit viszonzásul kedvességéért. Nem lehet ugyan túl sokáig veled, de miután minden vágyad beteljesedett, újra látjuk majd egymást.

Ezután kiköpött egy emberkét, aki alig lehetett valamivel nagyobb mint egy hüvelyk. Körmével felhasította Feng karját, ami olyan fájdalmat keltett, mintha a bőrét felvágták volna. Ezt követően villámgyorsan a sebbe gyömöszölte az emberkét, majd mikor az teljesen eltűnt a bőr alatt, már csak egy begyógyult heg maradt utána. Feng udvariasan megkérdezte, hogy mi a csuda volt az, ám a fejedelem csak nevetett, s kérdésére válasz nélkül hagyva ennyit mondott: - Ideje menned! - Kikísérte vendégét, és elváltak egymástól. Mikor Feng visszapillantott, már csak hült helyét találta a falnak, s csupán egy hatalmas teknőst látott, ami a folyó felé totyogott, majd alámerülve eltűnt. Zavartan töprengett ott még egy jó darabig, majd azt sütötte ki, hogy biztos valamiféle kincset kaphatott.

Ettől kezdve rettentő élesen látott, még a földalatti kincseket is meglátta, sőt még az alvilágba is lelátott. Számos dolognak, amit eddig az emberek nem ismertek, ő mondta meg a nevét. Saját hálószobájában több száz elrejtett ezüstit ásott elő, s ezentúl pompásan élt. Ha valaki a házat árulta, s ő látta, hogy alatta kincs van elrejtve, azonnal megvette. Nemsokára már úgy élt, mint a királyok, hercegek. Mindenféle ritka drágasága volt már neki.

Egyszer egy tükörrre tett szert, melynek hátulján felhők és hullámok közt szárnyaló főnix, valamint Sun király szépséges feleségeinek képmása volt. A káprázatosan elkészített remekművön szinte még az asszonyok hajszálait, szemöldökeik szárait is meg lehetett számolni. Ha egy szépséges leány pillantott bele, tükörképe megmaradt benne, s dörzsölve sem lehetett azt onnét eltávolítani. Ám ha a közönséges kinézetű fehérnép nézett a tükörbe, az előző tükörkép menten szertefoszlott.

Abban az időben a harmadik herceg, Szu palotájában élt egy páratlan szépségű leány. Feng hallván róla elrejtőzött a közelben, mikor várható volt, hogy a leány elhagyja a palotát. Amint a lány kiszállt hintójából, Feng feléfordította a tükört és hazatért. Az asztalára helyezve a drága holmit vizsgálgatta. A leány tükörképe immár ott volt előtte. Fejkendőjét viselt, mosolygott rá, mintha szóra nyitná ajkait, mintha szempillái rebbennének. Boldogan rejtette el kincsét. Ám alig egy esztendőre rá, felesége megneszelte titkát, és jelentette azt Szu herceg palotájában. A herceg oly haragra gyúlt, hogy Fenget rögvést tömlőcbe vettette, tükörét pedig elkobozta. Fengre a biztos fejvesztés várt. Már ekkorra oly gazdag ember volt, hogy egykettőre rábírt a herceg egyik közeli emberét arra, mondja meg urának, ha megbocsájt neki, akkor a földkerekség minden kincsét könnyűszerrel megszerzi neki. Ha pedig mégsem juttatná őt a kincsekhez, lakoljon fejével. A herceg azonban el akarta mindenét koboztatni a vakmerőnek, őt magát pedig száműzetni, de leánya így szólt hozzá:

- Már meglátott engem. Ezt a szégyent pedig tíz halállal sem lehetne lemosni rólam. Legjobb lesz hát, ha hozzámegeyek feleségül.

A herceg hallani sem akart erről. Erre a hercegisasszony a szobájába zárkózott, s még enni sem kívánt. A palota hölgyei oly igen aggódtak érte, hogy addig-addig unszolták a herceget, míg nem az szabadon engedte Fenget.

Mikor meghallotta, hogy a palotahölgyek közbenjárásának köszönheti szabadulását, így szólt:

- Ó, az én jelenlegi hitvány feleségem nem méltó arra, hogy itt lakjék a palotában. Így hát inkább meghalok, de nem teljesíthetem a herceg parancsát, a leányát nem vehetem feleségül. A magam erejéből szeretném szabadságom elnyerni, még ha ennek minden vagyonom is az ára.

A herceg dühében ismét tömlőcbe záratta Fenget. A herceg asszonyai pedig a palotába hozatták Feng feleségét, majd megmérgezzék. Az asszony egy-egy korálfoglalatú tükört ajándékozott a palota hölgyeknek, és oly kellemes társalkodónak bizonyult, hogy valamennyien a szívükbe zárták s a hercegisasszony mellé adták. A leány szintén megkedvelte Feng feleségét, és azt tervezte, nővérül fogadja. Bár Fengnek egyáltalán nem tetszett az ötlet, felesége nem hallgatott rá, hanem előkészítette ajándékait a herceg számára. Ezer ember vitte a legkülönbféle drágaságokat, kincseket, olyanokat amilyenekhez hasonlót a herceg még csak nem is látott soha életében. Oly elégedett volt az ajándékokkal, hogy ismét szabadon engedte Fenget, s lányát is feleségül

adta hozzá.

Egyik éjjel, mikor Feng egyedül aludt szobájában, álmában a nyolcadik fejedelem toppant be hozzá, s mosolyogva ekként szólította meg;

- Most vissza kell vennem azt, amit neked ajándékoztam. Ha túl sokáig maradna veled, csak bajt hozna rád, s megkurtítaná életed.

Feng kérte, maradjon még és iszogassanak.

- Megfogadtam tanácsod, s immár három éve leszoktam az italozásról - mondta a fejedelem. Ezt követően beleharapott Feng karjába, aki a fájdalomtól menten felriadt. Megvizsgálta karját, de a hegnek már a nyoma sem látszott. Soha többé nem történt vele semmi szokatlan.

AZ ÁLLATCSINÁLÁS

Igen sokféle módja van annak, hogy az embereket elvarázsolják. Van úgy, hogy finom étkekbe keverik a varázsszert, s ha megeszik, menten elkábulnak tőle, azután vakon követik azt, akitől kapták. "Tahszüpa" néven ismerik ezt a módszert, Csiangnan vidékén még "csehszü"-nek is hívják. A gyermekeket lehet így a legkönnyebben befolyásolni, akár állattá is lehet őket változtatni. Ezt "állatcsinálás"-nak nevezik. A bűbájosság eme formája északon ritka, míg délen gyakrabban fordul elő.

Történt, hogy egy jangcsoui fogadóba egy ember érkezett, aki öt szamarat vezetett. Kikötötte őket az oszlophoz, s közölte a fogadóssal, hogy nemsokára visszajön értük. Meghagyta még, hogy amíg távol van, ne adjanak a szamaraknak se enni, se inni, majd elment. Ott álltak a szamarak a déli verőben, patáikkal csapkodtak, éktelen lármát csaptak. Ekkor a fogadós egy hűvösebb helyre vezette őket. A szamarak mikor megpillantották a vizet, nekirontottak és mohón inni kezdtek. Mihely az első csepp a szájukat érintette, valamennyien leányokká változtak. A fogadós döbbsen kérdezgette, hogy kifélék-mifélék, de mivel szájuk be volt kötve, nem tudtak válaszolni. A fogadós azonmód elrejtette őket a szobájában. Épp ekkor tért vissza a szamarak gazdája is, ezúttal öt birkát vezetett az udvarba. Rémülten kérdezte, hogy hová tűntek a szamarai. A fogadós betessékelte a házba, leültette és azt mondta neki:

- Légy a vendégem, egyél-igyál, a szamaraid is tüstént visszakapod!

Azzal kiment és megitta a birkákat is. Az állatok pördültek-fordultak egyet, s máris fiúkká változtak.

Feljelentette a gazdát a hatóságoknál, akik lefejeztették.

AZ ALVÓ SÁRKÁNY

A Lingcsü-beli Jin Taj épp a könyveit olvasgatta szobájában, mikor hirtelen eleredt az eső, s minden sötétbe borult. Egy apró állatot pillantott meg, amely úgy világított, akár egy fénybogárka. Zizegve az asztalra mászott, lassanként kialudt fénye és úgy festett, mint egy százlábú. Majd összetekeredett az egyik könyvön, ekkor az is világítani kezdett. Jin arra gondolt, hogy talán sárkánnyal lehet dolga. A könyvet két kezében tartva kivitte, aztán az ajtón kívül jó darabig várta, hogy mi fog történni. A furcsa jövevény azonban meg sem moccan.

- Nehogy azt mondd majd, hogy nem bántam veled udvariasan! - mondta neki Jin, azzal visszavitte a könyvvel együtt s lerakta az íróasztalára. Hivatalnoki süvegét fejébe csapva jó mélyen meghajolt előtte, majd az eresz alá akarta helyezni. Azonban egyszer csak azt látta, hogy az állatka a fejét emelgeti, majd hirtelen előrenyúl, s amelyen eddig feküdt, a könyvet hátrahagyva elszárnyal. Gúnyos hangot hallatva, fényes fonalként hasította a levegőt. Pár lépés távolságból visszafordult, egyenest Jin felé tartott. Feje ekkor már korsónyi nagy volt, teste több tíz öl hosszú is lehetett. Mihelyt egyet fordult, mennydörgés rázott meg mindent, majd felleget kavarva eltűnt. Jin visszatért a szobájába s alaposan körbenézett. A könyvesládája tetejét félreecsúsztatva találta, innen bújhatott hát elő a sárkány.

A HALOTT SZERZETES

Egyszer egy kóborló taoista szerzetes alkonyatkor betért egy elhagyatott kolostorba. A szerzetesi cellák ajtaját zárva találta, így hát az előcsarnokban, egy gyékényen húzta meg magát. Az éjszaka csendjében egyszer csak ajtócsikorgás ütötte meg a fülét. Egy buddhista szerzetest pillantott meg, akinek egész testét vér borította. Úgy tűnt, mintha nem vette volna észre a bent ülőt, ezért a taoista is úgy tett, mintha nem látná. A szerzetes fellépett az emelvényre s átölelve a Buddha-szobor fejét, felnevetett, majd távozott.

Mikor megvirradt, a taoista szerzetes körbekémlt. Az ajtókat ugyanúgy zárva találta, akárcsak este. Igen meglepődött ezen, majd bement a közeli faluba és elmesélte a látottakat. A falusiak rögtön elszöktek a kolostorba, benyitottak és vizsgálandóknak kezdtek. Egy meggyilkolt buddhista szerzetes holttestére bukkantak, amely a kirabolt helyiség padóján feküdt. Azt gondolták, hogy rablók műve lehetett. Gyanították, hogy a magyarázatot a szerzetes nevetésében kell keresni. Így hát szemügyre vették a Buddha-szobor fejét. A fej hátsó részén egy aprócska foltot fedeztek fel. Kivésték s harminc ezüstöt találtak benne elrejtve. A talált pénzt a szerzetes temetési költségeire fordították.

A ZSÁKBA VARRT PENG

A Jücseng-beli Han Kung-fu mesélte:

"Történt egyszer, hogy a városombeli Peng Er-csenggel utaztam az úton. Mikor egyszer hátrapillantottam, sehoh sem láttam, csak a gebéje baktatott mögöttem. Fülemet izgatott, segélykérő hangok ütötték meg. Jobban füleltem, a hangok a gebén átvett zsákból hallatszottak. Közelebről is megvizsgáltam, a zsák szája össze volt kötözve, s bár valami súlytól az egyik oldalon jobban lelógott, mégsem esett le. Szerettem volna kibontani, de a zsák szája szorosan be volt varrva. Késemmel szétvágtam a varrást s a zsákban Penget találtam kutyaként kuporogni. Mikor nagy nehezen kikászálódott, megkérdeztem, miként került ide, de úgy meg volt zavarodva, hogy maga sem tudta.

Valójában az történt, hogy a házában tartott róka művelte gonoszságait. Ehhez hasonló eset még jó párszor megesett vele."

A-PAO, AZ ÁLLHATATOS FELESÉG

Kuanghszi tartományban élt a híres tudós, Szun Ce-csu, akinek egyik kezén hat ujjja volt. Oly alamuszi fickó volt, hogy hajlandó volt mindent elhinni, bármi hetet-havat összehordtak. Ha megpillantott egy bordélyházat, messze elkerülte. Valaki hírére vette pipogyaságának, s becsalta az egyik nyilvános házba, a kurtizánokat pedig rávette, hogy kacérkodjanak az ifjú mesterrel. Szun egészen belepirult, arcán verejtékcseppek gyöngyöztek. A leányok meg egyre csak kacagtak, ostoba ábrázatán csúfolódtak és elnevezték Bolond Szunnak.

Élt a városban egy kereskedő. Oly dúsgazdag volt, akár egy igazi herceg. Valamennyi előkelő családnak házassági kötelék fűzte. Volt neki egy páratlan szépségű leánya, A-pao, akinek épp férjet kerestek. A környék minden ifja versengett kezéért, ám az apa egyiket sem találta kedvére valónak.

Szun akkoriban vesztette el asszonyát. Valaki tréfából azt tanácsolta neki, küldjön házasságközvetítőt a leány házába. Szun, mivel nem ismerte saját hibáit, megfogadta a tanácsot. A kereskedő viszont már hallott Szunról, s tudta, hogy ágrólszakadt fickó. A házasságközvetítő felkereste A-paót s kérdezte, milyen választ vihet Szunnak.

- Ha levágja a felesleges ujját, akkor hozzámegek - tréfálkozott a leány.

Mikor a közvetítő öregasszony beszámolt erről Szunnak, ő csak ennyit mondott:

- Semmiség az!

Miután pedig az öregasszony elment, egy bárdal levágta az ujját. Iszonyatos fájdalom hasított rajta végig, patakban folyt a vére. Majd behalt. Csak jó egynéhány nap után volt képes talpra állni. Felkereste az öregasszonyt s megmutatta neki a levágott ujját. Az öregasszony rémülten sietett értesíteni a leányt. Ő is elcsodálkozott rajta, majd megintcsak tréfából azt kérte, hogy Szun vetkőzze le "bolondságát" is. Igencsak felháborodott ezen Szun, hiszen ő egyáltalán nem tartotta magát bolondnak, bár ezt aligha tudná bebizonyítani a leánynak. Arra gondolt, hogy A-pao úgy sem olyan gyönyörűsége, mint az égi tündérek, akkor meg hát minek törje magát egy ilyen felfuvalkodott nőszemély után? Így aztán felhagyott minden további próbálkozással.

Elérkezett a "sírok letisztogatásának napja", s mint az ilyenkor lenni szokott, a sétálgató hajadonokat, asszonyokat léha ficsúrok csapata kerülgette, fittyet hányva a jóneveltségnek, az illemnek. Néhány ilyen fickó unszolta Szunt, hogy tartson velük.

- Nem lenne kedved valami hozzáillő leányt keresni? - tréfálkozott egyikük.

Szun jól tudta, azért ugratják, mert A-pao majmot csinált belőle. Arra is emlékezett, hogy pont ez a cimbora volt az, akitől annak idején a házassági tanácsot is kapta. Vidáman csatlakozott hát a víg kompániához. Egyszer csak a távolban egy leányt pillantott meg egy fa tövében pihenni. Himpellérek sűrű fala zárta körbe. Szun társasága rögtön megállapította, hogy csakis A-pao lehet az a leány. Odaszöktek, s ott csakugyan A-paót találták. A páratlan szépségű, elbűvölő teremtes, miután egyre többen vették körül, felállt s továbbsétált. Az izgatott ifjak csapata egyfolytában róla fecsegett, úgy tették-vették magukat, mint az eszelősök. Egyedül Szun állt ott

némán. Mikor pedig a többiek A-pao nyomába vetették magukat, a leány visszapillantott Szunra. Ő meg csak állt lecövekelve, olyan ostobaformán, ahogy szokott. Ha szóltak hozzá, akkor sem válaszolt.

- No mi van cimbora, tán a lelked A-paóval maradt? - rázogatták a többiek, de ő meg sem mukkant.

De mivel úgyis mindenki bolondnak tartotta, nem csodálkoztak ezen. Húzza-vonva hazáig ráncigálták, s ágyba dugták. Egész nap nem kelt fel, úgy feküdt ott, mintha részeg lenne. Ébresztgették ugyan, de így sem tért magához. Háznépe arra gyanakodott, hogy talán elszökött belőle a lelke. Odakint, a földeken, mezőkön szöngött a lelkét, hogy térne vissza. Ám ezután sem látszott, hogy valamiképp is javult volna Szun állapota. Kitartóan rázogatták, mire kábán ekként válaszolt:

- A-paóéknál vagyok.

Faggadták volna még tovább is, de az ifjú elnémult és nem szólalt meg többé. Kétségek közt gyötrődő családja azt sem tudta mi tévő legyen.

Mert hiszen az történt, hogy mikor hősünk látta a távozó leányt, nem bírta elviselni az elválás kínzó érzését. Önkéntelenül követte egészen hazáig, anélkül, hogy az úton bármit is mondott volna neki. Három napig ott maradt a leány házában, s nagy öröme minden éjszakát együtt töltött vele. Egyszer midőn már elviselhetetlenül éhezett, úgy gondolta ideje lenne hazatérni. Ám nagy szerencsétlenségére elfelejtette a hazavezető utat. A leányzó meg minden éjjel azt álmodta, hogy egy legénnyel szeretkezik. Mikor nevééről kérdezte az ifjút, az így válaszolt:

- Szun Ce-csu vagyok.

No hiszen meglepődött ezen a leány, de azért titokban tartotta.

Otthon az eszméletlen Szun Ce-csu már egyre nehezebben lélegzett. Barátai attól féltek, hogy a végén még meghal. Elmentek hát a gazdag kereskedő házába és rimázkodtak neki, engedné meg, hogy megkeresék Szun lelkét a házában.

- Ugyan már - nevetett a kereskedő -, soha nem is járt nálam, hogy hagyhatta volna hát itt a lelkét?

Ám a barátok addig-addig erősködtek, mígnem az öreg kötélnek állt. A sámán magához vette Szun egy régi ruháját, gyékényét és elment a kereskedő házába. A leány nem is tudott jöttéről, így aztán borzalmasan megrémült, mikor megtudta, mi járatban van a sámán. Egyenest a szobájába vezette, aki annak rendje-módja szerint szöngött a szellemet, majd távozott. Mire visszatért Szun otthonába, az ifjú már nyöszörögve magához tért. A legapróbb részletekig képes volt beszámolni A-pao szépitő szereiről, szobájának bútorairól, anélkül, hogy akár egyszer is tévedett volna. Mikor mindez a leány fülébe jutott, megindította őt ez a mély szenvedély.

Mikor Szun felébredt és felkelt az ágyból, egyfolytában kábán ücsörgött, úgy festett, mint aki elvesztette a józan eszét. Egyre csak azon törte a fejét, miként láthatná újra A-paót. A negyedik hó nyolcadik napján, Buddha születésének ünnepén, azt hallotta, hogy szerelme a Sujúe templomba készül füstölőt gyújtani. Korán útra kelt hát, s az útszélen várt rá. Zavaros szemekkel fürkészte az utat. Már dél is elmúlt, mire felbukkant a leány. A hintójából megpillantotta Szunt, félrehúzta a függönyt s igézőn nézte az ifjút, pillantását rajta feledve. Szun nekibuzdulva a hintó nyomában maradt. Ekkor a leány szolgálóját odaküldte hozzá, hogy tudakolja meg a nevét. Szun bemutatkozott, izgatottsága pedig nőttön-nőtt. Mikor a hintó továbbhaladt, végre hazatért. Otthon aztán megint betegségbe esett. Eszméletét veszítve nyomta az ágyat, még csak nem is evett. Álmában egyfolytában A-paót szöngött, ébren saját lelkét pocskondiázta, amiért képtelen újból a leányhoz szállni. Családja már régóta nevelt egy papagájt, ami egyszer csak kimúlt. A gyerekek az ágyra tették, s ott játszottak a halott madárral. Szun azon töprengett, ha testet cserélne a papagájjal, akkor szárnyait csapkodva eljuthatna szerelméhez. Kapta-fogta magát, s nosza máris a papagáj testben találta magát. Szárnyra kapva repült egyenest a leányhoz. A leány boldogan fogadta a madarat. Rögvest megfogta, lábait megkötötte és kendermaggal etette.

- Nővérem, ne köss meg engem! Én vagyok az, Szun Ce-csu - rikoltotta a papagáj.

Meghökkent a leány, s rögvest eloldozta, de lám a madár nem akart elszökni.

- Mély szerelmed megérintette a szívem, de hát most, hogy elhagytad emberi formád, hogy kelünk majd nászra? - kérdezte tőle A-pao.

- Csak a közeledben lehessenek, ennyi az én vágyam. - mondta a madár.

Csupán akkor evett, ha a leány tulajdon kezével nyújtotta neki az ételt, mástól nem fogadta el. Éjjel-nappal a leány mellett maradt. Így telt el három nap. A-pao nagyon sajnálta őt, s titkon megbízott valakit, fürkésze ki, hogy mi történik Szunéknál. Ott már harmadik napja hullaként hevert az ifjú, ám szíve még nem hült ki egészen.

- Légy ismét ember! - rimázkodott a leány a madárnak. - Esküszöm, akkor is mindhalálig veled maradok!

- Megint be fogsz csapni! - rikoltotta a madár.

Majd félrebillentette fejét, épp úgy, mintha töprengedne. Kis idő elteltével a leány kibújt cipellőjéből s az ágy alá rakta. A papagáj felcsípte az egyiket, s csőrében a cipőcskével elszárnyalt. A leány hiába kiáltozott utána, a madár már messze járt. A-pao utána menesztette egyik szolgálóját, hogy tudja meg mi van az ifjúval.

Szunéknál egyszer csak azt látják, hogy egy papagáj röppen be hozzájuk, csőrében egy himzett cipellővel.

Leszállt a padlóra és kimúlt. Nagy döbenten álltak ott, ám észrevették, hogy az ifjú Szunba kezd visszatérni az élet. Családja mit sem tudott arról, hogy honnét való az a cipőcske. Ekkor állított be A-pao szolgálólánya, hogy megnézhesse az ifjút. Szun azt mondta a cipőről:

- Ezt A-pao adta zálogául, azért, hogy soha ne feledjem ígéretét.

A szolgáló visszatért és beszámolt a hallottakról. A-pao igen-igen elcsodálkozott rajta. A szolgáló később kikotyogott mindent A-pao anyjának, aki utána érdeklődött ennek a különös ifjúnak. Az volt róla a véleménye, hogy noha jó nevű, tehetséges fickó, ám mégiscsak ágrólszakadt tollforgató.

- Ha mégis a vőm lenne, az összes jó módú barátunk rajtunk kacagna.

A-pao hiába hivatkozott a zálogul adott cipőcskére, az anyja hallani sem akart semmiféle esküvőről. Végül aztán apja és anyja is beleegyeztek lányuk akaratába. A közvetítő közölte a jó hírt Szunnal, aki ettől oly boldog lett, hogy egykettőre elmúlt a betegsége. A-pao apja azt szerette volna, hogy Szun odaköltözzön hozzájuk, s ott éljen velük. Ám leánya erről ekként vélekedett:

- Nem illendő, ha a vő sokat időzik apósa házában. Ha az ifjú már amúgy is szegény, így csak még nyomorultabbá válna. Én inkább kitartok mellette, viskójába költözöm nem törődve a kényelemmel, osztozom silány ételén nem elégedetlenkedve.

Esküvőjükkel aztán végre-alahára beteljesedett vágyuk. A-pao hozománya biztos megélhetést nyújtott. Szun csak a könyveknek élt, nem kellett a mindennapi betevő előteremtésével foglalkoznia. Ifjú felesége soha nem pörölt emiatt. Így telt el három esztendő, s egyre jobban ment a soruk, ám Szun egyszer csak ágyának esett, lesóványodott és meghalt. Felesége keservesen zokogott, szemét mindig könny fátyolozta. Se nem aludt, se nem evett. Bárhogy is rimáinkodtak neki, nem hallgatott senkire. Később aztán, az egyik éjjel felakasztotta magát. Ám szolgálója már sejtette mire készül, időben berohant és megmentette gazdasszonya életét. A-pao hamarosan magához tért, de még mindig nem akart semmiféle ételt elfogadni. Három nap múlva megérkeztek az ismerősök és Szun rokonai a temetésre. Valami halk nyöszörgésre figyeltek fel a koporsóból. No hiszen feltépték rögtön a fedelét, s lám Szun életre támadt.

- Az Alvilág Uránál jártam - szólt Szun. - S mivel egész életemben tisztességes, becsületes voltam, jutalomból megtett engem hivatalnokának. Ekkor jött a hír, hogy feleségem hamarosan bevégzi életét. A fejedelem átvizsgálta a Lajstromot, s megállapította, hogy még nem jött el az ideje. Mikor közölték, hogy már harmadik napja nem eszik egy falatot sem, a fejedelem rámpillantott és azt mondta: "Asszonyod állhatatosságának és erényeinek jutalmául megajándékozlak téged. Visszatérhetsz az életbe." Ezután a fejedelem lovas kíséretet adott mellém, akik jó darabon elkísértek a visszaúton.

Szun végül teljesen felépült s a következő esztendőben már az államvizsgára készült. Egykori cimborái, akik folyton ugratták őt, nem tudni milyen úton-módon szert tettek hét légből kapott vizsgafeladatra.

- Akitől ezeket szereztük közeli kapcsolatban áll az egyik vizsgáztatóval.

Szun első szóra elhitte nekik s éjt nappallá téve azon fáradozott, hogy minnél tökéletesebbre formálja leendő dolgozatát. A víg cimborák meg hasukat fogták nevetésükben a jól sikerült tréfán. Csakhogy a vizsgáztatók csakugyan ezt a hét feladatot tették meg a vizsga feladatának. Így aztán Szun helytállt vizsgáján, sőt a következő évben megszerezte a magszteri fokozatot, és beválasztották a Hanlin akadémia* tagjai közé is. A császár maga is értesült Szun különös életéről. Magához hívatta és elmeséltette vele. Később A-paót is behívatta és gazdagon megjutalmazta.

A FÖLDISTEN FELESÉGE

A Tiaocsiao-beli Vang Ping a falun kívül sétálgatott, mikor egy gyönyörű leányt pillantott meg kilépni a Földisten templomából. Elbűvölő pillantásokat vetett Vangra és kacér szavakkal bizalmaskodott. A férfi örömmel fogadta a leány közeledését, s rá is állt volna, hogy kibontakoztassák bimbózó kapcsolatukat, de nem találtak megfelelő helyet. Így hát Vang saját lakásán adott találkát éjszakára a lánynak. Éjjel aztán meg is jelent nála a leány, s végre szenvedélyesen szerethették egymást. Mikor Vang a nevét kérdezte, nem árulta el. Ekkortól kezdve a leány rendszeresen eljárta hozzá.

Történt egyszer, hogy Vang éppen a feleségével feküdt az ágyban, mikor betoppant a leány, hogy vele töltsze az éjszakát. A feleség sejtette, hogy a leány nem lehet emberi lény, s kíváncsian rá is kérdezett.

- A Földisten felesége vagyok - közölte a leány.

Vang ekkor úgy megrémült, hogy minnél előbb véget akart vetni titkos kapcsolatuknak. Százféle módszerrel is próbálkozott, de nem sikerült szakítani a leánnyal. Betegségbe esett s egy fél év múlva már annyira legyengült, hogy lábra sem bírt állni. A szépleány továbbra is eljárta Vanghoz, de a férfi családja sohasem látta őt.

Nemsokára Vang meghalt. A leány még egyszer elment a férfi házába, de a felesége e szavakkal esett neki:

- Te szemérmetlen perszóna, az uram már meghalt! Mit akarsz még itt?
A szépséges leány távozott, s soha többé nem tért vissza.

AZ IDEGEN SZERZETESEK

Ti Kung, a szerzetes mesélte, hogy mikor Csingcsouban járt, látott két nagyon furcsa vándorszerzetest. Fülükben karika lógott, testüket sárga köpenybe csavarták, hajuk és szakálluk úgy göndörödött, mint a kos szarva. Azt mondták, hogy nyugatról érkeztek, hogy meglátogassák a kormányzót, akiről hallották, hogy tiszteli Buddhát. A kormányzó két futárt küldött eléjük, hogy vezessék őket a kolostorba. Azonban a kolostor apátja egyáltalán nem fogadta őket szívélyesen. Ám a futárok látván, hogy a vendégek igen különleges személyek, saját költségükön megvendégelték és elszállásolták őket éjszakára, majd beszédbe elegyedtek:

- Ott nyugaton biz' sok különleges ember él. Netalán szentségték is ismer valami csodás varázslatot?
Az egyik szerzetes harsányan felkacagott, kezét kihúzta a ruhaujjából, s lám a tenyerében egy aprócska pagodát tartott. A pagodácska egy láb magas, csodálatosan díszített remekmű volt. A szerzetes elhajította a pagodát a fal legmagasabb részén vágott kicsiny fülkébe, az pedig ott szilárdan és egyenesen megállapodott. A pagodában elhelyezett Buddha-ereklye világítani kezdett, beragyogta az egész szobát. Kisvártatva a szerzetes intett a pagodának, és az rögtön a tenyerében termett. A másik szerzetes lemeztelenített bal karját vagy hat-hét láb hosszúra nyújtotta, jobb karját pedig úgy összehúgyorította, hogy teljesen eltűnt, majd kinyújtotta, olyan hosszúra, mint a bal.

A SZÜLŐTISZTELŐ FIÚ

A Csincsou-beli Csou Sun-ting anyjával mindig tisztelettel viselkedett. Történt egyszer, hogy az anyja lábán egy óriási kelevény nőtt. Elviselhetetlen kínokat állt ki, éjjel-nappal csak szenvedett és nyöszörgött. Csou az alvásról, evésről is megfeledkezve etette, ápolta beteg anyját hosszú hónapokon keresztül, de nem javult az állapota.

Csou aggodalmában azt sem tudta mitévő legyen. Álmában apja szólt hozzá:

- Anyád betegségén csak a te szülőtiszteleted segíthet! Csak emberből készített kenőcs gyógyíthatja meg. Nem érdemes hát emésztened magad!

Mikor felébredt, csodálkozott a hallottakon, majd egy éles késsel húst hasított a hóna alól. Kiszedte a húst, de nem érzett fájdalmat. A sebet gyorsan egy ronggyal körülcsavarta, a vére sem folyt. A húsból kenőcsöt főzött, azzal kente be anyja kelését. A seb szemmel láthatóan gyógyulni kezdett. Az anyja nagyon megörült.

- Miféle gyógyír az, mely ilyen hatásos? - kérdezte fiától.

Csou elárulta anyjának. A kelevény végül teljesen meggyógyult. Csou sebélt eltakarta, még a felesége sem tudott róla. Mikor az ő sebe is begyógyult, egy hatalmas heg maradt utána. A felesége kifaggatta és ő csak ekkor mondta el neki, hogy mi történt.

AZ ISTENI ÍTÉLET

Li Szi-csien Jungnienben viselt hivatalt. Kang-hszi császár uralkodásának negyedik évének* kilencedik hónapjában, a huszonnyolcadik napon Li agyonverte feleségét. A kerületi előljáró jelentette az esetet a tartományi hatóságnak, akik Jungnienbe érkeztek, hogy felkutassák és kihallgassák a tettest. Mikor Lível az előljárósághoz érkeztek, ő egy hentes asztaláról felkapott egy böllérkést és a Földisten templomába rohant. Fellépett az emelvényre, leborult az isten előtt, majd így szólt:

- Óh, isten, felelőségre vonsz azért, mert gazfickókra hallgattam és falumban elferdítettem az igazságot. Azzal büntetsz hát, hogy vágjam le a fületem.

Azzal bal fülét levágta és lehajította az emelvényről, majd így folytatta:

- Óh, isten, felelőségre vonsz azért, mert kicsaltam az emberek pénzét. Azzal büntetsz hát, hogy vágjam le az ujjaimat.

Fogta és bal keze ujjait, lemetszette, majd újra így kiáltott:

- Óh, isten, felelőségre vonsz azért, mert paráználkodtam az asszonyokkal. Azzal büntetsz hát, hogy hasítsam ki heréimet.

Mikor heréit is kivágta, eszméletét veszítve előre bukott. Az akkori helytartó, Csou Jün-men felterjesztette

kivizsgálásra és ítélet hozatalra az ügyet, de mire a császári döntés megérkezett Li már az alvilágban bűnhődött. A hivatalos közleményben olvastam ezt.

ZSUJ JÜN, A KURTIZÁN

Zsuj Jün Hangcsou városának híresen szép és tehetséges kurtizánja volt. Tizennégy éves korában Caj anyó ki akarta küldeni a vendégekhez, ám Zsuj Jün azt mondta neki:

- Ez új életem kezdete lesz, nem lehet hát elkapkodni. Az árat te szabhatod meg, de az első vendégemet magam akarom megváltani.

Az öregasszony tizenöt uncia ezüstöt kért az első éjszakáért. A másnaptól érkező vendégeknek már azért is fizetni kellett, ha csak látni akarták a leányt. A bőkezűbb vendégekkel hajlandó volt játszani egy-egy játszma sakkot, vagy valamelyik festményét ajándékozta nekik. Volt olyan szerencsés is, aki egy csésze teára is maradhatott. Zsuj Jün híre gyorsan szárnyra kapott, s nap mint nap gazdag kereskedők és helybéli előkelőségek keresték fel házáat.

A Jühang-beli ifjú Ho jóllehet tehetségével hírnevet szerzett magának, de nem mondhatni, hogy valami gazdag család sarja lett volna. Már jó ideje áhíttal csodálta Zsuj Jünt, de álmodni sem mert róla, hogy valaha is elnyerheti szerelmét. Mégis összekuporgatott egy kevéske összeget, s remélte, hogy találkozhat a szépséges virágszállal. Attól tartott, hogy a lány oly sok férfivel találkozott már, hogy őt, az ágrólszakadt tudóst semmibe veszi majd. Azonban alig váltottak egy pár szót, a leány rendkívül kedvesnek és vendégszeretőnek mutatkozott. Hosszasan társalogtak, s tekintetük mindvégig szerelemről árulkodott. Végül a leány e rögtönzött versikével ajándékozta meg őt:

Mit kívánsz te vándor, ki épp erre tévedt?

Talán a Kék-hídon a szomjúság éget?

Ha keresni indulsz jáde mozsártörőt,

Még ezen világon célotdat eléred.*

Az ifjú örömeiben majd kibújt bőréből, s még szeretett volna tovább is beszélgetni, de egy fiatal szolgálólány lépett be, és jelentette, hogy egy újabb vendég érkezett. Így aztán gyorsan elbúcsúztak egymástól. Otthon újból és újból elolvasta Ho a versikét, s még álmában is szerelme után epekedett. Egy-két nap elteltével már képtelen volt tovább túrtóztatni magát, pénzt kerített és megint felkereste a bordélyházat. Zsuj Jün boldogan fogadta. Közvetlen az ifjú mellé ült és az súgta a fülébe:

- Ki tudnád fizetni a velem töltött éjszaka árát?

- Szegény írástudó vagyok én, nincs egyebem, mint az irántad érzett mély szerelmem. Már mindenemet pénzzé tettem, hogy láthassalak. Azzal, hogy most itt lehetek veled, életem leghőbb vágya teljesedett be. Ennél többet, hogy is álmodhatnék?

Zsuj Jün hallván ezeket, igen elszomorodott. Sokáig csak ültek, némán egymással szemben, míg Caj anyó sürgetni nem kezdte a leányt, hogy fogadja már a következő vendégét is. Ho ekkor hazatért, otthon pedig bűnnek eresztette a fejét, és azon töprengett, hogy hiába lenne földönfutóvá egyetlen szerelmes éjszaka miatt, a végén úgy is el kellene válnia a leánytól. Ezt pedig nem tudná elviseleni. Addig-addig emésztette magát, mígnem arra az elhatározásra jutott, hogy nem találkozik többé a leánnyal.

Már több hónap is eltelt, ám Zsuj Jün még mindig nem választotta ki az első vendégét. Caj anyó egyre csak bosszankodott emiatt, s elhatározta, hogy minnél előbb hozzákényszeríti valakihez. Egy nap egy ifjú írástudó érkezett a bordélyházba, s leszurkolta a Zsuj Jünnel való találkozás tarifáját. Még alig ültek le csevegni, mikor az ifjú váratlanul felpattant és az egyik ujjával megnyomta a leány homlokát.

- Milyen kár, milyen kár érted! - mondta és távozott. A leány kiment a többi vendégéhez, s mindenki egy koromfekete ujjnyomra figyelt fel, ami a homloka közepén éktelenkedett. Minnél többet mosta, annál feketébb lett. Néhány nap múlva a fekete folt lassanként továbbterjedt, s rá egy esztendőre már a leány egész arcát ellepte. Aki csak látta, mind kinevette, nem akart már többé senki sem találkozni vele. Caj anyó elvette tőle díszes ruháit, ékszereit és közönséges cselédként dolgoztatta. Zsuj Jünt a keserves munkától meggyötörve napról napra gyöngébb, sápadtabb lett.

Az ifjú Ho mikor minderről értesült, felkereste a bordélyházat, ahol a konyhában rátalált Zsuj Jünre. A leány oly csúf volt, akár egy démon. Mihelyt megpillantotta az ifjút, menten elkapta tekintetét, és a fal felé fordulva rejtette arcát. Ho nagyon megsajnálta és megegyezett a vénasszonnyal, hogy egy bizonyos összegért kiváltja a leányt, és feleségül veszi. Ho eladta földjét és családjá minden vagyonát, hogy megvásárolja Zsuj Jün

szabadságát. Mikor hazavitte magához és átléptek a kapun, a leánynak záporosóként hullottak a könnyei, átáztatva még a ruháját is. Túl csúnyának találta magát ahhoz, hogy Ho felesége lehessen, s azt kérte, hogy hadd maradjon csak az ágyasa.

- Az életben a legfontosabb az igaz szerelem - mondta Ho. - Te pedig annak idején, mikor nagy hírnévnek örvendtél, szerettél engem. Hogy feledkezhetnék meg erről most, mikor rosszra fordult a sorod? Feleségül vette Zsuj Jünt és másikat asszonyt nem is vitt a házhoz. Aki hallott róla, mind kinevette, ám Ho egyre szerelmesebb lett asszonyába.

Egy évvel később Ho Szucsouban járt, és egy Összhang nevű ifjú tudóssal közösen bérelt szobát. Egyszer csak azt kérdezte tőle Összhang:

- Hangcsouban él egy híres kurtizán, bizonyos Zsuj Jün. Nem tudsz róla valamit?

- Férfjhez ment - válaszolt Ho.

- Na, és ki az a szerencsés fickó?

- Egy olyan magamfajta.

- Hát, ha csakugyan hasonlít hozzád, rendes ember lehet. Nem tudod mennyit fizetett a lányért? - kérdezte Összhang.

- Nem kértek érte túl sokat, mert valami furcsa nyavalyája volt a lánynak. Na de, egy magamfajta fickó máskülönben hogyan vehetne feleséget a bordélyházból?

- Na és mondd csak, csakugyan olyasféle ember az, mint te?

Ho már roppant mód furcsálta a kérdéseit, és válasz helyett megkérdezte, miért akarja azt tudni Összhang.

- Nem bánom - somolygott az ifjú -, őszinte leszek hozzád. Egyszer én is találkoztam egy pártalan szépségű kurtizánal, és egy pillanat alatt belehabarodtam. Így aztán egy apró varázslattal beárnyékoltam külső ragyogását, de belül megmaradt tisztának. Ha majd valaki önmagáért szereti meg, megmentheti őt.

- Tudsz az ujjaddal fekete foltot előidézni, és eltüntetni? - kérdezte izgatottan Ho.

- Na, még szép - mosolygott sandán Összhang. - De csak akkor törölöm le, ha őszintén kéri.

Ho leborult előtte és így szólt:

- Én vagyok az a valaki, aki feleségül vette Zsuj Jünt.

- Csak egy igazán derék ember tud oly kitartóan szeretni, hogy még az sem tántorítja el, ha kedvese megcsúnyul. Kérlek vezess az otthonodba, és én visszaadom feleséged szépségét.

Mikor hazaérkeztek, Ho szólt feleségének, kerítsen bort, hogy együtt iszogassanak vendégükkel. Azonban Összhang ekként hátrította el az invitálást:

- Nem, nem! Előbb a varázslatomra kell sort keríteni, hogy asszonyod mielőbb visszakapja boldogságát.

Aztán egy tálba kevéske vizet kért, majd ujjával varázsjeleket rajzolt a vízre.

- Ha asszonyod megmossa arcát ezzel a vízzel, el fog múlni a baja, azonban köszönetet kell majd mondanotok gyógyításomért.

Ho mosolyogva felemelte a tálát, Zsuj Jün pedig megmosta benne az arcát. S lám, a keze nyomán menten eltűnt a feketeség, s a végén oly gyönyörű lett, akárcsak annakelőtte. Mindketten hálatelt szívvel fordultak vendégük felé, ám az már addigra eltűnt. Hiába keresték, sehol sem találták, senki nem tudott róla. Úgy gondolták, hogy csakis valami szent halhatatlan lehetett.

SÁRKÁNYT SZÜLNI

Li asszony már várandós volt, mikor özvegyen maradt. Egyszer csak korszónyira kerekedett a hasa s úgy kezdett fájni, mintha belülről szorítanák. Lefeküdt a gyékényre, egy nap és egy éjjelen át vajúdott. Mikor megvizsgálták, egy sárkány fejet láttak, de akárhányszor megpillantották, mindig visszabújt. A családja olyannyira megrémült, hogy a közelébe sem mertek menni.

Egy javasasszonyt hívtak, aki füstölőt gyújtva körbetáncolt, az asszony hasát nyomkodva varázsigeiket mondott. Kisvártatva kicsúszott a méhlepény, de már nyoma sem volt a sárkánynak. Csupán néhány rizsescsészényi pikkelyt találtak. Majd egy leányka is előbújt. Teste olyan áttetszően csillogott, mint valami kristály, még a zsigereit is látni lehetett.

A PÉNZFOLYAM

A Jisuj-beli Liu Cung-jü mesélte:

"Történt egyszer, hogy szolgálóm, Tu Ho éppen a kertben sétálgatott. Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy

mellette egy ezüstpatak csordogál. Szélessége és mélysége lehetett vagy két-három lábnyi. Tu meglepődött, de meg is örült. Két kézzel markolt bele, meg is hempergőzött benne. Mikor feltápáskodott s szétnézett, a pénz már eltűnt, csak azok maradtak meg, amiket markában szorongatott."

A RÓKAFOGÓ

Egyszer egy főhivatalnokot rókadémon kísértett és betegségekkel sanyargatta. Mikor már az amulettek és az imák sem segítettek, könnyörögni kezdett a rókanak, hogy hazatérhessen, azt remélve, hogy így talán megmenekülhet. A főhivatalnok elindult, de a rókadémon végig a nyomában maradt. Nagy rémületében azt sem tudta, mitévő legyen.

Egy nap, mikor Csouban tartózkodott, kívülről egy vándordoktor csengettyűjére figyelt fel. Az orvos azt tartotta magáról, hogy képes megbabolázni a rókadémonokat. A főhivatalnok behívatta, és ő szereket készített, varázslatokat végzett a szobában. Majd sürgette a főhivatalnokot, hogy vegye be a varázsszert és beküldte a démonhoz, hogy tegye magáévá. A rókadémon ellenállt s meghátrált. Kétségbeesve könnyörgött fogta, hogy engedje szabadon. A hivatalnok ügyet sem vetett rá, sőt még bőszebben közeledett. A rókadémon ide-oda hánykolódott, menekülni próbált s szenvedett, mert képtelen volt szabadulni. Kis idő múlva aztán elnémult, megvizsgálták, de már döglött volt.

* * *

Élt egyszer valamikor a falumban egy ember, akinek különleges érzéke volt a bajok meglátására. Azt tartotta magáról, hogy egész életében nem volt része érzéki örömeiben.

Történt, hogy egy elhagyatott fogadóban éjszakázott, melynek közelében egyetlen ház sem volt. Hirtelen egy leány termett a szobájában, de úgy jelent meg, hogy még az ajtót sem nyitotta ki. A férfi rögtön tudta, hogy nem lehet más, csakis rókadémon. Mégis kedélyesen üdvözölte és incselkedni kezdett vele. Megoldotta a leány ruháját és megerőszakolta. A rókadémon a fájdalomtól és a rémülettől úgy sikoltozott, akár a vércse, mikor zsákmányára csap. Feltépte az ablakot és elmenekült. A férfi kiállt az ablakba s nyájasan csalogatta, remélve, hogy visszatér. A leány azonban már eltűnt.

Ez az ember valóban démonűző volt. Kíírhatná kapujára, hogy "Rókadémon-pecér", és ebből akár meg is élhetne.

A HEGYI SZELLEM

A Jitu-beli Li Huj-tou a hegyekben sétálgatott s arra lett figyelmes, hogy néhány ember iszogat a földön ülve. Mikor ők is észrevették Lít, felálltak, köszöntötték és kérelték, hogy tartson velük. Egymással versengve töltöttek bort vendégüknek. Li mindenféle drága étkeket látott a tálakon. Ivással múltatták az időt, de savanyúnak tűnt a bor. Hirtelen egy ember bukkant fel a távolból, arca két-három arasz széles lehetett, csúcsos sűveget viselt.

- A hegyi szellem! A hegyi szellem! - kiabálták az emberek, és szétszaladtak a szélrózsa minden irányába. Li egy gödörben keresett menedéket és kíváncsian lesett kifelé. Az étel és a bor mind eltűnt, csupán kiömlött léáztatta, összetört edényeket talált. A cserépdarabokon pedig temérdek gyík nyüzsgött.

A FIÚVÁ VÁLTOZOTT

A Szucsou-beli Mu Tu-csenék leánya egyik éjjel az udvaron üldögélt. Egyszer csak egy csillag hullott a fejére. Menten a földre rogyott és meghalt. A szülei már öregek voltak, ez a leány volt az egyetlen gyermekük. Keservesen zokogtak, könnyörögtek mire a gyermekbe lassan visszatért az élet, majd nevetve így szólt hozzájuk: - Fiúvá változtam!

A szülei megvizsgálták és valóban az ő gyermekük volt. A család nem tartotta boszorkányságnak a dolgot, és titkon örültek, hogy ekképpen egy fiúgyermekhez juthattak. Hihetetlen!

A GONOSZ VARÁZSLAT

Jü ifjú vitéz volt, aki igencsak kedvelte az öklözést és az egyéb erőpróbákat. Képes volt a magasba emelni egy bronzüstöt, és csak úgy pörgette vele a forgósél táncot.

A Csung-csen korszak éveiben* a legmagasabb vizsgái letétele végett a fővárosba érkezett. Azonban szolgálja annyira megbetegedett, hogy lábra sem bírt állni. Jü nagyon aggódott érte.

Akkoriban a piactéren egy kiváló jövendőmondó tevékenykedett, aki képes volt megjósolni az emberek életének hosszát. Jü elhatározta, hogy megkérdi őt szolgálja sorsáról. Mikor odaért, még egy szót sem szólt, és a jövendőmondó azt mondta neki:

- Bizonyára szolgálád betegségéről kívánsz érdeklődni nálam. Nemde?

Jü döbbenet válaszolta, hogy úgy van.

- Nos, szolgálád betegsége egyáltalán nem komoly, azonban te, uram nagy veszélyben vagy! - közölte a jós.

Jü ekkor a saját sorsa felől kérdezte, mire a jövendőmondó a jószelek felállítását követően így szólt:

- Uram, te három nap múlva meghalsz!

Jü hosszan tűnődött, majd a jövendőmondó így vigasztalta:

- Ismerem ám egy kis varázslatot, amellyel elháríthatom a bajt felőled. Na persze, csak ha áldozol erre tíz ezüstöt.

Jü azonban úgy gondolta, hogy ha az ő élete már úgy is elrendeltetett, nem segíthet azon már semmiféle varázspraktika. Nem válaszolt hát semmit, csak felállt s indulni készült.

- Hát sajnálod azt a kevéské ezüstöt?! Meg ne bándd, meg ne bándd! - rikoltotta utána a jövendőmondó.

Barátai aggódtak Jüért és azt tanácsolták, hogy oldja meg az erszényét, s kérje annak a jövendőlátónak a segítségét. Jü azonban hallani sem akart erről.

A három nap hamar elszállt. Jü épp a vendégfogadóban üldögélt és csöndben várakozott, de egész nap nem történt semmi szokatlan. Mikor elérkezett az éjszaka, bereteszte az ajtaját, elrendezte a lámpást és a csupas szabályját maga mellé helyezve leült. Már éjfél után járhatott, de még mindig nem esett semmi bántódása. Épp aludni tért volna, mikor az ablak rése felől valami neszezés ütötte meg a fülét. Hirtelen odakapta tekintetét és egy lándzsát szorongató aprócska lényt pillantott meg, ahogy épp beoson a szobába. Mihelyt a földet érintette a lába, ember nagyságúra nőtt. Jü felmarkolta szabályját, felpattant és villámgyorsan lecsapott rá. Ám elvétette ellenfelét, mert az ismét parányira zsugorodva menekült előle az ablakrészt keresve. Jü azonban újból lesújtott, mire az összerogyott. A lámpás fényében látja ám, hogy csupán egy keresztbeszelt papír alak fekszik ott.

Jü nem mert elaludni, így aztán ülve várakozott tovább. Kisvártatva az ablakon keresztül egy újabb lény rontott be a szobába, oly ádázul, akár egy démon. Mihelyt földet ért, Jü dühödten lecsapott rá és kettőbe hasította. A földön a lény két fele még rángatózott. Jü attól félve, hogy ismét életre talál kelni, újból és újból lesújtott mindkét darabra. Az ütések éles hangon csattantak. Mikor Jü megvizsgálta, akkor látta csak, hogy az egy diribdarabra tört agyagbábu volt.

Jü a székét az ablak alá helyezte, s figyelmesen szemmel tartotta az ablakrészt. Nagysokára kívülről bikafújtatáshoz hasonló hangot hallott. Hirtelen egy szörny taszította be az ablak rácsait. Úgy beleremegett a ház, hogy falai is majd leomlottak. Jü attól félve, hogy a végén még rádől a ház, jobbnak látta, ha kimegy és ott küzd meg vele. Nagy robajjal kivágta az ajtót és kirohant. A hatalmas kísértet az ereszig felért. A sápadt hold fényében megpillantotta szénfekete pofázmányát, sárga fénnel szikrázó szemeit. Meztelen felső testtel tombolt, kezében íját szorongatta, derekára meg a tegez volt kötve. Jü elképedve bámulta, mire a kísértet megfeszítette íját és Jüre lőtt. Ám ő ekkor előkapta szabályját és lecsapta a nyilvesszőt. Azon nyomban a szörnyet is le akarta vágni, de az már újból megfeszítette felajzott íját. Jü hamarjában félreugrott a nyilvessző elől, ami nagyot csattanva a falba fúródott. A szörnyeteg roppant dühösen előkapta kardját s nagy szelet kavarva tört előre, hogy szétszelje Jüt. Ő azonban majom módjára előre szökkent, és így a kísértet kardja, csak az udvaron álló sziklakövet vágta kettőbe. Jü előrerontott a kísértet lábai közé és átvágta annak bokáit. A szörnyeteg bömbölt, mint a mennydörgés, majd megfordulva újból lecsapott. Jü elhajolva előre vetődött, és így a kísértet csak ruhája aljából szelhetett le egy darabot. Egyszeriben a kísértet hóna alá ugrott és vadul püfölni kezdte. A kísértet elterült és megmerevedett. Jü ádázul csapkodta tovább, s az tompán puffant. A fényben szemügyre véve látta, hogy az csupán egy ember nagyságú fabábu. A derekára íj és nyilak voltak kötözve, faragott, festett kegyetlen majom ábrázata volt. Azokon a helyeken, ahol Jü kardja eltalálta vér csordogált. Jü lámpását szorongatva várta a hajnalt. Közben eszébe ötlött, hogy valamennyi kísértetet a jövendőmondó küldhette, hogy végezzenek vele, és ezzel bizonyítsa varázserejét.

Másnap elmesélte a történeteket a barátainak, majd együtt elmentek megkeresni a jövendőmondót. Azonban a jós mihelyt megpillantotta Jüt, egyszeriben eltűnt. Ám ekkor Jü egyik barátja így szólt:

- Ezt a láthatatlanná válási mutatót kutya vérrrel meg lehet törni.

Jü pedig beszerezte a szükséges dolgokat, majd újból visszatért. A jövendőmondó akárcsak az előbb, ismét

semmivé vált. Ekkor Jü fogta a kutyavért és belocsolta vele a helyét. Ettől aztán láthatóvá lett a jövendőmondó, arca vérrel volt befröcskölve, szeme úgy szikrázott, mint a démonoké. Jü megragadta és az előljáróságra cibálta a gonosz varázslót, ahol ki is végezték.

A CSERÉPDÉMON

Egyszer Tang Csi-vu kancellár még gyerekkorában unokatestvéreivel egy templomban játszadozott. Becsületes, bátor gyermek volt, de mindenki közül a legcsintalanabb. A templom galériáján egy cserépdémora bukkant, melynek hatalmas szemei vakítóan ragyogtak. Nagyon megtetszett neki, titokban kivájtja, elrejtette és hazatért. Otthon látta, hogy egyik rokona súlyosan megbetegedett, de ő csak hallgatott. Váratlanul a beteg felpattant és kiabálni kezdett:

- Miért kapartad ki a szemem? - lármázta szünet nélkül.

A család nem tudta mire vélni, ekkor a gyermek elmondta, hogy mi történt. Valaki a családból így szólt:

- Ez a gyermek nem tudta mit cselekszik. Tréfából kaparta ki a szemed, de visszavisszük és a helyére rakjuk.

- Ha így van, akkor én távozom is - szólt a beteg s eszméletlen a földre rogyott. Kisvártatva visszatért belé az élet. Kérdezgette a többieket, mégis miket mondott, mivel ő maga semmire sem emlékezett.

Visszatértek a templomba és a helyére illesztették a démon szemét.

A NARANCSFA

A Senhszi-beli Liu úr Hszinhuában viselt hivatalt. Egyszer egy taoista szerzetes toppant be hozzájuk és egy cserépbe ültetett kis narancsfát akart neki ajándékozni. Liu úr jobban megnézte, az aprócska fának ujjnyi vékony ágai voltak. Nem fogadta el. Liunak volt egy hat-hét éves kislánya, akinek éppen akkor ünnepelték a születésnapját.

- Ha ez a szerény apróság nem ér fel a te méltóságodhoz, hát akkor engedd meg, hogy leányodnak ajándékozzam, boldogságot és hosszú életet kívánva - kérte a szerzetes, s így elfogadták ajándékát.

A kislány mihelyt megpillantotta a fácskát, rögtön beleszerett. Szobájába vitte, éjjel-nappal féltő gonddal vigyázott rá, nehogy megsérüljön. Mire apjának lejárt a hivatali ideje, a fácska rügyekkel volt tele, s még abban az évben gyümölcsöket is hozott. A család összepakolt, hogy elköltözzenek, s mivel a fa csak terhükre lett volna, meg akartak szabadulni tőle. A kislány átölelve a fát, keservesen zokogott. Családja így vigasztalta:

- Csak néhány napra utazunk el, nem sokára visszajövünk.

A kislány hitt nekik és abbahagyta a sírást. Azonban attól félt, hogy a rakodók még el találják vinni a fáját, így hát ottmaradt, s csak akkor volt hajlandó elmenni, mikor meggyőződött róla, hogy családja elültette kedvencét a lépcsőnél.

Jóval később a leány hozzáment egy Csuang nevű csinsi rangot* viselő hivatalnokhoz. Csuangot Hszinhuába helyezték előljárónak, felesége nagyon boldog volt. Visszaemlékezett a fára s arra gondolt, hogy az elmúlt több, mint tíz év alatt már biztos elpusztult. Mikor megérkeztek, látja ám, hogy a fa már tíz öl vastagra nőtt, s ezer számra függnék rajta a gyümölcsök. Régi szolgálót kérdezgette, akik mind azt állították, hogy:

- Liu úr távozása után a fa virágozott ugyan, de nem hozott termést. Azóta ez az első alkalom, hogy gyümölcsök vannak rajta.

Igen meglepődtek ezen. Csuang már harmadik éve volt hivatalában, a fa még mindig temérdek gyümölcsöt termelt. Azonban a negyedik évben elszáradt és egyáltalán nem hozott még virágot sem. Az asszony azt mondta férjének:

- Na, ez a hivatalod már nem sokáig tart.

Az ősz beálltával férje valóban elvesztette hivatalát.

A KUTYALÁMPÁS

Han Ta-csien miniszter szolgálja a cselédszárnyban éjszakázott. Egyszer csak az emeleten egy lámpást pillantott meg, amely úgy ragyogott akár egy csillag. Kisvártatva villogva leereszkedett és földet érve kutyává változott. Tekintetével követte s látta amint befordul a ház mögé. Izgatottan felpattant és a nyomába eredt. A kutya a kertben egy szépséges leánnyá változott. A szolga ekkor már tudta, hogy csakis rókatündér lehet. Ezután visszatért és lefeküdt a helyére. Hirtelen hátulról előbukkant a leány, a szolga meg alvást színlelve leste további

átváltozásait. A leány azonban lehajolt hozzá és rázogatni kezdte. A szolga úgy tett, mintha épp akkor vernék fel álmából, majd megkérdezte, hogy kihez van szerencséje. A leány azonban nem felelt.

- Az emeleten a lámpás nem te voltál? - kérdezte a szolga.

- Ha tudod, miért kérdezed? - kérdezett vissza a leány.

Éjszakára együtt maradtak, s ettől kezdve reggelente elváltak, éjjelente találkoztak. Egyszer azonban a gazdának tudomására jutott mindez. Két emberét odaküldte, hogy a szolgálónál éjszakázzanak. A két ember reggel az ágy alatt fekvé ébredt fel, de egyikük sem emlékezett rá, hogyan és mikor eshettek le. A gazda dühbe gurult, maga elé hívatta a szolgát és így fenyegette meg:

- Ha legközelebb eljön a leány, kapd el és hozd elém, máskülönben megkorbácsoltatlak.

A szolga nem mert ellenkezni, így hát beleegyezett, majd távozott. Ide-oda járkálva azon töprengett, hogy a leányt lehetetlen elkapni, és ha nem sikerül, akkor fenytés vár rá. Nem tudta hát, mi tévő lehetne. Hirtelen eszébe ötlött, hogy a lány szorosán a testéhez simuló, kis, piros kabátot visel, melyet egy pillanatra sem hajlandó levenni. Bizonyára itt kell keresni a gyengéjét. Ha meg tudná szerezni, azzal talán rábíráthatná, hogy gazdája elé vihesse. Éjjel, mikor megjött, a leány azt kérdezte:

- A gazdád ugye arra utasított, hogy elfogj?

- Úgy van - vallotta be a szolga, - Dehát szeretjük egymást, hogy lennék képes ilyet tenni?

Ezután a hálósobába tértek. A sötétben a szolga lehúzta a kabátját, mire a leány feljajdult. A szolga jó erősen megragadta a kabátot és kiviharzott. Ettől fogva nem jött többé a leány.

Később aztán, ősz elején, mikor a kaoliang gyümölcs dúsan termett, a szolga úton hazafelé megpillantotta a leányt a földön kuporogva. Mikor odaért hozzá, a leány két tenyerébe temette arcát. Ő meg leszállt lováról, és így szólt:

- Miért csináltad ezt?

A leány ekkor felállt s kezét megfogva ezeket mondotta:

- Azt hittem, hogy már elfelejtetted régi szerelmünket. Ha még mindig úgy szeretsz, mint régen, akkor szerelmünk is olyan lehet, mint kezdetben volt. Amit akkor tettél, gazdád parancsára történt, nem a te gonoszságod volt. Azt szeretném, hogy iszogassunk most egy kicsit és azután váljunk el egymástól. Kérlek jöjj hát be hozzám!

A leány betessékelte vendégét házába. Bent egy hatalmas csarnok volt. A szolga kikötötte lovát és bement a terembe, ahol már az ételeket és italokat előkészítették. Mihelyt leült, szolgálók serege kínálta a finom sülteket. Mikor aztán a nap már lenyugodott, a szolgát kötelessége gazdájához szólította. Így hát elbúcsúztak egymástól. Kilépett a kapun és hátrapillantva azt látta, hogy ahol a ház volt, nincs más, csak a puszta szántóföld.

A SÁSKAJÁRÁS

Történt egyszer, hogy Jen tartományban a Ji-folyó vizénél nagyon elszaporodtak a sáskák. Itt lakott Ling Ju, aki egyik éjjel azt álmodta, hogy egy ifjú toppan be hozzá. Magas süveget és zöld ruhát viselt. Feltűnően keskeny arca volt, s arról beszélt, hogyan lehetne elűzni a sáskákat. Ling további érdeklődésére azt válaszolta:

- Holnap a délnyugati úton egy asszonnyal fogsz találkozni, aki szamárganca hátán utazik. Ő a sáskaszellem. Ha a szívére tudnál hatni, megmenekülhet a környék.

Ling igen elcsodálkozott a hallottakon. Másnap összepakolta holmiját és dél felé elhagyta a várost. Jó sokáig nézelődött, mikor felbukkant egy barna köpenybe burkolózott, magasra tornyozott kontyú asszony. Egymaga közeledett az úton egy vén, szürke gebén észak felé tartva. Ling füstölőt gyújtott, boroskupát nyújtva felé leborult előtte az úton. Az asszony megállította szamarát s azt kérdezte:

- Hát te meg mire készülsz?

Ling illendően, alázatosan ekképp könyörgött:

- Csak egy apróságot kérnék, ne sújts bennünket sáskáid éhes szájával!

- Óh, az a gyűlöletes Fűzifjú! Hát nem bír lakatot tenni a szájára? Mivel így kifecsegte titkomat, hát őt fogom meggyötörni, gabonaföldjeiteket pedig nem bántom - mondta az asszony, és miután felhajtott három kupa bort, eltűnt. Ling seholy sem látta őt.

Később olyan hatalmas sáskaraj érkezett, hogy még a napot is elsötétítette. Azonban a sáskák nem szálltak le a gabonára, csak a fűzeket lepték el. Mikor tovább álltak, egyetlen levelet sem hagytak a fákon. Ling ekkor értette meg, hogy álmában a fűzfaszellem látogatta meg.

AZ ÖREGASSZONY GOMBÓCAI

Az ifjú Han családjával fél évet lakott vidéken, a holdújévi ünnepre tértek haza. Egyik éjjel Han felesége éppen az ágyában feküdt, mikor lépéseket hallott. Odapillantott és a tűzhelyen izzó parázs fényében egy öregasszonyra lett figyelmes. Lehetett vagy nyolcvan-kilencven éves. Levette hátáról a tyúkbőr-tarisznyáját, kinyitotta és számolgotott. Majd az asszony felé fordulva így szólt:

- Kérsz gombócot?

A asszony nagy rémületében meg sem mert mukkanni. A banya vas evőpálcikával paraszt kotort össze és egy serpenyőt állított rá, melybe vizet töltött, ami hamar felforrt. Szoknyája ráncai közül előhúzta tarisznyáját s egy tucát gombócot szedett elő, majd nagy zubogással a vízbe vetette őket.

- Várj, mindjárt kerítek evőpálcikát! - mondta az öregasszony, s azzal kifordult a szobából. Az asszony kihasználva a banya távollétét, felkapta a serpenyőt és az egészet az ágytakaró alá borította, majd letakarta és ráfeküdt. Nemsokára visszatért az öregasszony és faggatni kezdte az asszonyt, hová tűntek a gombócok a serpenyőből. Az asszony rémülten kiabálni kezdett, de mire fellármázta háza népét, a banya már eltűnt. Felhajtották az ágytakarót s csak egy tucát varangyot találtak.

A MEGBÜNTETETT RÓKA

A Lingszhenben magas hivatal viselő Li igen kedvelte a régi bronzüstöket és edényeket. Kedvenceit az íróasztala szélére állította. Egyszer látja ám, hogy féltett kincsei úgy állnak, mintha menten le akarnának zuhanni. Szolgái hanyagságára gyanakodott, s dühösen megdorgálta őket. A szolgák kitaróan mentegetőztek, bizonygatván ártatlanságukat, de nem tudtak magyarázatot adni a furcsa jelenségre. Éjszaka mindig alaposan bezárták a szobát, s csak nappal mentek be, hogy körbenézzenek. Tudták, hogy valami rejtélyes dolog történik, ezért titkon szemmel tartották a szobát. Egyik éjjel vakító fényre figyeltek fel, mely az egész szobát beborította. A szolgák először rablókra gyanakodtak. Közelebb osontak és belestek. Egy rókát találtak ott, aki a szekrényen feküdt, szemei mindent beragyogva világítottak. Megrémült és menekülni próbált, a szolgák azonban berontottak és lecsaptak rá. A róka csuklójukat harapta, hogy szabadulhasson, de a szolgák erre még szorosabban tartották, majd megkötözték. Mikor alaposabban szemügyre vették, látták, hogy lábaiban nincs csont, úgy lifegtek a levegőben, mint valami felfüggesztett köntösöv. A hivatalnok jóérezésű ember lévén nem volt képes megölni a rókát. Egy fűzfavessző kosárral borította le úgy, hogy a róka ne tudjon kijönni. Ám hiába vigyáztak rá, a róka mégis elszökött. Még párszor elkapták s megbüntették így, aztán örökre eltűnt.

AZ EMBERKE

Kang-hsi császár uralkodásának idején* egy varázsló bukkant fel. Egy ládikát hurcolt magával, mely egy alig egy láb termetű parányi emberkét rejtett. Miután a közönségtől összegyűjtötte a pénzt, kinyitotta a ládikót és kiparancsolta az emberkét, aki egy dalt énekelt, majd visszabújt.

Történt, hogy a varázsló Je járásba érkezett, ahol a helyi előljáró elkoboztatta ládikáját és a hivatalba vitette. Ott aztán részletesen kikérdezte az emberkét szülőföldje és származása felől, de ő meg sem mert mukkanni. Az előljáró kitaró faggatására végül beszélni kezdett magáról. Kiderült, hogy az emberke egy tanuló fiúcska volt, akit egyszer az iskolából hazafelé menet elcsábított a varázsló. Valami varázssporral behintette, ettől egész testében menten összezsugorodott. Majd mutatványos kellékként dobozba dugta.

Az előljáró roppant haragra gerjedt s halálra botoztatta a varázslót, az emberkét pedig ott marasztalta, hogy meggyógyíttassa. A mai napig nem találtak még gyógyírt a bajára.

A NEGYVENEZER

Vang főhadnagy cselédjeinek felügyelőjéhez álmában berontott egy ember és így szólt:

- Amit kölcsönvettél, negyvenezret, ma esedékes visszafizetni!

Kérdezgette, de válasz nélkül maradt, majd eltűnt a jelenés. Reggel arra ébredt, hogy felesége fiút szült. Tudta, hogy ez az előző élete büntetése. Negyvenezret pénzt rakott az egyik szobába. Ha a gyerekek ruhát vettek, enni adtak vagy orvosásra kellett, mindig ebből a pénzből költöttek.

Eltelt három-négy év, a szobában már csak alig hétszáz pénz maradt. A szoptatós dajka ölbekapta a kicsit, harsányan felkacagva így szólt hozzá:

- Lassan elfogy a negyvenezret, neked is menni kell!

Mikor befejezte a mondatot, a gyermek arcszíne elváltozott, megráncosodott, nyakát nyújtogatta, szemei kidülledtek. Mielőtt még bármit is tehetek volna, a fiúcskának megszakadt a lélegzete. A maradék pénzből temetési kellékeket vásároltak és a temetési szertartásra költöttek. Az ember így fizetett adósának. Volt régebben egy öregember, aki megkérdezett egy szerzetest, hogy miért nincs gyereke.
- Nem tartozol senkinek, és neked sem tartozik senki. Hogy lenne hát gyermeked? - válaszolt a szerzetes. - Ha szép fiam születik, akkor az a sorsom, de ha ostoba a fiam, akkor ezzel az adósságomat törlesztem. Ne örvendj hát, mikor gyermeked születik, s ne keseregj, ha meghal.

CSÜ JÜE-ZSU

A Csingcsou-beli Csü Jüe-zsu miután felesége meghalt, elhagyta családját. Néhány esztendő elteltével a Tao követőinek öltözékébe bújt és az elmélkedésnek szentelte életét. Egy alkalommal családjá házában éjszakázott, majd szeretett volna továbbindulni. Nekikeseredett családjá azonban erőszakkal visszatartotta ruháit és vándorbotját. Ennek ellenére Csü útra kerekedett. Már a falun kívül járt, mikor a szobában maradt ruhája és botja lassanként kirepültek és követték őt.

Tokaji Zsolt: PU SZUNG-LINGRŐL ÉS MUNKÁSSÁGÁRÓL

Pu Szung-ling nem ismeretlen a kínai irodalmat kedvelő magyar olvasók előtt, hiszen Tókei Ferenc tolmácsolásában tavaly, harmincöt év után újra megjelent tőle egy huszonöt novellát tartalmazó válogatás. Jóllehet ez a kis kötet a leghíresebb novellákat adja közre, ám a négyszázkilencvenegy darabot számláló eredeti gyűjtemény szinte kimeríthetetlen kincses tárnak bizonyul. Pu Szung-ling nemzetközi népszerűségét mutatja, hogy novellái ma már majd húsz nyelven olvashatók. Életéről meglehetősen keveset tudunk. 1640-ben született Santung tartomány Ceccuan nevű falujában. Noha nagy múltú, neves írástudó családdal büszkélkedhetett, de már apja sem tudta teljesíteni a hivatalnoki vizsgák követelményeit. Kereskedőnek állt, földjét pedig felosztotta gyermekei közt. Pu Szung-ling inkább a családi hagyományokat kívánta követni és megszerezte a hagyományos kínai vizsgarendszer első fokozatát, hsziucaj lett. Ez a fokozat azonban még semmilyen hivatal betöltésére nem jogosította fel. A helyi vizsgán elért sikerén felbuzdulva magasabb vizsgafokozat elérésére vágyott. A csüzszen fokozatot, amely már a második osztályú hivatalok betöltését is lehetővé tette volna, több évtizedes kitartó próbálkozás után csak halála előtt négy évvel sikerült megszereznie. Ezt az egész életét végigkísérő kudarc sorozatot és az ebből származó keserű életérzést számtalan versében megörökítette, mint például a Kósza gondolatok-ban:

"Bukás, kudarc az élet, keserű bánatom.
Szállnék tavaszi széllel, át felhőtorlaszon.
De utam végéhez érek: most hová, merre térjek?
Szemed szememre téved - sós könnyem fojt nagyon.
Megértő szót remélek, venném császár kegyének,
- Átadom életem művét: értse hát utókorom.
Fáj, hogy sorsom kietlen, hogy társra seholse leltem,
Elkerülhet a hírnév, hagyom, nem gyászolom."

(Csongor Barnabás fordítása)

Egész életét falujában, a mai Pucsiacsuangban ("APu család falva") élte le, 1715-ben ott is halt meg, és ott is van eltemetve. Még ma is látni azt a kutat, amelynél vendégül látta a vándorkereskedőket, s hallgatta hihetetlen történeteiket. Tanítóskodással kereste kenyerét. Munkái is ebben a kicsiny faluban születtek. Hajlékában a Liao-csajban, a "Csevej-lak"-ban alkotta több kötetnyi költeményét, színdarabját, száz fejezetes fantasztikus regényét, s a leghíresebb munkáját a Liao-csaj cse-ji-t, a Liao-csaj furcsa históriái-t. A világirodalmi szempontból is kiemelkedő, majd félezer hosszabb-rövidebb novellát tartalmazó kötet méltán a leghíresebb. A történetei egy

részének témáját az Északi Szung-korban (960-1127) összeállított Taj-ping kuang-csi-ból merítette, amely ötszáz kötetben gyűjtötte össze a Tang- (618-907) és az Öt Dinasztia-korának (907-960) több ezer történetét. E monumentális munka mellett témái másik jelentős részét a környékbeli vagy a környéken megfordult egyszerű emberektől, parasztoktól, kereskedőktől szedegette össze. Gyűjtőszövegének köszönhetően a helybeliek Kusi mi-nek, azaz a "Történetek megszállottj"-nak nevezték. Ezek, az egyszerű falusi emberek világát színesebbé tevő, szájhagyományban élő történetek aztán Pu Szung-ling "átköltésében" a hagyományos kínai venjen nyelvezeten megszólaltatott novellákká nemesedtek. A venjen, vagyis a klasszikus irodalmi nyelvet ekkoriban már csak szűk körben használták, épp ezért Pu Szung-ling nyelve archaizáló. Novellisztikájának egyik főforrásaként tehát a folklórt tekinthetjük. Írói nagysága mutatkozik meg abban is, ahogyan a népmesékből a fantasztikum és a satíra segítségével a klasszikus kínai novellisztika csúcsát jelentő műveit megalkotta. Saját munkamódszeréről eképpen vall a művéhez írt előszavában:

"Amit hallottam, rögvést papírra vetettem, hogy aztán irodalmi művekké formáljam őket. Az idő múltával, a mindenfelé lakó, de velem rokonlelkek újabb és újabb történeteket küldtek nekem. S merthogy szerettem az emberek társaságát, anyagom egyre nagyobb halomban gyülemlt fel."

A novellákban fellelhető folklórelemeknél túl meg kell említeni azt a "gyilkos satírá"-t, amely meghatározó eleme Pu szung-ling novellisztikájának, s amiért életében egyetlen "furcsa históriáját" sem nyomtatatták ki. Pu Szung-ling aktív, alkotói évei az idegen, mandzsu uralkodóház által alapított Csin-dinasztia idejére (1644-1911) tehető. Pu Szung-ling nemcsak a kínaiak, a hanok által eltűrt szenvedésekért és elnyomásért, hanem a saját, vizsgákon szerzett kudarcaiért is a mandzsuk által irányított, "manipulált", bürokratikus mandarinrendszert okolta. Számos novellájában társadalmi problémákat lepez le, olykor irónikus hangvétellű bírálatot fogalmaz meg például a mandarinizmusért. Jóllehet java részét mandzsu nyelvre is lefordították, de csak halála után több évtizeddel, 1766-ban nyomtatták ki először művét az író tisztelői.

A kötetben olvashatunk gonosz, nagyhatalmú hivatalnokokról, akik elragadják az emberek tulajdonát, legyen az bár az életét jelentő köve (A csodálatos kő), vagy ajándék gyanánt kierőszakolják legdrágább értékét, nagy gonddal nevelt galambjait (A csodás galambok), melyeket elpusztítva megfosztják a tehetetlen főhóst még az álmaitól is. Ám Pu Szung-ling világában van gyógyír a korrump, kegyetlen hatalmasságok ellen. Hol egy isten (Az isteni ítélet), hol egy nem e világi uralkodó (A király) vonja őket felelőségre tetteikért, s ítélkeznek felettük, reményt s vigaszt nyújtva a sanyargatottaknak.

Olykor még az állatok is tisztességesebben, kötelességtudóbban viselkednek némelyik embernél, tükröt mutatván ezzel egy értékeit vesztett, torz társadalomnak. A tigris vállalja bűnét (A csaocsengi tigris), a patkány megbosszulja társát (A helyesen cselekvő patkány), az elefántok s vadludak megjutalmazzák jótevőiket (Az elefántok, A vadludak). Olykor a hivatalnokrendszer tehetetlensége miatt maguk az állatok tesznek igazságot mindig tévedhetetlenül (Mao Ta-fu és a hálás farkasok, A hálás kutya).

A Csin-dinasztia hibáit, fogyatékoságát realiztikusan ábrázoló novelláiban felismerhető az írástudói értékek hanyatlását bemutató irónikus célzások sora is. A tücsök-ben a bugyuta és szegény Cseng, aki már az első vizsgáját is képtelen volt elvégezni a történet végén körzeti tanfelügyelővé válhat. A három halhatatlan hőse természetfeletti lények segédletével teszi le sikeresen vizsgáját. Ám úgy látszik ebben a feje tetején álló világban, olykor a csoda sem segít, akár az erre hivatott isten is cserben hagyja a vizsgára készülő írástudót (A Szerencsecsillag).

Pu Szung-ling felszólal a konfuciánus erkölcs béklyójába vert szokások ellen is. A Csang-ting, a rókafeleségben látjuk, hogy még a rókák világát is átszövik az emberek patriarchális kötelékei, boldogtalanná téve még egy rókatündér életét is. A patriarchális társadalom mintájának minden áron követése, amely a férfi családfő és családfenntartó szerepét is kötelezővé teszi, egy időre ellehetetleníti A krizantémtündér szereplőjének, Ma Cecájnak az életét, boldogtalanná teszi házasságát.

Romantikus szerelmek elevenednek meg az elbeszélésekben, ám soha sem laposodnak el úgy, mint a tucatnyi kortárs tengernyi művében, hiszen a fantasztikum segítségével kiemeli történeteit a mindennapok szférájából, s a mese világában hőseinek emberpróbáló nehézségekkel kell szembenézni, hogy szerelmük beteljesedjék. Akár hollóvá (A hollóvá vált Jü Zsung), papagájja (A-pao, az állhatatos feleség) is kell változniuk, vagy a gonosz rontás ellenére is ki kell tartaniuk elcsúfított párjuk mellett (Zsuj-jün, a kurtizán), de akár az alvilágból is visszatérnek hitvesükhöz, vagy hitvesükért (Csu apó).

A Furcsa históriák mellett, a szerző hátrahagyott munkái közt olyan műveket találunk, melyek jól illusztrálják a folklór iránti elkötelezettségét. Kang-hsi császár uralkodásának negyvennegyedik évében, vagyis 1704-ben íródott két munkája, melyeknek nem titkolt szándéka a hagyományörzés. Az egyik a Hétköznapi kifejezések (Zsi-jung szu-ce) című rövidke glosszája, amely a korabeli falusi élet páratlan, kincset érő forrása. Akárcsak másik munkája a Földművelés és selyemhernyó-tenyésztés kánonja (Nung-szang-csing). Munkásságának ezen

részéhez sorolhatjuk azt a művét, amely korában meglehetősen szokatlan vállalkozásnak számított. Címe: Nyelvjárási értelmező jegyzet (Tu-jü csu-csie). A mintegy háromszáz szót tartalmazó "tájszótár" nyelvtörténeti, dialektológiai szempontból igazi kuriózumnak számít.

Főművét, a Liao-csaj cse-ji-t tekinthetjük a XVIII. századi kínai hiedelmek, szokások tárházának is. Hosszabb, kiforrottabb novelláit ugyancsak átszövik a különféle folklórelemek, de ezekben már annyira ötvöződve találjuk azokat Pu Szung-ling írói eszköztárának kellékeivel, hogy azoktól nehezen választhatnánk el s értelmezhetnénk a tisztán, egyszerűen, a nép körében élő és örökített motívumokat. Rövidebb novellái, vázlagszerű feljegyzései, novellaötletei a folklór szempontjából érdekesebbnek, könnyebben értelmezhetőnek bizonyulnak. Száznál többre tehető a Liao-csaj cse-ji-ben azon "novellák" száma, melyekről feltételezhetjük, hogy csupán ötletként jegyezte le őket, s egy esetleges (el nem készült) nagyobb novella magját alkotják. Nevezhetnénk ezeket a nyersanyagokat akár "Pu Szung-ling egypercesei"-nek, amelyek épp kiforratlanságuknak köszönhetően még elevenen őrzik az eredeti történeteket. Ide sorolhatjuk még azon darabokat is, amelyek nem vártak feltétlenül csiszolásra, alakításra, hiszen épp rövid, tömör voltak miatt tökéletes novellák.

A történetek mindegyike a sokszínű kínai hiedelemvilág eleven ábrázolásával kápráztatja el az olvasót, de reménytelen lenne részletes bemutatását adni akár e száznál is több novella típusainak is. Minden kommentárnál többet mondanak magukról a történetek, amelyekben a kínai hiedelemvilág szinte valamennyi reprezentatív elemével találkozunk. Olvashatunk varázslókról, szerzetesekről, démonokról, kísértetekről, vagy a Kínában mindig is oly népszerű rókadémonokról, rókatündérekről. Elcsodálkozhatunk különleges állatokon, állati különlegességeken, sőt még a kínai mitológia jellegzetes figurájával a sárkánnyal is találkozunk.

Reményeink szerint e kötet hitelesen illusztrálja a nagy kínai mesélő, színes, izgalmas és gyakran meghökkentő világát.

* * *

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani Kalmár Évának minden támogatásáért, tanácsaiért s a fordítások jórészeinek ellenőrzéséért.

-
- * Dél-Kínában honos, szajkószerű madár (Eulabes religiesus).
  - * A hagyományos kínai hivatalnokvizsgán elérhető legmagasabb fokozat.
  - * A hagyományos kínai időszámítás sz este 19 órától hajnali 5 óráig tartó időt öt, két-két órás őrsváltásra vagy vigyázásra osztotta. A második vigyázás 21 órától 23 óráig tart.
  - * A hu szó hangalakja megegyezik a róka jelentésű szóéval.
  - * 1368-1644
  - * 1426-1436
  - * 1668
  - * 1662
  - * 1 mu = 660 m²
  - * A mai Kuangtung tartomány.
  - * Híres költő (365-427), aki a krizantém nagy szerelmese volt.
  - ** Utalás egy régi történetre, amelyben két ifjú akarta feleségül venni ugyanazt a leányt. A keleten lakó ifjú gazdag, de csúnya volt, a nyugaton lakó viszont szép, de szegény. A leánytól mikor szülei megkérdezték, hogy melyiket választja férjéül, ő azt felelte, hogy mindkettőhöz hozzámegy, és majd keleten étkezik, de az éjszakákat nyugaton tölti.
  - * A kilencedik holdhónap kilencedik napja.
  - * 1683
  - ** 1696
  - * Ezen az április elejére eső ünnepen szokás a sírokat letisztogatni.
  - * A Három királyság egyikének, Vunak (222-280) a tábornokát, Kan Ninget nevezi így a hagyomány, akit egy legenda alapján a hollók védőszentjének tartottak.
  - * 1573-1620
  - * A császárkor végéig fennállt nagy tekintélyű testület. Fő feladata a császári rendeletek megszövegezése és kalligrafálása volt.
  - * 1665

* Utalás egy régi történetre, amelyben egy ifjú vándor a Kék-hídnál találkozik egy tündérlánnyal, akit csak akkor vehet feleségül, ha előbb teljesíti anyjának kívánságát és megszerzi számára az örök élet elixírjének megőrléséhez szükséges jádemozsarat és mozsártörőt. Az ifjú nagy nehézségek árán célhoz ér.

* 1628-1643

* A hagyományos kínai hivatalnokrendszer harmadik, legmagasabb fokozata.

* 1662-1723